

ZAKON
O CARINSKOJ POLITICI BOSNE I HERCEGOVINE
(¹Neslužbeni prečišćeni tekst)

DIO PRVI
OPĆE ODREDBE

POGLAVLJE I - DJELOKRUG I OSNOVNE DEFINICIJE

Član 1.

1. Carinski propisi sastoje se od ovog zakona o carinskoj politici BiH (u daljem tekstu: Zakon) i propisa usvojenih od strane Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i/ili Upravnog odbora za njihovo provođenje u skladu s propisima Evropske unije.
2. Zakon regulira osnovne elemente sistema za carinsku zaštitu privrede Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH), prava i obaveze svih subjekata u carinskim postupcima, regulira carinsko područje, carinsku liniju, carinski granični pojas, carinski nadzor, postupak carinjenja robe i drugih instituta koji reguliraju sistem carinske zaštite.

Član 2.

1. Carinski propisi primjenjuju se jedinstveno na carinskom području BiH.
2. Ovaj zakon provodi Uprava za indirektno oporezivanje (u daljnjem tekstu: Uprava).
3. Određene odredbe carinskih propisa mogu da se primjenjuju i van carinskog područja BiH na osnovu propisa kojima se reguliraju te oblasti ili na osnovu međunarodnih konvencija.

Član 3.

1. Carinsko područje BiH je jedinstveno.
2. Carinsko područje BiH obuhvata teritoriju BiH uključujući teritorijalne vode, unutrašnje vode i zračni prostor BiH.
3. Carinsko područje BiH ograničeno je carinskom linijom koja je identična s granicom BiH.
4. Carinski granični pojas na kopnu obuhvata onaj dio carinskog područja BiH čija se širina proteže pet kilometara od carinske linije u dubinu područja BiH.

¹ Neslužbeni prečišćeni tekst sadrži: Zakon o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 57/04); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 51/06) – **označen podebljanim slovima**; Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 93/08) – *označen kosim slovima*; Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 54/10) – *označen kosim podvučenim slovima* i Zakon o izmjeni Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 76/11) - **označen podebljanim slovima koja su prekrížena jer je odredba brisana**).

Ovaj neslužbeni prečišćeni tekst služi za internu upotrebu i na isti se ne može pozivati prilikom službene upotrebe.

5. Odredba stava 4. primjenjuje se i kada se carinska linija proteže duž graničnih rijeka.
6. Carinski granični pojas na moru obuhvata onaj dio carinskog područja BiH čija se širina proteže tri kilometra u dubinu kopna od obale i područje od obale do vanjskih granica teritorijalnih voda.

Član 4.

U primjeni ovog zakona, pojmovi imaju sljedeće značenje:

- (1) **"Lice"** znači:
 - (a) fizičko lice;
 - (b) pravno lice;
 - (c) kada je takva mogućnost predviđena važećim propisima, to je udruženje lica kojem je priznata sposobnost da vrši pravne radnje, ali koje nema status pravnog lica (u daljnjem tekstu: udruženje).
- (2) **"Lice registrirano u BiH"** znači:
 - (a) u slučaju fizičkog lica, svako lice koje ima prebivalište u BiH;
 - (b) u slučaju pravnog lica ili udruženja, to je svako lice koje u BiH ima registrirano sjedište, ured ili stalnu poslovnu firmu.
- (3) **"Carinski organi"** znači organe koji su između ostalog nadležni za primjenu carinskih propisa.
- (4) **"Carinski ured"** znači svaki službeni ured u kojem se mogu obavljati sve ili neke od radnji i postupaka predviđenih carinskim propisima.
- (5) **"Odluka"** znači svaki zvanični akt carinskih organa koji se odnosi na carinske propise, a kojim se donosi odluka u vezi s konkretnim predmetom, s tim da takav akt ima zakonski učinak na jedno ili više određenih lica ili na one čiji identitet može da se utvrdi; ovaj pojam, između ostalog, obuhvata obaveznu informaciju u smislu člana 11. ovog zakona.
- (6) **"Carinski dug"** znači obavezu lica da plati određeni iznos uvoznih/izvoznih dažbina koje se primjenjuju na određenu robu prema propisima BiH.
- (7) **"Uvozne dažbine"** znače carine i druge dažbine s podjednakim efektom kao carinske dažbine naplative pri uvozu robe, ali ne uključujući naknade i troškove za izvršene usluge.
- (8) **"Izvozne dažbine"** znače carinske i druge dažbine s podjednakim efektom kao carinske dažbine naplative pri izvozu robe, ali ne uključujući naknade i troškove za izvršene usluge.
- (9) **"Dužnik"** znači svako lice koje je odgovorno za plaćanje carinskog duga.
- (10) **"Nadzor od strane carinskih organa"** znači radnja koju ti organi preduzimaju u općem smislu s ciljem obezbjeđivanja primjene carinskih propisa, i kada je to potrebno, drugih propisa koji se primjenjuju na robu koja podliježe carinskom nadzoru.
- (11) **"Carinski status"** znači status bh. robe ili robe koja nije bh. roba.
- (12) **"Bh. roba"** (bosanskohercegovačka roba) znači:
 - (a) roba koja je u potpunosti dobivena u carinskom području BiH pod uslovima iz člana 20. ovog zakona, a koja ne sadrži robu uvezenu iz drugih zemalja. Za robu dobivenu iz robe koja je stavljena pod aranžman obustave plaćanja ne smatra se da ima status robe iz BiH;
 - (b) roba uvezena iz drugih zemalja koja je stavljena u slobodan promet;
 - (c) roba dobijena ili proizvedena u carinskom području BiH, bilo isključivo iz robe navedene u alineji (b) ili robe navedene u alineji (a) i (b) ove tačke.
- (13) **"Roba koja nije bh. roba"** znači drugu robu od one iz tačke (12) ovog člana. Bh. roba gubi taj svoj status kada stvarno napusti carinsko područje BiH.

(14) **"Kontrola od strane carinskih organa"** znači obavljanje specifičnih radnji kao što je pregled robe, provjera postojanja i vjerodostojnosti dokumenata, pregled poslovnih knjiga i druge evidencije, pregled prijevoznih sredstava, pregled prtljaga i druge robe koju lice nosi sa sobom ili na sebi i provođenje bilo kojih službenih istraga i sličnih postupaka s ciljem obezbjeđivanja primjene carinskih propisa i, kada je to potrebno, drugih propisa koji se primjenjuju na robu koja podliježe carinskom nadzoru.

(15) **"Carinski odobreno postupanje ili upotreba"** znači:

- (a) stavljanje robe u carinski postupak;
- (b) ulazak robe u slobodnu zonu ili slobodno skladište;
- (c) ponovni izvoz robe iz carinskog područja BiH;
- (d) uništenje robe;
- (e) ustupanje robe nadležnom organu.

(16) **"Carinski postupak"** znači:

- (a) stavljanje u slobodan promet;
- (b) provoz;
- (c) carinsko skladištenje;
- (d) unutrašnja obrada;
- (e) obrada pod carinskom kontrolom;
- (f) privremeni uvoz;
- (g) vanjska obrada;
- (h) izvoz.

(17) **"Carinska prijava"** znači radnju kojom lice u propisanom obliku i na propisani način izražava želju da robu stavi u određeni carinski postupak.

(18) **"Deklarant"** znači lice koje podnosi carinsku prijavu u svoje ime ili lice u čije se ime ona podnosi.

(19) **"Prijavljivanje robe carini"** znači obavještanje carinskih organa, na propisani način, o prispjeću robe u carinski ured ili na bilo koje drugo mjesto koje je određeno ili odobreno od strane carinskih organa.

(20) **"Puštanje robe"** znači radnju kojom carinski organi stavljaju robu na raspolaganje za one svrhe koje su predviđene carinskim postupkom u koji je roba stavljena.

(21) **"Nosilac postupka"** znači lice u čije ime je podnesena carinska prijava ili lice na koje su, u pogledu carinskog postupka, prenesena prava i obaveze gore navedenog lica.

(22) **"Imalac odobrenja"** znači lice kojem je dato odobrenje.

(23) **"BiH"** znači Bosna i Hercegovina.

(24) **"Upravni odbor"** znači Odbor formiran Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini.

POGLAVLJE II - OPĆE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA PRAVA I OBAVEZE LICA U POGLEDU CARINSKIH PROPISA

Odjeljak 1-Pravo zastupanja

Član 5.

1. Pod uslovima preciziranim u članu 61. stav 2. ovog zakona, svako lice može imenovati zastupnika u poslovima pred carinskim organima za preduzimanje radnji i postupaka predviđenih carinskim propisima.

2. Takvo zastupanje može da bude:
 - (a) direktno, kada zastupnik postupa u ime i za račun drugog lica; ili
 - (b) indirektno, kada zastupnik postupa u svoje ime, ali za račun drugog lica.
3. Osim u slučajevima iz člana 61. stav 2. tačka (b) i stav 3. ovog zakona, zastupnik mora da bude registriran u BiH i upisan u registar koji vodi Uprava.
4. Zastupnik mora izjaviti da postupa za račun lica koje zastupa, precizira da li se radi o direktnom ili indirektnom zastupanju i da bude ovlašten da postupa kao zastupnik.

Za lice koje ne izjavi da postupa u ime ili za račun drugog lica ili koje navede da postupa u ime ili za račun drugog lica, ali nije ovlašteno da to radi, smatra se da postupa u svoje ime i za svoj račun.
5. Od svakog lica koje izjavi da postupa u ime ili za račun drugog lica, carinski organi zahtijevat će da predoči dokaze o svojim ovlaštenjima da postupa kao zastupnik.

Odjeljak 2- Odluke koje se odnose na primjenu carinskih propisa

Član 6.

1. Kada neko lice zahtijeva da carinski organi donesu odluku koja se odnosi na primjenu carinskih propisa, to lice dužno je da dostavi podatke i dokumenta koja od njega traže ti organi kako bi donijeli odluku.
2. Odluka se donosi i dostavlja podnosiocu zahtjeva u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva. Kada je zahtjev za donošenje odluke sačinjen u pisanoj formi, odluka se donosi u navedenom roku koji počinje da teče od dana kada carinski organi prime zahtjev. Takva odluka mora se dostaviti podnosiocu zahtjeva u pisanoj formi.
3. Rok iz stava 2. ovog člana može se prekoračiti kada ga carinski organi ne mogu ispoštovati. U tom slučaju ti organi o tome obavještavaju podnosioca zahtjeva prije isteka gore navedenog roka, uz navođenje razloga koji opravdavaju njegovo prekoračenje, te navode naknadni rok za koji smatraju da je neophodan kako bi se donijela odluka po tom zahtjevu.
4. U odlukama koje carinski organi donesu u pisanoj formi, a kojima se zahtjevi odbacuju ili su na štetu lica na koja su naslovljena, navode se osnovi na kojima se zasnivaju. U njima se upućuje na pravo žalbe predviđeno u članu 236. ovog zakona.
5. Carinski organi mogu odlučiti da stav 4. ovog člana na isti način primjenjuju i na druge odluke.
6. Carinski organi vode upravni postupak i donose odluke u skladu s propisima o općem upravnom postupku ako odredbama ovog zakona nije drugačije propisano.

Član 7.

Donesene odluke su odmah izvršne od strane carinskih organa, osim u slučajevima predviđenim u članu 237. stav 2. ovog zakona.

Član 8.

1. Odluka povoljna za lice na koje se odnosi poništava se ako je donesena na osnovu netačnih ili nepotpunih informacija i ako:
 - (a) je podnosilac zahtjeva znao ili je objektivno trebao da zna da su informacije netačne ili nepotpune; i
 - (b) takva odluka nije mogla biti donesena na osnovu tačnih i potpunih informacija.

2. Lica na koja je takva odluka bila naslovljena obavještavaju se o njenom poništenju.
3. Poništenje stupa na snagu od dana kada je poništena odluka donesena.

Član 9.

1. Odluka povoljna za lice na koje se odnosi ukida se ili se vrši njena izmjena u drugim slučajevima od onih iz člana 8. ovog zakona kada nije ispunjen ili se više ne ispunjava jedan ili više uslova predviđenih za njeno donošenje.
2. Odluka povoljna za lice na koje se odnosi može se ukinuti kada lice na koje je naslovljena ne ispunjava obavezu koja mu je nametnuta tom odlukom.
3. Lice na koje je odluka naslovljena obavještava se o njenom ukidanju ili izmjeni.
4. Ukidanje ili izmjena odluke stupa na snagu danom uručenja obavijesti. Međutim, u izuzetnim slučajevima, kada to zahtijevaju legitimni interesi lica na koje je odluka naslovljena, carinski organi mogu odgoditi datum kada ukidanje ili izmjena odluke stupa na snagu.

Odjeljak 3 - Informacije

Član 10.

1. Svako lice može od carinskih organa zatražiti informacije o primjeni carinskih propisa. Takav zahtjev može se odbiti kada se ne odnosi na stvarno predviđenu radnju uvoza ili izvoza.
2. Informacije se podnosiocu zahtjeva dostavljaju besplatno. Međutim, kada se carinski organi izlože posebnim troškovima, naročito zbog vršenja analize robe, sačinjavanja stručnih izvještaja o robi ili vraćanja robe podnosiocu zahtjeva, od njega se može naplatiti odgovarajuća naknada.

Član 11.

1. Carinski organi na pisani zahtjev izdaju obavezujuću informaciju o tarifnom razvrstavanju robe, odnosno obavezujuću informaciju o porijeklu robe, u skladu s provedbenim propisima ovog zakona.
2. Obavezujuća informacija o tarifnom razvrstavanju robe ili obavezujuća informacija o porijeklu robe obavezujuća je za carinske organe prema imaoocu informacije samo u pogledu tarifnog razvrstavanja ili utvrđivanja porijekla robe.

Obavezujuća informacija o tarifnom razvrstavanju robe ili obavezujuća informacija o porijeklu robe obavezujuća je za carinske organe samo u pogledu robe kod koje se carinske radnje i postupci provode nakon datuma kada su ti organi dostavili informaciju.

U stvarima koje se tiču porijekla robe, radnje i postupci o kojima je riječ su one koje se odnose na primjenu čl. 19. i 25. ovog zakona.

3. Imalac informacije mora biti u stanju dokazati:
 - (a) u tarifne svrhe: da prijavljena roba u svakom pogledu odgovara robi opisanoj u informaciji;
 - (b) u svrhe utvrđivanja porijekla: da roba o kojoj je riječ i okolnosti koje određuju sticanje porijekla u svakom pogledu odgovaraju robi i okolnostima opisanim u informaciji.
4. Obavezujuća informacija važi šest godina od datuma izdavanja u slučaju tarifnog razvrstavanja robe, odnosno tri godine od datuma izdavanja u slučaju utvrđivanja porijekla robe. Izuzetno od člana 8. ovog zakona, ona se poništava ako se zasniva na netačnim ili nepotpunim podacima dostavljenim od podnosioca zahtjeva.
5. Obavezujuća informacija prestaje važiti:

(a) u slučaju informacije o tarifnom razvrstavanju:

- (i) kada se usvoje zakonski propisi, a informacija više nije u skladu s tim propisima;
- (ii) kada više nije u skladu s tumačenjem carinske tarife BiH zbog izmjena u komentarima Kombinovane nomenklature ili zbog odluke nadležnog organa u BiH;
- (iii) kada je poništena ili izmijenjena u skladu s članom 9. ovog zakona, pod uslovom da je imalac obaviješten o njenom poništenju ili izmjeni.

Datum kada obavezujuća informacija prestaje važiti za slučajeve navedene pod (i) i (ii) ovog stava je datum primjene navedenih mjera.

(b) u slučaju informacije o porijeklu robe:

- (i) kada se usvoje zakonski propisi, odnosno kada BiH zaključi sporazum, a informacija više nije u skladu s tim propisima;
- (ii) kada više nije u skladu s komentarima usvojenim u svrhe tumačenja propisa o porijeklu robe ili odlukom nadležnog organa u BiH;
- (iii) kada je poništena ili izmijenjena u skladu s članom 9. ovog zakona, pod uslovom da je imalac bio unaprijed obaviješten.

Datum kada obavezujuća informacija prestaje važiti za slučajeve navedene pod (i) i (ii) ovog stava je datum primjene navedenih mjera.

6. Imalac obavezujuće informacije koja prestaje da važi u skladu sa stavom 5. tačka (a) (ii) ili (iii), odnosno tačka (b) (ii) ili (iii) ovog člana može tu informaciju koristiti još šest mjeseci od početka primjene donesenih mjera ili dostavljanja, pod uslovom da je zaključio obavezujuće ugovore za nabavku ili prodaju određene robe na osnovu obavezujuće informacije prije usvajanja te mjere.

U slučaju stava 5. tačka (a) (i) i tačka (b) (i) ovog člana, rok do kojeg će se stav 6. ovog člana primjenjivati može se utvrditi zakonskim propisima ili sporazumima.

7. Razvrstavanje ili utvrđivanje porijekla robe u obavezujućoj informaciji može se, pod uslovima predviđenim u stavu 6. ovog člana, primjenjivati isključivo s ciljem određivanja uvoznih ili izvoznih dažbina.

Odjeljak 4 - Ostale odredbe

Član 12.

1. Carinski organi mogu, u skladu s uslovima predviđenim važećim propisima, obavljati sve kontrole koje smatraju neophodnim s ciljem osiguravanja pravilne primjene carinskih propisa.

~~2. Iznos od 1 % carinske vrijednosti za carinsko evidentiranje naplaćuje se pri uvozu roba. Upravni odbor može propisati koje robe će biti oslobođene od naplate 1%.~~

Član 13.

S ciljem primjene carinskih propisa, svako lice koje je direktno ili indirektno uključeno u radnje vezane za trgovinu robom, dostavlja carinskim organima sva potrebna dokumenta i podatke, bez obzira na medij koji se koristi, i na njihov zahtjev pruža svu potrebnu pomoć u bilo kojem propisanom roku.

Član 14.

Svi podaci koji su po prirodi povjerljivi ili koji su dati na povjerljivoj osnovi zaštićuju se obavezom čuvanja profesionalne tajne. Carinski organi ih ne otkrivaju bez isključivog

odobrenja lica ili organa koji ih je dostavio; dostavljanje podataka dopušta se kada su carinski organi obavezni ili ovlašteni da to urade u skladu s važećim propisima, posebno u pogledu zaštite podataka ili u vezi s pravnim postupcima.

Član 15.

1. Lica o kojima se radi čuvaju dokumenta iz člana 13. ovog zakona u svrhe kontrole od strane carinskih organa u periodu predviđenom važećim propisima, a najmanje pet kalendarskih godina bez obzira na medij koji se koristi. Taj rok teče:

- (a) u slučaju robe koja je stavljena u slobodan promet u drugim okolnostima od onih iz tačke (b) ili robe prijavljene za izvoz, od kraja godine u kojoj su prihvaćene prijave za stavljanje u slobodan promet ili izvoz;
- (b) u slučaju robe koja je stavljena u slobodan promet po nižoj ili nultoj stopi uvozne dažbine na račun njene krajnje upotrebe, od kraja godine u kojoj je prestala podlijevati carinskom nadzoru;
- (c) u slučaju robe koja je stavljena u drugi carinski postupak, od kraja godine u kojoj je okončan carinski postupak;
- (d) u slučaju robe smještene u slobodnu zonu ili slobodno skladište, od kraja godine u kojoj je napustila dotično lice.

2. Kada se provjerom carinskih organa u pogledu carinskog duga utvrdi da je potrebno ispraviti određeni knjigovodstveni zapis, rok za čuvanje dokumenata predviđen u stavu 1. ovog člana produžava se za period koji je dovoljan za ispravku i njenu provjeru.

Član 16.

Kada se, u skladu s carinskim propisima, propiše neki period, datum ili rok u svrhu primjene zakonskih propisa, takav period se ne produžava i takav datum ili rok se ne odgađa osim ako se u tim propisima ne donese posebna odredba kojom se to regulira.

DIO DRUGI

ELEMENTI NA OSNOVU KOJIH SE PRIMJENJUJU UVOZNE ILI IZVOZNE DADŽBINE I DRUGE MJERE PROPISANE ZA TRGOVINU ROBOM POGLAVLJE I - CARINSKA TARIFA BiH I TARIFNO RAZVRSTAVANJE ROBE

Član 17.

1. Dažbine koje se zakonski potražuju prilikom nastanka carinskog duga zasnivaju se na Carinskoj tarifi BiH.
2. Druge mjere predviđene propisima u BiH kojima se reguliraju posebne oblasti u vezi s trgovinom robama primjenjuju se, gdje god je to moguće, prema tarifnom razvrstavanju tih roba.
3. Prihodi koji se zakonski potražuju su prihodi budžeta Bosne i Hercegovine, budžeta entiteta i budžeta Brčko Distrikta.
4. Carinska tarifa BiH obuhvata:
 - (a) nomenklaturu roba. Ta nomenklatura zasniva se na harmonizovanom sistemu (HS) i Kombinovanoj nomenklaturi koja se koristi u Evropskoj uniji;
 - (b) carinske stope i druge dažbine koje se primjenjuju na robe obuhvaćene nomenklaturom;

(c) preferencijalne tarifne mjere sadržane u sporazumima koje je BiH zaključila s određenim zemljama ili grupama zemalja, a kojima se predviđa odobravanje preferencijalnog tarifnog postupanja;

(d) posebne odgodive mjere koje predviđaju smanjenje ili oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina koje se naplaćuju na određenu robu;

(e) ostale tarifne mjere propisane drugim propisima BiH.

5. Mjere iz stava 4. tačka (c) i (d) ovog člana se, na zahtjev deklaranta, primjenjuju umjesto onih koje su navedene u tački (b) kada roba o kojoj je riječ ispunjava uslove predviđene prvopomenutim mjerama. Zahtjev se može podnijeti i naknadno ako su ispunjeni određeni uslovi.

6. Kada je primjena mjera iz stava 4. tačka (c) i (d) ovog člana ograničena na određeni obim uvoza, ona prestaje:

(a) u slučaju tarifnog kontigenta, čim se dostigne predviđeni obim uvoza;

(b) u slučaju gornjeg tarifnog limita, odlukom Upravnog odbora.

7. Tarifno razvrstavanje robe je određivanje, prema važećim propisima, podbroja carinske tarife BiH u koji se navedena roba treba razvrstati.

Član 18.

1. Povoljno tarifno postupanje iz kojeg određena roba može steći pogodnosti zbog svog karaktera ili krajnje upotrebe, podliježe uslovima propisanim u skladu s provedbenim propisima ovog zakona. Kada je potrebno odobrenje, primjenjuju se članovi 83. i 84. ovog zakona.

2. U smislu stava 1. ovog člana, pojam "povoljno tarifno postupanje" znači smanjenje ili odgađanje plaćanja uvozne dažbine iz člana 4. tačka (7) ovog zakona, čak i u okviru bilo kog tarifnog kontigenta.

POGLAVLJE II - PORIJEKLO ROBE

Odjeljak 1- Nepreferencijalno porijeklo robe

Član 19.

Članovi 20. do 23. ovog zakona definiraju nepreferencijalno porijeklo robe s ciljem:

a) primjene Carinske tarife BiH s izuzetkom mjera iz člana 17. stav 4. tačka (c) ovog zakona;

b) primjene drugih mjera osim tarifnih mjera utvrđenih propisima BiH koji reguliraju posebne oblasti u vezi s trgovinom robama;

(c) pripreme i izdavanja uvjerenja o porijeklu robe.

Član 20.

1. Roba koja vodi porijeklo iz neke zemlje je ona koja je u potpunosti dobivena ili proizvedena u toj zemlji.

2. Pojam "roba u potpunosti dobivena u nekoj zemlji" znači:

(a) mineralni proizvodi izvađeni unutar te zemlje;

(b) biljni proizvodi u njoj ubrani;

(c) žive životinje okoćene i uzgojene u njoj;

(d) proizvodi dobiveni od živih životinja uzgojenih u njoj;

(e) proizvodi dobiveni lovom ili ribolovom u njoj;

- (f) proizvodi dobiveni ribarenjem na moru, te drugi proizvodi izvađeni iz mora van teritorijalnih voda određene zemlje plovnim objektima koji su registrirani ili prijavljeni u toj zemlji i koji plove pod zastavom te zemlje;
 - (g) roba dobivena ili proizvedena na brodovima tvornicama iz proizvoda iz tačke (f) koji potiču iz te zemlje, pod uslovom da su takvi brodovi tvornice registrirani ili prijavljeni u toj zemlji i da plove pod njenom zastavom;
 - (h) proizvodi izvađeni s morskog dna ili zemljišta ispod morskog dna van teritorijalnih voda, pod uslovom da ta zemlja ima ekskluzivna prava na eksploataciju tog morskog dna ili zemljišta ispod morskog dna;
 - (i) otpaci i ostaci nastali u procesu proizvodnje i od već korištenih proizvoda, ako su prikupljeni u njoj i ako su podesni isključivo za ponovno dobivanje sirovina;
 - (j) roba proizvedena u toj zemlji isključivo iz roba koje su navedene u tačkama (a) do (i) ili njihovih derivata u bilo kojoj fazi proizvodnje.
3. U smislu stava 2. ovog člana, pojam "zemlja" obuhvata i teritorijalne vode te zemlje.

Član 21.

Za robu u čijoj je proizvodnji učestvovalo više zemalja smatra se da je porijeklom iz one zemlje u kojoj je prošla završnu, suštinsku, ekonomski opravdanu obradu ili doradu u preduzeću opremljenom u tu svrhu, što je imalo za rezultat proizvodnju novog proizvoda ili što je predstavljalo bitnu fazu proizvodnje.

Član 22.

Odredbe člana 21. ovog zakona ni pod kakvim uslovima ne mogu se primijeniti na obradu ili preradu za koju se utvrdi, odnosno u vezi s kojom utvrđene činjenice opravdavaju pretpostavku da je njen isključivi cilj bio izbjegavanje propisa koji se u BiH primjenjuju na robu iz određenih zemalja.

Član 23.

1. Carinskim propisima ili drugim propisima BiH kojima se reguliraju posebne oblasti može se predvidjeti da se odgovarajuća isprava mora podnijeti kao dokaz o porijeklu robe.
2. Nezavisno od podnošenja takvog dokumenta, carinski organi mogu, u slučaju postojanja ozbiljne sumnje, zahtijevati dodatni dokaz kako bi utvrdili da je navođenje porijekla izvršeno u skladu s važećim propisima BiH.

Odjeljak 2 - Preferencijalno porijeklo robe

Član 24.

Pravilima o preferencijalnom porijeklu robe propisuju se uslovi za dobivanje porijekla koje roba mora ispuniti da bi imala pogodnosti predviđene u članu 17. stav 4. tačka (c) ovog zakona. Ta pravila određuju se u sklopu preferencijalnih sporazuma iz člana 17. stav 4. tačka (c) ovog zakona.

POGLAVLJE III - VRIJEDNOST ROBE ZA CARINSKE SVRHE

Član 25.

Odredbe ovog poglavlja određuju vrijednost robe za carinske svrhe s ciljem primjene carinskih propisa, uključujući i Carinsku tarifu BiH, i netarifnih mjera donesenih propisima Bosne i Hercegovine, koji reguliraju područje trgovine robama.

Član 26.

1. Vrijednost robe za carinske svrhe je transakcijska vrijednost, tj. stvarno plaćena ili plativa cijena za robu prilikom prodaje za izvoz u carinsko područje BiH, prilagođena, kada je to potrebno, u skladu s čl. 29. i 30. ovog zakona, pod uslovom da:

(a) ne postoje ograničenja u pogledu raspolaganja robom ili njene upotrebe od strane kupca osim onih koja:

(i) nameće ili zahtijeva zakon ili nadležni organ u BiH;

(ii) ograničavaju geografsko područje u kojem se roba može preprodavati; ili

(iii) ne utiču bitno na vrijednost robe;

(b) prodaja ili cijena ne podliježu nekom uslovu ili naknadi zbog čega se ne može utvrditi vrijednost u vezi s robom čija se vrijednost utvrđuje;

(c) nijedan dio prihoda od bilo kakve naknadne preprodaje, raspolaganja ili korištenja robe od strane kupca ne ide direktno ili indirektno prodavcu, osim ako se može izvršiti odgovarajuće prilagođavanje u skladu s članom 29. ovog zakona; i

(d) kupac i prodavac nisu povezani ili, tamo gdje jesu, da je transakcijska vrijednost prihvatljiva za carinske svrhe prema stavu 2. ovog člana.

2. U slučajevima iz stava 1. tačka (d) primjenjuje se sljedeće:

(a) prilikom utvrđivanja da li je transakcijska vrijednost prihvatljiva u svrhe stava 1. ovog člana, činjenica da su kupac i prodavac povezani sama po sebi ne predstavlja dovoljan osnov da se ta vrijednost smatra neprihvatljivom. Kada je to potrebno, okolnosti pod kojima se vrši prodaja se ispituju, a transakcijska vrijednost prihvata pod uslovom da ta povezanost nije utjecala na cijenu. Ako, u svjetlu informacija koje dobiju od deklaranta ili na neki drugi način, carinski organi imaju razloga smatrati da je ta veza utjecala na cijenu, o svojim razlozima obavještavaju deklaranta i pružaju mu odgovarajuću mogućnost za odgovor. Ako deklarant tako zahtijeva, obavještenje o tim razlozima daje se u pisanoj formi;

(b) prilikom kupoprodaje između povezanih lica, transakcijska vrijednost prihvata se i vrijednost robe određuje u skladu sa stavom 1. ovog člana uvijek kada deklarant dokaže da je ta vrijednost približno ista jednoj od sljedećih vrijednosti koje se pojavljuju u isto ili približno isto vrijeme:

(i) transakcijskoj vrijednosti identične ili slične robe za izvoz u BiH prilikom kupoprodaje između kupaca i prodavaca koji nisu povezani ni u kojem posebnom slučaju;

(ii) carinskoj vrijednosti identične ili slične robe utvrđenoj prema članu 27. stav 2. tačka (c) ovog zakona;

(iii) carinskoj vrijednosti identične ili slične robe utvrđene prema članu 27. stav 2. tačka (d). ovog zakona.

Prilikom primjene gore navedenih provjera, dužna pažnja posvećuje se prikazanim razlikama na komercijalnim nivoima, količinskim nivoima, elementima nabrojanim u članu 29. ovog

zakona i troškovima koje snosi prodavac u kupoprodajama u kojima on i kupac nisu povezani, a kada takve troškove prodavac ne snosi prilikom kupoprodaja u kojima su kupac i on povezani.

(c) Provjere navedene u tački (b) ovog stava primjenjuju se na inicijativu deklaranta i to samo u svrhu poređenja. Zamjenske vrijednosti ne mogu se utvrđivati prema navedenoj tački.

3. Stvarno plaćena ili plativa cijena predstavlja cjelokupni iznos koji kupac plaća na ime ili u korist prodavca za uvezenu robu, a uključuje sve iznose koje je kupac platio ili treba da plati kao uslov za prodaju uvezene robe prodavcu ili trećem licu kako bi se ispunila obaveza prodavca. Plaćanje ne mora obavezno imati oblik prijenosa novca. Plaćanje se može vršiti akreditivima ili vrijednosnim papirima i može se vršiti direktno ili indirektno.

Aktivnosti, uključujući i marketing, koje kupac preduzme za svoj račun, osim onih za koje je u članu 29. ovog zakona predviđeno usklađivanje, ne smatraju se oblikom indirektnog plaćanja prodavcu, iako se za njih može smatrati da idu u korist prodavca ili da su preduzete u dogovoru s prodavcem, a njihova cijena se ne dodaje na stvarno plaćenu ili plativu cijenu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti uvezene robe.

Član 27.

1. Kada se carinska vrijednost ne može utvrditi u skladu s članom 26. ovog zakona, ona se utvrđuje redom kroz tačke (a), (b), (c) i (d) stava 2. ovog člana do prve tačke (metode) prema kojoj se može utvrditi, s tim da se redosljed primjene tačaka (c) i (d) može okrenuti ako to deklarant zahtijeva; samo onda kada se takva vrijednost robe ne može utvrditi prema određenoj tački, mogu se primijeniti odredbe iz sljedeće tačke u nizu utvrđenom ovim stavom.

2. Carinska vrijednost utvrđena u skladu s ovim članom je:

(a) transakcijska vrijednost identične robe prodane za izvoz u BiH i izvezene u isto ili približno isto vrijeme kad i roba čija se vrijednost utvrđuje;

(b) transakcijska vrijednost slične robe prodane za izvoz u BiH i izvezene u isto ili približno isto vrijeme kad i roba čija se vrijednost utvrđuje;

(c) vrijednost zasnovana na jediničnoj cijeni po kojoj se uvezena roba za identičnu ili sličnu uvezenu robu prodaje u BiH u najvećoj ukupnoj količini licima koja nisu povezana s prodavcima;

(d) obračunata vrijednost koja se sastoji od zbira:

(i) cijene ili vrijednosti materijala i izrade ili druge obrade uključene u proizvodnju uvezene robe;

(ii) izvjesnog iznosa za dobit i opće troškove koji je jednak onom koji se obično javlja prilikom prodaje robe iste klase ili vrste kao što je roba čija se vrijednost utvrđuje, a koju su proizveli proizvođači u zemlji izvoznici za izvoz u BiH;

(iii) cijene ili vrijednosti stavki navedenih u članu 29. stav 1. tačka (e). ovog zakona.

3. Svi daljnji uslovi i propisi za primjenu stava 2. ovog člana određuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 28.

1. Kada se carinska vrijednost uvezene robe ne može utvrditi prema članu 26. ili 27. ovog zakona, ona se, na osnovu raspoloživih podataka u BiH, utvrđuje korištenjem prihvatljivih sredstava koja su u skladu s principima i općim odredbama:

- (a) Sporazuma o provođenju člana VII. Opšteg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994. god.,
 - (b) člana VII. Opšteg sporazuma o tarifama i trgovini iz 1994.;
 - (c) odredbama ovog poglavlja.
2. Nikakva carinska vrijednost ne određuje se prema stavu 1. ovog člana na osnovu:
- (a) prodajne cijene u BiH za robu proizvedenu u BiH;
 - (b) sistema koji predviđa prihvatanje za carinske svrhe veće carinske vrijednosti od dvije alternativne vrijednosti;
 - (c) cijene robe na domaćem tržištu zemlje izvoznice;
 - (d) troškova proizvodnje, osim obračunatih vrijednosti koje su utvrđene za identičnu ili sličnu robu u skladu s članom 27. stav 2. tačka (d) ovog zakona;
 - (e) cijena za izvoz u neku zemlju osim BiH;
 - (f) minimalnih carinskih vrijednosti; ili
 - (g) proizvoljnih ili fiktivnih vrijednosti.

Član 29.

1. Prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti prema članu 26. ovog zakona, na stvarno plaćenu ili plativu cijenu za uvezenu robu dodaje se:
- (a) sljedeće, u mjeri u kojoj ih kupac snosi, ali koje nisu uključene u stvarno plaćenu ili plativu cijenu za robu:
 - (i) provizije i posredničke provizije, osim provizija pri kupovini;
 - (ii) troškovi ambalaže koja se, za carinske svrhe, smatra cjelinom zajedno s dotičnom robom;
 - (iii) troškovi pakovanja, bilo za rad ili za materijale;
 - (b) vrijednost, raspodijeljena na odgovarajući način, sljedećih roba i usluga kada ih je kupac dao direktno ili indirektno, besplatno ili po nižoj cijeni za upotrebu u vezi s proizvodnjom i prodajom za izvoz uvezene robe, u mjeri u kojoj ta vrijednost nije bila uključena u stvarno plaćenu ili plativu cijenu:
 - (i) materijala, komponenti, dijelova i sličnih elemenata sadržanih u uvezenoj robi;
 - (ii) alata, matrica, kalupa i sličnih predmeta korištenih u proizvodnji uvezene robe;
 - (iii) materijala potrošenih u proizvodnji uvezene robe;
 - (iv) inženjeringa, planova, umjetničkih radova, dizajnerskih radova, te projekata i nacрта koji su urađeni negdje drugdje a ne u BiH, a neophodni su za proizvodnju uvezene robe;
 - (c) naknade za autorska prava i licence u vezi s robom čija se vrijednost utvrđuje, a koje kupac mora platiti, bilo direktno ili indirektno, kao uslov prodaje robe čija se vrijednost utvrđuje, u mjeri u kojoj takve naknade za autorska prava i licence nisu uključene u stvarno plaćenu ili plativu cijenu;
 - (d) vrijednost bilo kojeg dijela dobiti ostvarene bilo kakvom naknadnom preprodajom, raspolaganjem ili korištenjem uvezene robe koja direktno ili indirektno pristiže prodavcu;
 - (e) troškovi prijevoza i osiguranja uvezene robe i troškovi utovara i rukovanja koji su povezani s prijevozom uvezene robe do mjesta ulaska u carinsko područje BiH.
2. Dodavanja na stvarno plaćenu ili plativu cijenu vrše se u skladu s ovim članom isključivo na osnovu objektivnih i mjerljivih podataka.
3. Nikakva druga dodavanja ne vrše se na stvarno plaćenu ili plativu cijenu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti osim na način predviđen u ovom članu.

4. U ovom poglavlju, pojam "provizija pri kupovini" znači naknade koje uvoznik plaća svom zastupniku za usluge njegovog zastupanja prilikom kupovine robe čija se vrijednost utvrđuje.

5. Nezavisno od stava 1. tačka (c) ovog člana:

(a) naknade za dobivanje prava ponovne proizvodnje uvezene robe u carinskom području BiH ne dodaju se na stvarno plaćenu ili plativu cijenu za uvezenu robu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti; i

(b) naknade koja kupac plati za pravo na distribuciju ili preprodaju uvezene robe ne dodaju se na stvarno plaćenu ili plativu cijenu za uvezenu robu ako ta plaćanja ne predstavljaju uslov prodaje za izvoz robe u BiH.

Član 30.

Pod uslovom da se prikaže odvojeno od stvarno plaćene ili plative cijene, sljedeće se ne uključuje u carinsku vrijednost:

a) troškovi prijevoza robe nakon njenog dolaska na mjesto ulaska u carinsko područje BiH;

b) troškovi gradnje, podizanja, sastavljanja, održavanja ili stručne pomoći preduzetih nakon uvoza uvoznih roba kao što su industrijska postrojenja, mašine ili oprema;

c) troškovi na ime kamata proisteklih iz sporazuma o finansiranju u koji je kupac ušao, a koji se odnosi na kupovinu uvezene robe, bez obzira na to da li je novčana sredstva dao prodavac ili neko drugo lice, pod uslovom da je takav sporazum o finansiranju sačinjen u pisanoj formi te da, kada se to zahtijeva, kupac može dokazati da:

(i) se takva roba stvarno prodaje po cijeni koja je navedena kao stvarno plaćena ili plativa cijena; i

(ii) tražena kamatna stopa ne prekoračuje nivo predviđen za takve transakcije koji prevladava u zemlji u kojoj su, i u trenutku kada su, novčana sredstva data;

d) naknade za dobivanje prava na ponovnu proizvodnju uvezene robe unutar carinskog područja BiH;

e) provizije pri kupovini;

f) uvozne carine ili druge dažbine koje se plaćaju u BiH zbog uvoza ili prodaje robe.

Član 31.

U provedbenim propisima ovog zakona mogu se propisati posebni propisi za utvrđivanje carinske vrijednosti medija - nosača podataka koji se koriste u opremi za obradu podataka, a koji sadrže podatke ili instrukcije.

Član 32.

Kada se elementi koji su korišteni za utvrđivanje carinske vrijednosti robe izražavaju u nekoj drugoj valuti osim valute BiH, koristi se važeći kurs koji je objavila Centralna banka BiH.

Član 33.

Odredbe ovoga poglavlja ne utječu na primjenu posebnih propisa koji se odnose na utvrđivanje vrijednosti za carinske svrhe robe koja je stavljena u slobodni promet nakon što joj se odredi carinski odobreno postupanje ili upotreba.

DIO TREĆI

ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA ROBU UNIJETU U CARINSKO PODRUČJE BIH DOK JOJ SE NE ODREDI CARINSKI ODOBRENO POSTUPANJE ILI UPOTREBA

POGLAVLJE I - ULAZAK ROBE U CARINSKO PODRUČJE BIH

Član 34.

1. Roba unesena u carinsko područje BiH podliježe carinskom nadzoru od trenutka njenog ulaska. U skladu s važećim propisima, može podliježati i kontroli carinskih organa.
2. Roba ostaje pod takvim carinskim nadzorom onoliko dugo koliko je potrebno da se utvrdi njen carinski status i, ako je to primjereno, u slučaju robe koja nije bh. roba i bez odstupanja od odredbi člana 79. stav 1. ovog zakona, sve dok se njen carinski status ne promijeni, odnosno dok ne uđe u slobodnu zonu ili slobodno skladište, ponovno izveze ili uništi u skladu s članom 174. ovog zakona.

Član 35.

1. Robu unesenu u carinsko područje BiH bez odgađanja prevozi lice koje ju je unijelo u BiH, putnim pravcem koji odrede carinski organi i u skladu s njihovim uputstvima, ako ih bude:
 - (a) do carinskog ureda koji odrede carinski organi ili do bilo kojeg drugog mjesta koje ti organi odrede ili odobre; ili
 - (b) do slobodne zone, ako roba treba da se unese u tu slobodnu zonu direktno:
 - (i) morskim ili zračnim putem; ili
 - (ii) kopnom, bez prolaska kroz drugi dio carinskog područja BiH, kada slobodna zona graniči s kopnom granicom između BiH i neke druge zemlje.
2. Svako lice koje preuzme odgovornost za prijevoz robe nakon njenog unosa u carinsko područje BiH, između ostalog, i kao rezultat pretovara, postaje odgovorno za postupanje u skladu s obavezom predviđenom u stavu 1. ovog člana.
3. Stav 1. tačka (a) ovog člana ne isključuje primjenu bilo kojih važećih propisa u pogledu turističkog, pograničnog, poštanskog prometa ili prometa od zanemarljivog ekonomskog značaja, pod uslovom da time nisu ugrožene mogućnosti za obavljanje carinskog nadzora i carinske kontrole.
4. Stav 1. ovog člana ne primjenjuje se na robu koja se nalazi na plovnim objektima ili letjelicama koje prelaze teritorijalne vode ili zračni prostor BiH, a koje za svoje odredište nemaju luku, riječnu luku ili aerodrom u BiH.

Član 36.

1. Kada se usljed nepredviđenih okolnosti ili više sile ne može ispoštovati obaveza predviđena članom 35. stav 1. ovog zakona, lice vezano tom obavezom, ili svako drugo lice koje postupa u njegovo ime, bez odgađanja obavještava carinske organe o nastaloj situaciji. Kada nepredviđene okolnosti ili viša sila nemaju za posljedicu potpuni gubitak robe, carinski organi se također obavještavaju o njenoj tačnoj lokaciji.
2. Kada, usljed nepredviđenih okolnosti ili više sile, plovni objekat ili letjelica navedena u članu 35. stav 4. ovog zakona, koja je prinuđena privremeno pristati ili sletiti u carinsko područje BiH, ne može ispoštovati obavezu predviđenu članom 35. stav 1. ovog zakona, lice

koje dovozi plovni objekat ili letjelicu u carinsko područje BiH ili bilo koje drugo lice koje postupa u njegovo ime, bez odgađanja obavještava carinske organe o nastaloj situaciji.

3. Carinski organi određuju mjere koje treba da se preduzmu kako bi se omogućio carinski nadzor nad robom iz stava 1. ovog člana kao i nad onom robom koja je ukrcana na plovne objekte ili letjelice pod okolnostima navedenim u stavu 2. ovog člana i osiguravaju, kada je to potrebno, da se roba naknadno preveze do carinskog ureda ili drugog mjesta koje carinski organi odrede ili odobre.

POGLAVLJE II - POKAZIVANJE ROBE CARINI

Član 37.

Robu koja, u skladu s članom 35. stav 1. tačka (a) ovog zakona, stigne u carinski ured ili drugo mjesto koje odrede ili odobre carinski organi, carini pokazuje lice koje je unijelo robu u carinsko područje BiH ili, ako je to potrebno, lice koje preuzme odgovornost za njen prijevoz nakon takvog ulaska.

Član 38.

Članom 37. ovog zakona ne isključuje se primjena važećih propisa koji se odnose na robu:

- a) koju nose putnici;
- b) koja je stavljena u carinski postupak, a nije pokazana carini.

Član 39.

Roba se, nakon pokazivanja carini i uz odobrenje carinskih organa, može pregledati ili se mogu uzeti uzorci radi određivanja carinski odobrenog postupanja ili upotrebe. To odobrenje se, na zahtjev, daje licu ovlaštenom da robi odredi takvo postupanje ili upotrebu.

POGLAVLJE III - ZBIRNA PRIJAVA I ISTOVAR ROBE POKAZANE CARINI

Član 40.

1. Prema članu 43. ovog zakona, za robu pokazanu carin, u smislu člana 37., podnosi se zbirna prijava.
2. Zbirna prijava podnosi se nakon što se roba pokaže carini. Međutim, carinski organi mogu odobriti rok za podnošenje prijave koji ne smije biti duži od isteka prvog radnog dana od dana kada je roba pokazana carini.

Član 41.

1. Zbirna prijava sačinjava se na obrascu koji odgovara modelu koji propišu carinski organi. Međutim, carinski organi mogu dozvoliti da se kao zbirna prijava koristi i neki drugi komercijalni ili službeni dokument koji sadrži podatke neophodne za identifikaciju robe.
2. Zbirnu prijavu podnosi:
 - (a) lice koje je unijelo robu u carinsko područje BiH, odnosno svako drugo lice koje preuzme odgovornost za prijevoz robe nakon takvog ulaska; ili
 - (b) lice u čije ime postupaju lica iz tačke (a) ovog stava.

Član 42.

Bez odstupanja od propisa koji se odnose na robu koju uvoze putnici i pošiljke koje se šalju pismima i paketima, carinski organi mogu odustati od podnošenja zbirne prijave pod uslovom da se time ne ugrožava carinski nadzor robe, kada se, prije isteka roka iz člana 40. ovog zakona, obave radnje i postupci koji su neophodni da bi se robi odredilo carinski odobreno postupanje ili upotreba.

Član 43.

1. Roba se istovara ili pretovara iz prijevoznih sredstava kojima se prevozi isključivo uz odobrenje carinskih organa i na mjestima koja odrede ili odobre ti organi.

Međutim, takvo odobrenje nije potrebno u slučaju neposredne opasnosti koja nalaže da se odmah istovari sva ili dio robe. U tom slučaju, carinski organi se o tome odmah obavještavaju.

2. U svrhu pregleda robe i prijevoznih sredstava koja je prevoze, carinski organi mogu u bilo kom trenutku zahtijevati da se roba istovari i raspakuje.

Član 44.

Roba se ne smije izuzeti s mjesta na kojem se nalazi bez odobrenja carinskih organa.

POGLAVLJE IV - OBAVEZA DA SE ROBI POKAZANOJ CARINI ODREDI CARINSKI ODOBRENI POSTUPAK ILI UPOTREBA

Član 45.

Robi koja nije bh. roba, a koja je pokazana carini, određuje se carinski odobreno postupanje ili upotreba dozvoljena za takvu robu.

Član 46.

1. Kada je za robu podnesena zbirnom prijava, radnje i postupci koje su neophodne da bi joj se odredilo carinski odobreno postupanje ili upotreba obavljaju se u roku:

- (a) od 45 dana od dana podnošenja zbirne prijave u slučaju robe koja se prevozi morem;
- (b) od 20 dana od dana podnošenja zbirne prijave u slučaju robe koja se prevozi na drugi način osim morem.

2. Kada to okolnosti nalažu, carinski organi mogu odrediti kraći rok ili odobriti produženje roka iz stava 1. ovog člana. Međutim, takvo produženje ne može biti duže od stvarnih potreba koje su opravdane okolnostima.

POGLAVLJE V - PRIVREMENI SMJEŠTAJ ROBE

Član 47.

Do trenutka dok joj se ne odredi carinski odobreno postupanje ili upotreba, roba pokazana carini, nakon takvog pokazivanja, ima status robe u privremenom smještaju (u daljnjem tekstu: roba u privremenom smještaju).

Član 48.

1. Roba u privremenom smještaju smješta se samo na mjestima koja odobre carinski organi i prema uslovima koje propišu ti organi.

2. Carinski organi mogu zahtijevati od lica koje je u posjedu robe da položi garanciju s ciljem osiguravanja plaćanja bilo kakvog carinskog duga koji bi mogao nastati u skladu s članom 195. ili 196. ovog zakona.

Član 49.

Bez odstupanja od odredbi člana 39. ovog zakona, roba u privremenom smještaju podliježe samo onim oblicima rukovanja koji su određeni radi osiguravanja njene očuvanosti u nepromijenjenom stanju bez promjene njenog izgleda ili tehničkih karakteristika.

Član 50.

1. Carinski organi, bez odgađanja, preduzimaju sve potrebne mjere, uključujući i prodaju robe, kako bi regulirati situaciju s robom u privremenom smještaju za koju nisu pokrenute radnje i postupci neophodni za određivanje carinski odobrenog postupanja ili upotrebe u rokovima određenim u skladu s članom 46. ovog zakona.

2. Carinski organi mogu, na rizik i trošak lica koje je držalac robe, odrediti da se ta roba premjesti na posebno mjesto, koje se nalazi pod njihovim nadzorom, dok se situacija s robom ne regulira.

POGLAVLJE VI - ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA ROBU KOJA NIJE BH. ROBA, A KOJA SE KRETALA PO POSTUPKU PROVOZA

Član 51.

Član 35., osim stava 1. tačka (a), te čl. 36. do 50. ovog zakona ne primjenjuju se kada se roba koja je već stavljena u postupak provoza unosi u carinsko područje BiH.

Član 52.

Nakon što roba koja nije bh. roba, koja se kretala po postupku provoza, stigne na svoje odredište u carinskom području BiH, te nakon što se pokaže carini u skladu s propisima kojima se regulira provoz, primjenjuju se čl. 39. do 50. ovog zakona.

POGLAVLJE VII - OSTALE ODREDBE

Član 53.

Kada to okolnosti zahtijevaju, carinski organi mogu naložiti da se roba pokazana carini uništi. Carinski organi o tome obavještavaju držaoca robe koji snosi troškove uništenja.

Član 54.

Kada carinski organi ustanove da je roba na carinsko područje BiH unesena bez odobrenja ili da je carinski nadzor nad njom bio onemogućen, oni preduzimaju sve potrebne mjere, uključujući i prodaju robe, kako bi regulirali stanje u vezi s tom robom.

DIO ČETVRTI

CARINSKO ODOBRENO POSTUPANJE ILI UPOTREBA

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 55.

1. Ako nije drukčije propisano, robi se u svakom trenutku, prema predviđenim uslovima, može odrediti carinsko odobreno postupanje ili upotreba bez obzira na njen karakter, količinu, zemlju porijekla, isporuke ili odredišta.
2. Stav 1. ovog člana ne isključuje uvođenje zabrana ili ograničenja opravdanih sa stajališta javnog morala, javne politike ili javne sigurnosti, zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka, zaštite blaga BiH koje ima umjetničku, historijsku ili arheološku vrijednost ili zaštite industrijske ili komercijalne imovine.

POGLAVLJE II - CARINSKI POSTUPCI

Odjeljak 1-Stavljanje robe u carinski postupak

Član 56.

1. Za robu koja se namjerava staviti u neki carinski postupak, podnosi se carinska prijava za taj carinski postupak.
2. Bh. roba prijavljena za postupak izvoza, vanjske obrade, provoza ili carinskog skladištenja podliježe carinskom nadzoru od trenutka prihvatanja carinske prijave do trenutka napuštanja carinskog područja BiH, uništenja ili poništenja carinske prijave.

Član 57.

Uzimajući u obzir karakter robe i carinske postupke u koje roba treba biti stavljena, u svim slučajevima gdje je to moguće, carinski organi određuju nadležnost pojedinačnih carinskih ureda.

Član 58.

Carinska prijava se podnosi:

- a) u pisanoj formi; ili
- b) korištenjem tehnike obrade podataka kada je to predviđeno odredbama donesenim u provedbenim propisima ovog zakona ili kada je to odobreno od strane carinskih organa; ili
- c) putem usmenog prijavljivanja ili bilo kojom drugom radnjom kojom držalac robe izražava svoju želju da robu stavi u neki carinski postupak, kada je takva mogućnost predviđena provedbenim propisima ovog zakona.

A. Prijava u pisanoj formi

I. Redovni postupak

Član 59.

1. Prijave u pisanoj formi sačinjavaju se na obrascu koji je propisan provedbenim propisima ovog zakona. Prijave moraju sadržavati sve podatke koji su neophodni za primjenu propisa kojima se regulira carinski postupak za koji se roba prijavljuje i biti potpisane.
2. Uz prijavu se prilažu svi dokumenti potrebni za primjenu propisa kojima se regulira carinski postupak za koji je roba prijavljena.

Član 60.

Prijave, koje su u skladu s uslovima predviđenim u članu 59. ovog zakona carinski organi odmah prihvataju, pod uslovom da je roba na koje se odnose pokazana carini.

Član 61.

1. U skladu s članom 5. ovog zakona, carinsku prijavu može podnijeti svako lice koje može pokazati predmetnu robu ili naložiti da se ona pokaže nadležnom carinskom organu, zajedno sa svom dokumentacijom koju treba priložiti radi primjene propisa o carinskom postupku za koji je roba prijavljena.

2. Međutim,

(a) kada prihvatanje carinske prijave nameće posebne obaveze određenom licu, prijavu mora podnijeti to lice ili se ona mora podnijeti u njegovo ime;

(b) deklarant mora biti registrirana u BiH. Uslov koji se odnosi na registriranje u BiH ne primjenjuje se na lica koja:

(i) podnose prijavu za provoz ili privremeni uvoz;

(ii) povremeno prijavljuju robu, pod uslovom da carinski organi smatraju da je to opravdano.

3. Stav 2. ovog člana ne isključuje primjenu bilateralnih sporazuma koje je BiH zaključila s drugim zemljama, odnosno uobičajenih praksi sa sličnim učinkom, prema kojima državljani tih zemalja mogu podnositi carinske prijave na području BiH prema reciprocitetu.

Član 62.

1. Deklarantu se, na njegov zahtjev, odobrava da izvrši izmjenu jednog ili više podataka u prijavi nakon što je carina prihvatila. Izmjena ne smije imati takav učinak koji bi prijavu učinio primjenjivom na drugu robu od one koju je prvobitno obuhvatala.

2. Nikakva izmjena ne dopušta se kada se odobrenje traži nakon što su carinski organi:

(a) obavijestili deklaranta da imaju namjeru pregledati robu; ili

(b) ustanovili da su određeni podaci netačni; ili

(c) pustili robu.

Član 63.

1. Carinski organi, na zahtjev deklaranta, poništavaju već prihvaćenu prijavu kada deklarant pruži dokaz da je roba greškom prijavljena za carinski postupak koji je obuhvaćen tom prijavom ili da, usljed posebnih okolnosti, stavljanje robe u carinski postupak za koji je prijavljena nije više opravdano.

2. Kada carinski organi obavijeste deklaranta o svojoj namjeri da izvrše pregled robe, zahtjev za poništenje prijave se ne prihvata dok se ne izvrši pregled robe.

3. Prijava se ne poništava nakon što se roba pusti, izuzev u slučajevima koji su definirani u provedbenim propisima ovog zakona.

4. Poništenje prijave ne isključuje primjenu važećih kaznenih propisa.

Član 64.

Ako nije drukčije izričito propisano, datum koji treba da se koristi s ciljem primjene svih propisa kojima se regulira carinski postupak za koji je roba prijavljena je datum prihvatanja carinske prijave od strane carinskih organa.

Član 65.

Radi provjere prijava koje su prihvatili, carinski organi mogu:

- a) pregledati dokumenta koji potkrepljuju prijavu i prateća dokumenta. Carinski organi mogu zahtijevati od deklaranta da predoči i neka druga dokumenta u svrhu provjere tačnosti podataka sadržanih u prijavi.
- b) pregledati robu i uzeti uzorke na analizu ili detaljno ispitivanje.

Član 66.

1. Prevoz robe do mjesta pregleda i uzimanja uzoraka te svako rukovanje s robom koje iziskuje takav pregled ili uzimanje uzoraka obavlja deklarant ili se obavlja na njegovu odgovornost. Nastale troškove snosi deklarant.
2. Deklarant ima pravo biti prisutan prilikom pregleda robe i uzimanja uzoraka. Kada smatraju da je to potrebno, carinski organi zahtijevaju od deklaranta da prisustvuje ili da bude zastupljen prilikom pregleda robe ili uzimanja uzoraka kako bi im pružio pomoć koja je potrebna za olakšavanje takvog pregleda ili uzimanja uzoraka.
3. Pod uslovom da su uzorci uzeti u skladu s važećim propisima, carinski organi nisu dužni platiti bilo kakvu naknadu za njih, ali snose troškove analize ili ispitivanja.

Član 67.

1. Kada se obavlja pregled samo dijela robe obuhvaćene prijavom, rezultati djelimičnog pregleda primjenjuju se na svu robu koja je obuhvaćena tom prijavom. Međutim, deklarant može zahtijevati detaljniji pregled robe ako smatra da rezultati djelimičnog pregleda nisu valjani u pogledu preostale prijavljene robe.
2. U smislu stava 1. ovog člana, kada su obrascem prijave obuhvaćena dva ili više naimenovanja, smatra se da podaci koji se odnose na svako od tih naimenovanja čine posebnu prijavu.

Član 68.

1. Rezultati provjere prijave koriste se u svrhe primjene propisa kojima se regulira carinski postupak u koji je roba stavljena.
2. Kada se prijava ne provjerava, primjenjuju se odredbe iz stava 1. ovog člana na osnovu podataka sadržanih u prijavi.

Član 69.

1. Carinski organi preduzimaju neophodne mjere za identifikaciju robe kada je identifikacija potrebna kako bi se osiguralo postupanje u skladu s uslovima kojima se regulira carinski postupak za koji je navedena roba prijavljena.
2. Sredstva identifikacije pričvršćena na robu ili prijevozna sredstva uklanjaju se ili uništavaju samo od strane carinskih organa ili uz njihovo odobrenje, izuzev ako je, usljed nepredviđenih okolnosti ili više sile, neophodno izvršiti njihovo uklanjanje ili uništenje kako bi se osigurala zaštita robe ili prijevoznih sredstava.

Član 70.

1. Bez odstupanja od odredbi člana 71. ovog zakona, kada su ispunjeni uslovi za stavljanje robe u predmetni postupak i pod uslovom da roba ne podliježe bilo kakvim mjerama zabrane ili ograničenja, carinski organi puštaju robu čim se podaci u prijavi provjere ili se prihvate bez

provjere. Isto se primjenjuje i kada se provjera ne može završiti u prihvatljivom roku, a više se ne zahtijeva prisustvo robe radi provjere.

2. Sva roba obuhvaćena istom prijavom pušta se u isto vrijeme.

3. U smislu ovog stava, kada su jednom prijavom obuhvaćena dva ili više naimenovanja, smatra se da podaci koji se odnose na svako od naimenovanja čine posebnu prijavu.

Član 71.

1. Kada prihvatanjem carinske prijave nastane carinski dug, roba obuhvaćena prijavom ne pušta se ako se carinski dug ne izmiri ili ako se ne položi garancija za njegovo plaćanje. Međutim, bez odstupanja od stava 2. ovog člana, ova odredba ne primjenjuje se na postupak privremenog uvoza uz djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.

2. Kada, u skladu s propisima kojima se regulira carinski postupak za koji je roba prijavljena, carinski organi zahtijevaju polaganje garancije, pomenuta roba ne stavlja se u taj carinski postupak dok se ne položi takva garancija.

Član 72.

Sve potrebne mjere, uključujući zapljenu i prodaju, preduzimaju se u vezi s robom koja:

a) se ne može pustiti zbog toga što:

(i) nije bilo moguće preduzeti ili nastaviti pregled robe u roku koji su predvidjeli carinski organi iz razloga koji se pripisuju deklarantu; ili

(ii) dokumenta koja moraju biti podnesena prije nego što roba može da se stavi u traženi carinski postupak, nisu podnesena; ili

(iii) uplate ili garancije koje je trebalo izvršiti ili osigurati u pogledu uvoznih ili izvoznih dažbina nisu izvršene ili osigurane u propisanom roku; ili

(iv) podliježe zabranama ili ograničenjima;

b) nije preuzeta u razumnom vremenskom roku nakon puštanja.

II - Pojednostavljeni postupci

Član 73.

1. Da bi se u što većoj mjeri pojednostavile radnje i procedure, a uz osiguravanje pravilnog vođenja postupka, carinski organi, pod uslovima predviđenim u provedbenim propisima ovog zakona, dopuštaju:

(a) da prijava iz člana 59. stav 1. ovog zakona ne sadrži određene podatke, navedene u stavu 1. tog člana, te da uz nju ne moraju biti priložena određena dokumenta navedena u stavu 2. ovog člana;

(b) da se neki trgovački ili administrativni dokument, koji prati zahtjev da se roba stavi u određeni carinski postupak, podnese umjesto prijave iz člana 59. ovog zakona;

(c) da se roba stavi u taj postupak zavođenjem u evidenciju korisnika; u tom slučaju carinski organi mogu odustati od zahtjeva da deklarant pokaže robu carini.

2. Pojednostavljena prijava, trgovački ili administrativni dokument, odnosno upis u evidenciju moraju sadržavati minimum podataka potrebnih za identifikaciju robe. Kada se roba zavodi u evidenciju, mora se naznačiti datum takvog zavođenja.

3. Osim u slučajevima koji se određuju u skladu s provedbenim propisima zakona, deklarant podnosi dodatnu prijavu koja može biti općeg, periodičnog ili rekapitulativnog karaktera.

4. Za dodatne prijave i pojednostavljene prijave navedene u stavu 1. tačka (a), (b) i (c) ovog člana smatra se da čine jedinstveni, nedjeljivi instrument koji postaje pravosnažan danom prihvatanja pojednostavljenih prijava; u slučajevima iz stava 1. tačka (c) ovog člana, upis u evidenciju ima istu pravnu valjanost kao i prihvatanje prijave iz člana 59. ovog zakona.

5. Posebni pojednostavljeni postupci za postupak provoza propisuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

B. Druge prijave

Član 74.

1. Kada se carinska prijava podnosi pomoću tehnike obrade podataka u smislu člana 58. tačka (b) ovog zakona ili usmenom prijavom ili nekom drugom radnjom u smislu člana 58. tačka (c), čl. 59. do 73. ovog zakona primjenjuju se *mutatis mutandis* (uz potrebne izmjene) bez odstupanja od principa koji su navedeni u njima.

2. Kada se carinska prijava podnosi pomoću tehnike obrade podataka, carinski organi mogu dopustiti da se prateća dokumenta iz člana 59. stav 2. ovog zakona ne podnose uz prijavu. U tom slučaju, dokumenta se stavljaju na raspolaganje carinskim organima.

C. Pregled prijava nakon carinjenja

Član 75.

1. Carinski organi mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev deklaranta, izvršiti izmjenu prijave nakon puštanja robe.

2. Nakon puštanja robe, a da bi se uvjerali u tačnost podataka iz prijave, carinski organi mogu izvršiti pregled poslovnih dokumenata i podataka koji se odnose na uvozne i izvozne radnje u vezi s tom robom ili na naknadne komercijalne radnje u koje je ta roba uključena. Takvi pregledi mogu se izvršiti u prostorijama deklaranta, svakog drugog lica koje je poslovno direktno ili indirektno uključeno u navedene radnje ili svakog drugog lica koje je u posjedu navedenog dokumenta i podataka u poslovne svrhe. Carinski organi mogu izvršiti pregled robe kada ju je još uvijek moguće pokazati.

3. Kada revizija prijave ili pregled nakon carinjenja ukazuju na to da su propisi kojima se regulira određeni carinski postupak primijenjeni na osnovu netačnih ili nepotpunih informacija, carinski organi, u skladu sa svim važećim propisima, preduzimaju mjere neophodne za reguliranje nastale situacije, uzimajući u obzir nove informacije koje su im na raspolaganju.

Odjeljak 2 - Stavljanje robe u slobodan promet

Član 76.

1. Stavljanjem u slobodan promet roba koja nije bh. roba stiče carinski status robe iz BiH.

2. Stavljanje robe u slobodan promet za sobom povlači primjenu mjera trgovinske politike, okončavanje drugih radnji i postupaka predviđenih u vezi s uvozom robe i naplatu svih dažbina koje se zakonski potražuju.

Član 77.

1. Odstupajući od člana 64. ovog zakona, a pod uslovom da dažbine koje se naplaćuju na robu predstavljaju jednu od dažbina iz člana 4. tačka (7) ovog zakona, te da je carinska stopa

smanjena nakon datuma prihvatanja prijave za stavljanje robe u slobodan promet, ali prije samog puštanja robe, deklarant može da zahtijeva primjenu povoljnije carinske stope.

2. Stav 1. ovog člana ne primjenjuje se kada robu nije bilo moguće pustiti iz razloga koji se pripisuju isključivo deklarantu.

Član 78.

Kada je pošiljka sastavljena od roba koje potpadaju pod različite tarifne oznake, a postupanje sa svakom od tih roba u skladu s njenim tarifnim razvrstavanjem s ciljem sačinjavanja prijave bi za sobom povlačilo puno vremena i troškova neproporcionalnih uvoznim dažbinama koje se naplaćuju, carinski organi, na zahtjev deklaranta, mogu se saglasiti da se uvozne dažbine za cijelu pošiljku naplate na osnovu tarifnog razvrstavanja robe koja podliježe plaćanju najviše stope carine.

Član 79.

1. Kada se roba stavlja u slobodan promet po sniženoj ili nultoj carinskoj stopi na račun krajnje upotrebe, ona ostaje pod carinskim nadzorom. Carinski nadzor prestaje kada se prestanu primjenjivati uslovi predviđeni za odobravanje takve snižene ili nulte carinske stope, kada se roba izveze ili uništi ili kada je dozvoljena upotreba robe u druge svrhe od onih koje su predviđene za primjenu snižene ili nulte carinske stope, uz uslov da su plaćene sve potraživane dažbine.

2. Članovi 85. i 87. ovog zakona primjenjuju se, *mutatis mutandis*, na robu iz stava 1. ovog člana.

Član 80.

Roba stavljena u slobodan promet gubi carinski status robe iz BiH kada se:

- a) prijava za stavljanje robe u slobodan promet poništi nakon puštanja, ili
- b) kada su uvozne dažbine koje se plaćaju na robu vraćene ili se odustalo od njihove naplate:
 - (i) u postupku unutrašnje obrade prema sistemu povrata; ili
 - (ii) u pogledu robe s nedostacima ili robe koja nije u skladu sa uslovima ugovora, prema članu 231. ovog zakona; ili
 - (iii) u situacijama iz člana 232. ovog zakona u kojima je povrat ili odustajanje od naplate uslovljeno time da se roba izveze ili ponovno izveze ili da joj se odredi podjednako carinski odobreno postupanje ili upotreba.

Odjeljak 3 - Aranžmani obustave plaćanja i carinski postupci s ekonomskim učinkom

A. Zajedničke odredbe za nekoliko postupaka

Član 81.

1. U članovima 82. do 87. ovog zakona:

(a) kada se koristi pojam "postupak", podrazumijeva se da se, u slučaju robe koja nije bh. roba, primjenjuje na sljedeće aranžmane:

- (i) provoz;
- (ii) carinsko skladištenje;
- (iii) unutrašnju obradu po sistemu obustave plaćanja;
- (iv) obradu pod carinskom kontrolom;
- (v) privremeni uvoz.

(b) kada se koristi pojam "carinski postupak s ekonomskim učinkom", podrazumijeva se da se primjenjuje na sljedeće aranžmane:

- (i) carinsko skladištenje;
- (ii) unutrašnju obradu;
- (iii) obradu pod carinskom kontrolom;
- (iv) privremeni uvoz;
- (v) vanjsku obradu.

2., znači robu koja je stavljena pod postupak obustave plaćanja, te robu koja je, prema postupku unutrašnje obrade po sistemu povrata, prošla radnje i postupke za stavljanje u slobodan promet i radnje i postupke predviđene članom 122. ovog zakona.

3. "Roba u nepromijenjenom stanju" znači uvoznu robu koja, u postupku unutrašnje obrade ili u postupcima za obradu pod carinskom kontrolom, nije prošla bilo koji oblik obrade.

Član 82.

Korištenje bilo kojeg carinskog postupka s ekonomskim učinkom uslovljeno je odobrenjem koje izdaju carinski organi.

Član 83.

Bez odstupanja od dodatnih posebnih uslova kojima se regulira određeni postupak, odobrenje iz člana 82. i člana 97. stav 1. ovog zakona daje se samo:

- a) licima koja nude sva potrebna uvjeravanja za pravilno provođenje postupka;
- b) kada carinski organi mogu nadgledati i pratiti postupak bez uvođenja administrativnih mjera nesrazmjernih ekonomskim potrebama koje su u pitanju.

Član 84.

1. Uslovi pod kojima se koristi određeni postupak navode se u odobrenju.
2. Imalac odobrenja obavještava carinske organe o svim činjenicama koje se pojave nakon izdatog odobrenja, a koje bi mogle utjecati na nastavak njegovog važenja ili na njegov sadržaj.
3. U slučajevima iz člana 4. tačke (12) (a) ovog zakona, svi proizvodi ili roba koja se dobije od robe stavljene pod aranžman obustave plaćanja smatra se da je stavljena pod isti aranžman.

Član 85.

1. Stavljanje robe pod aranžman obustave plaćanja carinski organi mogu usloviti polaganjem garancije kako bi osigurali da svaki carinski dug koji nastane u vezi s tom robom bude plaćen.
2. Posebni propisi koji se odnose na osiguravanje garancije mogu se donijeti u kontekstu određenog aranžmana obustave plaćanja.

Član 86.

1. Aranžman obustave plaćanja s ekonomskim učinkom završava se kada se odredi novo carinski odobreno postupanje ili upotreba, bilo roba koja je stavljena pod taj aranžman ili kompenzacionim, odnosno obrađenim proizvodima koji su pod tim aranžmanom.
2. Carinski organi preduzimaju sve mjere koje su neophodne za reguliranje položaja robe za koju postupak nije završen prema propisanim uslovima.

Član 87.

Prava i obaveze nosioca carinskog postupka s ekonomskim učinkom mogu se, pod uslovima koje utvrde carinski organi, sukcesivno prenijeti na druga lica koja ispunjavaju sve predviđene uslove kako bi imali koristi od predmetnog postupka.

B. Provoz

I. Opće odredbe

Član 88.

1. Postupkom provoza dozvoljava se kretanje od jednog do drugog mjesta unutar carinskog područja BiH:

(a) robi koja nije bh. roba, a da ona ne podliježe plaćanju uvoznih i drugih dažbina ili mjerama trgovinske politike;

(b) robi iz BiH, u slučajevima i pod uslovima utvrđenim provedbenim propisima ovog zakona, a s ciljem sprečavanja da se, u pogledu proizvoda koji su obuhvaćeni izvoznim mjerama ili koji imaju koristi od tih mjera, vrši izbjegavanje ili neopravdano sticanje koristi od takvih mjera.

2. Kretanje robe iz stava 1. ovog člana odvija se:

(a) pod pokrićem TIR karneta (TIR Konvencije) pod uslovom da je takvo kretanje:

(i) započelo ili će se završiti van BiH; ili

(ii) da se odnosi na pošiljke roba koje se istovaraju u carinskom području BiH, a koje se prevoze zajedno s drugom robom koja se treba istovariti u drugoj zemlji;

(iii) izvršeno između dva mjesta u BiH kroz područje druge zemlje.

(b) pod pokrićem ATA karneta (ATA Konvencije) koji se koristi kao provozni dokument;

(c) pod pokrićem svakog drugog dokumenta predviđenim u određenoj konvenciji koju potpiše BiH;

(d) prema postupku provoza;

(e) poštom (uključujući pakete).

3. Postupak provoza primjenjuje se bez odstupanja od određenih propisa koji se primjenjuju na kretanje robe stavljene u carinski postupak s ekonomskim učinkom.

Član 89.

1. Postupak provoza okončava se i obaveze nosioca ispunjavaju kada se roba stavljena u postupak i potrebna dokumentacija pokažu u odredišnom carinskom uredu u skladu s propisima za taj postupak.

2. Carinski organi vrše razduživanje postupka kada su u poziciji da na osnovu poređenja podataka koji su bili dostupni polaznom uredu i onih koji su dostupni odredišnom uredu utvrde da je postupak ispravno okončan.

II. Posebne odredbe

Član 90.

Postupak provoza primjenjuje se na robu koja prolazi kroz područje druge zemlje samo ako:

a) je prema međunarodnom sporazumu, donesen propis u tom smislu; ili

b) se prijevoz kroz tu zemlju vrši pod pokrićem jedinstvene isprave za provoz sačinjene u carinskom području BiH; u takvom slučaju radnja postupka se obustavlja u području te druge zemlje.

Član 91.

1. Deklarant polaže garanciju kako bi osigurao plaćanje svakog carinskog duga i/ili drugih dažbina koje bi mogle nastati u pogledu robe.

2. Garancija je:

(a) pojedinačna garancija kojom se pokriva jedna radnja provoza;

(b) sveobuhvatna garancija kojom se pokriva više radnji provoza u slučajevima kada deklarant ima odobrenje carinskih organa da koristi takvu garanciju.

3. Odobrenje iz stava 2. tačka (b) ovog člana daje se samo licima koja su:

(a) registrirana u BiH;

(b) redovni korisnici postupaka provoza ili koja su poznata carinskim organima kao oni koji su u mogućnosti da ispune svoje obaveze u pogledu tih postupaka; i

(c) koja nisu počinila teške ili ponovljene prekršaje carinskih ili poreskih zakona.

4. Lica koja uvjere carinske organe da ispunjavaju više standarde pouzdanosti mogu dobivati odobrenje da koriste sveobuhvatnu garanciju na niži iznos ili da se odustaje od njihove garancije. Dodatni kriteriji za ovo odobrenje obuhvataju:

(a) pravilno korištenje postupka provoza tokom određenog perioda;

(b) saradnju s carinskim organima; i

(c) u pogledu odustajanja od garancije, dobro finansijsko stanje koje je dovoljno da se izvrše obaveze navedenih lica.

Detaljni propisi u vezi s davanjem odobrenja prema ovom stavu utvrđuju se provedbenim propisima ovog zakona.

5. Odustajanje od garancije koje je odobreno u skladu sa stavom 4. ovog člana ne primjenjuje se na radnje provoza koje uključuju robu za koju se, kako je utvrđeno provedbenim propisima ovog zakona, smatra da predstavlja povećani rizik.

6. U skladu s principima navedenim u stavu 4. ovog člana, upotreba sveobuhvatne garancije na niži iznos može se privremeno zabraniti na način utvrđen provedbenim propisima ovog zakona kao izuzetna mjera u posebnim okolnostima.

7. U skladu s principima navedenim u stavu 4. ovog člana, upotreba sveobuhvatne garancije, u slučaju provoza, može se privremeno zabraniti na način utvrđen provedbenim propisima ovog zakona u pogledu robe koja je, prema sveobuhvatnoj garanciji, identificirana kao predmet prevare širokih razmjera.

Član 92.

Izuzev u slučajevima koje, kada je to potrebno, utvrđuje Upravni odbora, nije potrebno da se garancija polaže za:

a) putovanja zrakom;

b) prijenos cjevovodom;

c) radnje koje vrše željeznička preduzeća BiH.

Član 93.

1. Deklarant je korisnik postupka provoza. On je odgovoran za:

- (a) predočavanje netaknute robe u određišnom carinskom uredu do određenog roka i uz dosljedno poštivanje mjera koje su carinski organi odredili s ciljem osiguravanja identifikacije;
 - (b) poštivanje propisa koji se odnose na postupak provoza.
2. Izuzetno od obaveze deklaranta iz stava 1. ovog člana, prevoznik ili primalac robe koji prihvati tu robu znajući da se kreće po postupku provoza također je odgovoran za predočavanje netaknute robe u određišnom carinskom uredu do propisanog roka i uz poštivanje mjera usvojenih od carinskih organa radi osiguravanja identifikacije.

Član 94.

Detaljna pravila za odvijanje postupka i oslobađanja utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

C. Carinska skladišta

Član 95.

1. Postupkom carinskog skladištenja dozvoljava se da se u carinsko skladište smjesti:
- (a) roba koja nije bh. roba, bez podlijevanja takve robe plaćanju uvoznih dažbina ili mjerama trgovinske politike;
 - (b) bh. roba, kada se zakonskim propisima BiH kojima se reguliraju određene oblasti predviđa da smještaj robe u carinsko skladište povlači primjenu mjera koje se obično povezuju s izvozom takve robe.
2. "Carinsko skladište" znači svako mjesto koje odobre carinski organi i koje se nalazi pod njihovim nadzorom gdje se roba može smjestiti prema predviđenim uslovima.
3. Rad bescarinske prodavnice zahtijeva da prodavnica bude odobrena kao carinsko skladište iz stava 2. ovog član. U takvim slučajevima carinska skladišta smještaju se u onaj dio međunarodnog aerodroma koji je određen za tranzit ili odlazak putnika u međunarodnom prometu.
4. Slučajevi u kojima se roba iz stava 1. ovog člana može staviti u postupak carinskog skladištenja bez smještanja u carinsko skladište određuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 96.

1. Carinsko skladište može biti javno ili vlastito skladište.
- (a) "Javno skladište" znači carinsko skladište koje je na raspolaganju svakom licu za skladištenje robe;
 - (b) "Vlastito skladište" znači carinsko skladište rezervirano za skladištenje robe od strane držaoca skladišta.
2. Držalac skladišta je lice koje je ovlašteno da vodi carinsko skladište.
3. Deponent je lice obavezano prijavom kojom se roba stavlja u postupak carinskog skladištenja ili lice na koje su prenijeta prava i obaveze tog lica.

Član 97.

1. Rad carinskog skladišta uslovljen je izdavanjem odobrenja od carinskih organa, osim ako navedeni organi sami ne vode carinsko skladište.

2. Svako lice koje želi voditi carinsko skladište sačinjava pisani zahtjev koji sadrži podatke neophodne za davanje odobrenja, a naročito one koje pokazuju da postoji ekonomska potreba za skladištenjem. U odobrenju se navode uslovi za držanje carinskog skladišta.
3. Odobrenje se izdaje isključivo licima registriranim u BiH.

Član 98.

Držalac skladišta odgovoran je za:

- a) osiguravanje da se roba ne izuzima ispod carinskog nadzora dok se nalazi u carinskom skladištu.
- b) ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz skladištenja robe obuhvaćene postupkom carinskog skladištenja; i
- c) postupanje u skladu s posebnim uslovima koji su precizirani u odobrenju.

Član 99.

1. Odstupajući od člana 98. ovog zakona, kada se odobrenje odnosi na javna skladišta, može se predvidjeti da se obaveze iz člana 98. tačka a) i/ili b) ovog zakona prijenose isključivo na deponenta.
2. Deponent je u svakom trenutku odgovoran za ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz smještaja robe prema postupku carinskog skladištenja.

Član 100.

Prava i obaveze držaoca skladišta mogu se, uz saglasnost carinskih organa, prenijeti na drugo lice.

Član 101.

Bez odstupanja od člana 85. ovog zakona, carinski organi mogu zahtijevati da držalac skladišta položi garanciju u vezi s odgovornostima preciziranim u članu 98. ovog zakona.

Član 102.

1. Lice koje odrede carinski organi vodi evidenciju o zalihama sve robe koja je stavljena u postupak carinskog skladištenja na način koji odobre ti organi. Evidencija o zalihama nije obavezna kada javno skladište vode carinski organi.
2. Uz primjenu člana 83. ovog zakona carinski organi mogu odustati od evidencije o zalihama kada obaveze iz člana 98. tačka a) i/ili b) ovog zakona leže isključivo na deponentu, a roba je smještena u taj postupak na osnovu pisane prijave koja čini dio redovnog postupka, odnosno administrativnog dokumenta u skladu s članom 73. stav 1. tačka (b). ovog zakona.

Član 103.

1. Kad postoji ekonomska potreba i ako se ne dovodi u pitanje carinski nadzor, carinski organi mogu dozvoliti:
 - (a) da se bh. roba koja se razlikuje od one iz člana 95. stav 1. tačka (b) ovog zakona smjesti u prostorijama carinskog skladišta;
 - (b) da se roba koja nije bh. roba obrađuje u prostorijama carinskog skladišta po postupku unutrašnje obrade, u skladu sa uslovima predviđenim za taj postupak. Radnje i postupci od kojih se može odustati u carinskom skladištu utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

(c) da se roba koja nije bh. roba obrađuje u prostorijama carinskog skladišta po postupku obrade pod carinskom kontrolom, u skladu sa uslovima predviđenim za taj postupak. Radnje i postupci od kojih se može odustati u carinskom skladištu utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

2. U slučajevima iz stava 1. ovog člana roba ne podliježe postupku carinskog skladištenja.

3. Carinski organi mogu zahtijevati da se roba iz stava 1. ovog člana zavede u evidenciju o zalihama koja je propisana članom 102. ovog zakona.

Član 104.

Roba stavljena u postupak carinskog skladištenja zavodi se u evidenciju o zalihama koja je propisana članom 102. ovog zakona čim se unese u carinsko skladište.

Član 105.

1. Ne postoji ograničenje u pogledu dužine vremena u okviru kojeg roba može ostati u postupku carinskog skladištenja.

2. Međutim, u izuzetnim slučajevima, carinski organi mogu precizirati rok do kojeg deponent mora robi odrediti novo carinski odobreno postupanje ili upotrebu.

Član 106.

1. Roba koja nije bh. roba može proći kroz uobičajene oblike postupanja čija je svrha da se roba očuva, poboljša njen izgled ili tržišni kvalitet ili da se pripremi za distribuciju ili preprodaju.

2. Oblike postupanja predviđene u stava 1. ovog člana unaprijed odobravaju carinski organi koji propisuju uslove pod kojima se mogu vršiti.

3. Lista oblika postupanja iz stava 1. ovog člana utvrđuje se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 107.

1. Kada to okolnosti zahtijevaju, roba stavljena u postupak carinskog skladištenja može se privremeno izmjestiti iz carinskog skladišta. Takvo izmještanje mora biti unaprijed odobreno od carinskih organa koji određuju uslove pod kojima se to može izvršiti.

2. Dok se nalazi van carinskog skladišta, roba može proći kroz oblike postupanja iz člana 106. ovog zakona pod uslovima koji su u njemu navedeni.

Član 108.

Carinski organi mogu dopustiti da se roba stavljena u postupak carinskog skladištenja premjesti iz jednog carinskog skladišta u drugo.

Član 109.

1. Kada carinski dug nastane u pogledu robe koja nije bh. roba, a carinska vrijednost takve robe se zasniva na stvarno plaćenju ili plativoj cijeni u koju su uračunati i troškovi skladištenja i očuvanja te robe dok leži u skladištu, takvi troškovi ne moraju se uključiti u carinsku vrijednost ako se prikazuju odvojeno od stvarno plaćene ili plative cijene za tu robu.

2. Kada je navedena roba prošla uobičajene oblike rukovanja u smislu člana 106. ovog zakona, karakter robe, carinska vrijednost i količina koju treba uzeti u obzir prilikom

utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina, a na zahtjev deklaranta, je ona koja bi se uzela u obzir za tu robu, u trenutku iz člana 207. ovog zakona, da nije prošla kroz takvo postupanje.

3. Odstupanja od stava 2. ovog člana mogu se utvrditi provedbenim propisima ovog zakona.

Član 110.

1. Kada se roba koja nije bh. roba stavi u slobodan promet u skladu s članom 73. stav 1. tačka (c) ovog zakona, karakter robe, carinska vrijednost i količina koju treba uzeti u obzir u smislu člana 207. ovog zakona je ona koja se primjenjivala na tu robu u trenutku kada je bila stavljena u postupak carinskog skladištenja.

2. Stav 1. ovog člana primjenjuje se pod uslovom da su pravila za procjenu koja se odnose na tu robu bila utvrđena ili prihvaćena u trenutku kada je roba bila stavljena u postupak carinskog skladištenja, osim ako deklarant ne zahtijeva njihovu primjenu u trenutku nastanka carinskog duga.

3. Stav 1. ovog člana primjenjuje se bez odstupanja od pregleda nakon carinjenja u smislu člana 75. ovog zakona.

D. Unutrašnja obrada

I. Opće odredbe

Član 111.

1. Bez odstupanja od člana 112. ovog zakona, postupkom unutrašnje obrade dozvoljava se da se sljedeća roba koristi u carinskom području BiH u jednom ili više procesa obrade:

(a) roba koja nije bh. roba, a koja je namijenjena za ponovni izvoz iz carinskog područja BiH u obliku kompenzacionih proizvoda, bez podlijevanja takve robe plaćanju uvoznih dažbina ili mjerama trgovinske politike;

(b) roba stavljena u slobodan promet uz povrat ili odustajanje od naplate uvoznih dažbina koje se naplaćaju na tu robu ako se izveze s carinskog područja BiH u obliku kompenzacionih proizvoda.

2. Sljedeći pojmovi imaju značenje:

(a) sistem obustave plaćanja: aranžmane s olakšicama za unutrašnju obradu kakvi su predviđeni u stavu 1. tačka (a) ovog člana;

(b) sistem povrata dažbina: aranžmane s olakšicama za unutrašnju obradu robe kakvi su predviđeni u stavu 1. tačka (b) ovog člana;

(c) procesi obrade:

(i) prerada robe, uključujući njeno podizanje, sklapanje ili montiranje na drugu robu;

(ii) obrada robe; i

(iii) popravak robe, uključujući njeno obnavljanje i osposobljavanje;

(iv) upotreba određene robe koja je definirana u skladu s provedbenim propisima ovog zakona koja se ne nalazi u kompenzacionim proizvodima, ali koja dozvoljava ili olakšava proizvodnju tih proizvoda, čak i ako se u potpunosti ili djelimično utroši u tom procesu.

(d) kompenzacioni proizvodi: svi proizvodi koji nastanu iz procesa obrade;

(e) ekvivalentna roba: bh. roba koja se koristi umjesto uvozne robe za proizvodnju kompenzacionih proizvoda;

(f) normativ proizvodnje: količina ili procenat kompenzacionih proizvoda koji se dobiju obradom određene količine uvozne robe.

Član 112.

1. Kada se ispunje uslovi predviđeni u stavu 2. ovog člana, carinski organi, u skladu sa stavom 4. ovog člana, dopuštaju:
 - (a) da se kompenzacioni proizvodi dobiju iz ekvivalentne robe;
 - (b) da se kompenzacioni proizvodi dobiveni iz ekvivalentne robe mogu izvesti iz BiH prije uvoza uvozne robe.
2. Ekvivalentna roba mora biti istog kvaliteta i imati iste karakteristike kao i uvozna roba. Međutim, u specifičnim slučajevima predviđenim u provedbenim propisima ovog zakona, može se dozvoliti da ekvivalentna roba bude na višem stepenu proizvodnje nego uvozna roba.
3. Kada se primjenjuje stav 1. ovog člana, uvozna roba se u carinske svrhe smatra ekvivalentnom robom, a ekvivalentna roba uvoznom.
4. Mjere koje za cilj imaju zabranu, nametanje određenih uslova ili olakšavanje primjene stava 1. ovog člana mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovog zakona.
5. Kada se primjenjuju odredbe stava 1. tačka (b) ovog člana i kada bi se na kompenzirajuće proizvode plaćale izvozne dažbine, ako se ne izvezu ili ponovno ne izvezu na osnovu postupka unutrašnje obrade, imalac odobrenja mora položiti garanciju radi naplate dažbina u slučaju da se uvozna roba ne uveze u propisanom roku.

II. Davanje odobrenja

Član 113.

Odobrenje se izdaje na zahtjev lica koje vrši procese obrade ili lica koje organizira njihovo izvođenje.

Član 114.

Odobrenje se daje samo:

- a) licima registriranim u BiH. Međutim, odobrenje se može dati i licima koja su registrirana van BiH u pogledu uvoza nekomercijalnog karaktera;
- b) kada, bez štete po upotrebu robe koja je navedena u stavu 2. tačka (c) alineja (iv) člana 111. ovog zakona, uvozna roba može se identificirati u kompenzirajućim proizvodima ili, u slučaju iz člana 112. ovog zakona, kada se može provjeriti da li se postupa u skladu s uslovima predviđenim u pogledu ekvivalentne robe;
- c) kada postupak unutrašnje obrade može pomoći da se stvore najpovoljniji uslovi za izvoz ili ponovni izvoz kompenzacionih proizvoda, pod uslovom da to nije suprotno suštinskim interesima proizvođača u BiH (ekonomski uslovi). Slučajevi u kojima se smatra da su ispunjeni ekonomski uslovi mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovog zakona.

III. Tok postupka

Član 115.

1. Carinski organi određuju rok u kojem kompenzacioni proizvodi moraju biti izvezeni ili ponovno izvezeni ili u kojem im se mora odrediti drugo carinski odobreno postupanje ili upotreba. U taj rok uračunava se i vrijeme koje je potrebno da se izvrše procesi obrade i isporuče kompenzacioni proizvodi.
2. Taj rok teče od dana kada se roba koja nije bh. roba stavi u postupak unutrašnje obrade. Carinski organi mogu odobriti produženje tog roka nakon što imalac odobrenja podnese obrazložen zahtjev.

Radi pojednostavljenja, može se donijeti odluka da se rok koji počne tokom kalendarskog mjeseca ili kvartala završava posljednjeg dana narednog kalendarskog mjeseca ili kvartala.

3. Kada se primjenjuje član 112. stav 1. tačka (b) ovog zakona, carinski organi određuju rok u kojem se roba, koja nije bh. roba, mora prijaviti za postupak. Taj rok teče od dana prihvatanja izvozne prijave za kompenzacione proizvode dobivene iz odgovarajuće ekvivalentne robe.

4. Posebni rokovi mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovog zakona za određene procese obrade ili za određenu uvoznu robu.

Član 116.

1. Carinski organi određuju normativ proizvodnje procesa obrade ili, kada je to potrebno, način određivanja takvog normativa. Normativ proizvodnje određuje se na osnovu stvarnih okolnosti u kojima se proces obrade vrši ili treba da se vrši.

2. Kada to okolnosti zahtijevaju, naročito u slučaju procesa obrade koji se obično izvodi po jasno definiranim tehničkim uslovima, uključujući i robu u osnovi sa istim karakteristikama, a koja nastane u procesu proizvodnje kompenzacionih proizvoda istog kvaliteta, standardni normativi proizvodnje mogu se odrediti u provedbenim propisima ovog zakona na osnovu stvarnih, ranije utvrđenih podataka.

Član 117.

Slučajevi kada se i uslovi pod kojima se smatra da su robe u nepromijenjenom stanju ili kompenzacioni proizvodi stavljeni u slobodan promet mogu se odrediti u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 118.

1. Prema članu 119. ovog zakona, kada dođe do nastanka carinskog duga, visina takvog duga određuje se na osnovu elemenata za određivanje dažbina koje odgovaraju uvoznoj robi u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje te robe u postupak unutrašnje obrade.

2. Ako je u trenutku iz stava 1. ovog člana uvozna roba ispunila uslove za kvalificiranje za preferencijalno tarifno postupanje u okviru tarifnih kontigenata ili gornjeg tarifnog limita, ona ima pravo na svako preferencijalno tarifno postupanje koje postoji u pogledu identične robe u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje u slobodan promet.

Član 119.

Odstupajući od člana 118. ovog zakona, kompenzacioni proizvodi:

a) podliježu uvoznim dažbinama koje odgovaraju tim proizvodima kada se stave u slobodan promet i kada se nalaze na listi utvrđenoj u provedbenim propisima ovog zakona, u mjeri u kojoj su proporcionalni izvezenom dijelu kompenzacionih proizvoda koji nisu obuhvaćeni tom listom. Međutim, imalac odobrenja može zahtijevati da se dažbina na te proizvode utvrdi na način iz člana 118. ovog zakona;

b) podliježu uvoznim dažbinama obračunatim u skladu s propisima koji se primjenjuju na taj carinski postupak ili na slobodnu zonu ili slobodno skladište kada su smješteni prema aranžmanu obustave plaćanja ili kada su smješteni u slobodnu zonu ili slobodno skladište;

Međutim,

(i) može se tražiti da se dažbine utvrde u skladu s članom 118. ovog zakona;

(ii) u slučajevima kada je kompenzacionim proizvodima određeno carinski odobreno postupanje ili upotreba koja je gore navedena, osim obrade pod carinskom kontrolom, iznos

uvozne dažbine koji se naplaćuje mora biti barem jednak iznosu obračunatom u skladu s članom 118. ovog zakona;

c) mogu se učiniti takvim da podliježu propisima kojima se regulira određivanje dažbina predviđenih prema postupku obrade pod carinskom kontrolom kada se uvozna roba mogla staviti pod taj postupak;

d) uživaju povoljno tarifno postupanje zbog posebne upotrebe za koju su namijenjeni, kada se donese propis za takav tretman u slučaju identične uvezene robe;

e) uvoze se bez plaćanja uvozne dažbine kada je takav propis donesen u slučaju identične robe uvezene u skladu s članom 176. ovog zakona.

IV. Procesi obrade van carinskog područja BiH

Član 120.

1. Neki ili svi kompenzacioni proizvodi ili robe u nepromijenjenom stanju mogu se privremeno izvesti s ciljem daljnje prerade van carinskog područja BiH ako to odobri carinski organ u skladu sa uslovima predviđenim u propisima koji se odnose na vanjsku obradu.

2. Kada carinski dug nastane u pogledu ponovno uvezenih proizvoda, naplaćuje se sljedeće:

(a) uvozne dažbine na kompenzacione proizvode ili robu u nepromijenjenom stanju iz stava 1. ovog člana, obračunate u skladu s čl. 118. i 119. ovog zakona; te

(b) uvozne dažbine na proizvode koji su ponovno uvezeni nakon obrade van carinskog područja BiH, čiji se iznos obračunava u skladu s propisima kojima se regulira vanjska obrada, pod istim uslovima koji bi se primijenili da su ti proizvodi, koji se izvoze po postupku vanjske obrade, stavljeni u slobodan promet prije vršenja takvog izvoza.

V. Posebne odredbe koje se odnose na sistem povrata dažbina

Član 121.

Sistem povrata dažbina može se koristiti za svu robu. Međutim, ne može se koristiti ako u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje u slobodan promet:

a) uvozna roba podliježe količinskim uvoznim ograničenjima;

b) kada se na uvoznju robu primjenjuje tarifna mjera u okviru kontigenata.

Član 122.

1. U prijavi za stavljanje robe u slobodan promet navodi se da se koristi sistem povrata dažbine kao i podaci iz odobrenja.

2. Na zahtjev carinskih organa, navedeno odobrenje prilaže se uz prijavu za stavljanje u slobodan promet.

Član 123.

U okviru sistema povrata dažbina, ne primjenjuje se član 112. stav1. tačka (b) i st. 3., član 115. stav 3., te čl.117., 118. i 119. tačka (c). ovog zakona.

Član 124.

Privremeni izvoz kompenzacionih proizvoda izvršen na način propisan članom 120. stav 1. ovog zakona ne smatra se izvozom u smislu člana 125. ovog zakona osim kada se takvi proizvodi ponovno ne uvezu u BiH u propisanom roku.

Član 125.

1. Pod uslovom da su ispunjeni i svi uslovi za upotrebu postupka, imalac odobrenja može zahtijevati da mu se vrati iznos uvozne dažbine ili da se odustane od njene naplate kada može carinskim organima dokazati da je uvozna roba koja je stavljena u slobodan promet po sistemu povrata u obliku kompenzacionih proizvoda ili robe u nepromijenjenom stanju:

(a) izvezena; ili

(b) s ciljem njenog naknadnog ponovnog izvoza, stavljena u postupak provoza, postupak carinskog skladištenja, postupak privremenog uvoza ili u postupak unutrašnje obrade (aranžman obustave plaćanja), ili smještena u slobodnu zonu ili slobodno skladište.

2. Da bi im se odredilo carinski odobreno postupanje ili upotreba iz druge alineje stava 1. ovog člana, kompenzacioni proizvodi ili roba u nepromijenjenom stanju smatra se robom koja nije bh. roba.

3. Rok u kojem se mora podnijeti zahtjev za povrat određuje se u provedbenim propisima ovog zakona.

4. Bez odstupanja od člana 119. tačka b) ovog zakona, kada se kompenzacioni proizvodi ili roba u nepromijenjenom stanju, koji su stavljani u carinski postupak ili smješteni u slobodnu zonu ili slobodno skladište u skladu sa stavom 1. ovog člana, stavljaju u slobodan promet, iznos uvoznih dažbina koji se vraća ili od čije naplate se odustaje, smatra se da čini iznos carinskog duga.

5. S ciljem utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina koji se vraća ili od čije naplate se odustaje, član 119. tačka a) ovog zakona primjenjuje se *mutatis mutandis*.

E. Obrada pod carinskom kontrolom

Član 126.

Postupkom za obradu pod carinskom kontrolom dopušta se upotreba robe koja nije bh. roba u carinskom području BiH u procesima kojima se mijenja njihov karakter ili stanje, bez njihovog podlijevanja plaćanju uvoznih dažbina ili mjerama trgovinske politike, te da se proizvodi koji nastanu iz tih postupaka stave u slobodan promet prema njima odgovarajućim stopama uvoznih dažbina. Takvi proizvodi nazivaju se obrađenim proizvodima.

Član 127.

Slučajevi u kojima se i posebni uslovi pod kojima se može koristiti postupak za obradu pod carinskom kontrolom utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 128.

Odobrenje za obradu pod carinskom kontrolom daje se na zahtjev lica koje vrši obradu ili koje organizira da ona bude izvršena.

Član 129.

Odobrenje se daje samo:

- a) licima registriranim u BiH;
- b) kada se uvozna roba može identificirati u obrađenim proizvodima;
- c) kada se roba nakon obrade ne može na ekonomičan način vratiti pod svoj opis i stanje u kojem je bila kada je bila stavljena u postupak;
- d) kada upotreba postupka ne može dovesti do kršenja propisa koji se odnose na ograničenja u vezi s porijeklom i količinom i koji se primjenjuju na uvezenu robu; i
- e) kada su ispunjeni neophodni uslovi za vršenje postupka (ekonomski uslovi) kako bi se pomoglo stvaranje ili održavanje proizvodne aktivnosti u BiH, a da to nije suprotno suštinskim interesima proizvođača slične robe iz BiH. Slučajevi u kojima se smatra da su ekonomski uslovi ispunjeni mogu se odrediti u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 130.

Odredbe člana 115. st.1., 2. i 4. i člana 116. ovog zakona primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Član 131.

U slučaju nastanka carinskog duga u vezi s robom u nepromijenjenom stanju ili u vezi s proizvodima koji su u prijelaznoj fazi obrade u poređenju s onom koja je predviđena u odobrenju, iznos tog duga utvrđuje se na osnovu elemenata za obračun dažbina koji odgovaraju uvoznj robi u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje robe u postupak za obradu pod carinskom kontrolom.

Član 132.

1. Kada se uvozna roba kvalificirala za preferencijalno tarifno postupanje prilikom stavljanja u postupak za obradu pod carinskom kontrolom, a takvo preferencijalno tarifno postupanje može se primijeniti na proizvode koji su identični onima koji su obrađeni i stavljeni u slobodan promet, uvozne dažbine kojima podliježu obrađeni proizvodi obračunavaju se primjenom carinske stope koja se može primijeniti prema tom preferencijalnom postupanju.
2. Ako u pogledu uvozne robe preferencijalno tarifno postupanje iz stava 1. ovog člana zavisi od tarifnih kontigenata ili gornjih tarifnih limita, primjena carinske stope iz stava 1. ovog člana u pogledu obrađenih proizvoda također podliježe uslovu da se navedeno preferencijalno tarifno postupanje može primijeniti na uvoznu robu u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje robe u slobodan promet. U tom slučaju, količina uvezene robe koja je stvarno iskorištena u proizvodnji obrađenih proizvoda stavljenih u slobodan promet naplaćuje se po tarifnim kontigenatima ili gornjim tarifnim limitima koji su važeći u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje u slobodan promet, a nikakve količine se ne obračunavaju po tarifnim kontigenatima ili gornjim tarifnim limitima određenim u pogledu proizvoda koji su identični obrađenim proizvodima.

F. Privremeni uvoz

Član 133.

Postupkom privremenog uvoza dopušta se upotreba robe koja nije bh. roba u carinskom području BiH, uz potpuno ili djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina i bez njenog podlijevanja mjerama trgovinske politike, a koja je namijenjena za ponovni izvoz i nije

pretrpjela bilo kakvu promjenu izuzev uobičajenog smanjenja vrijednosti usljed njenog korištenja.

Član 134.

Odobrenje za privremeni uvoz daje se na zahtjev lica koje koristi robu ili organizira njeno korištenje.

Član 135.

1. Carinski organi odbijaju odobravanje korištenja postupka privremenog uvoza kada je nemoguće da se osigura identifikacija uvozne robe.
2. Međutim, carinski organi mogu odobriti korištenje postupka privremenog uvoza bez osiguravanja identifikacije robe kada, u pogledu karaktera robe ili radnji koje treba da se izvrše, odsustvo identifikacionih mjera ne dovodi do bilo kakve zloupotrebe postupka.

Član 136.

1. Carinski organi određuju rok u kojem se uvozna roba mora ponovno izvesti ili u kojem joj se mora odrediti novo carinski odobreno postupanje ili upotreba. Taj rok mora biti dovoljno dug za postizanje cilja odobrene upotrebe.
2. Bez odstupanja od posebnih rokova propisanih u skladu s članom 137. ovog zakona, najduži period tokom kojeg roba može ostati u postupku privremenog uvoza je 24 mjeseca. Međutim, carinski organi mogu odrediti kraće rokove uz saglasnost zainteresiranog lica.
3. Kada to posebne okolnosti nalažu, carinski organi mogu, na zahtjev zainteresiranog lica i u razumnim granicama, produžiti rokove iz st. 1. i 2. ovog člana kako bi dopustili odobrenu upotrebu.

Član 137.

Slučajevi i posebni uslovi pod kojima se postupak privremenog uvoza može koristiti uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 138.

1. Korištenje postupka privremenog uvoza uz djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina odobrava se za robu koja nije obuhvaćena propisima usvojenim u skladu s članom 137. ovog zakona ili koja je obuhvaćena tim propisima, ali ne ispunjava uslove za odobravanje privremenog uvoza uz potpuno oslobađanje koji su u njima propisani.
2. Lista roba u pogledu kojih se postupak privremenog uvoza uz djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina ne može koristiti, te uslovi pod kojima se postupak može koristiti određuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 139.

1. Iznos uvoznih dažbina koji se plaća u vezi s robom stavljenom u postupak privremenog uvoza uz djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina je 3%, za svaki mjesec ili dio mjeseca tokom kojeg je roba bila stavljena u postupak privremenog uvoza uz djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina, od iznosa dažbina koji bi se platio na navedenu robu da je bila stavljena u slobodan promet onog dana kada je bila stavljena u postupak privremenog uvoza.

2. Iznos uvoznih dažbina koji se treba naplatiti ne prelazi onaj iznos koji bi bio naplaćen da je ta roba bila stavljena u slobodan promet onog dana kada je stavljena u postupak privremenog uvoza.
3. Prijenos prava i obaveza koje proizilaze iz postupka privremenog uvoza u skladu s članom 87. ovog zakona ne znači da se isti aranžmani oslobađanja moraju primijeniti na svaki period upotrebe koji se uzima u obzir.
4. Kada je prijenos iz stava 3. ovog člana izvršen uz djelimično oslobađanje za oba lica koja imaju odobrenje za korištenje postupka tokom istog mjeseca, imalac početnog odobrenja dužan je platiti iznos dospjelih uvoznih dažbina za cijeli taj mjesec.

Član 140.

1. Kada carinski dug nastaje u vezi s uvoznom robom, iznos takvog duga utvrđuje se na osnovu elemenata za obračun dažbina koji odgovaraju toj robi u trenutku prihvatanja prijave za njeno stavljanje u postupak privremenog uvoza. Međutim, u slučajevima predviđenim odredbama člana 137. ovog zakona iznos duga utvrđuje se na osnovu elemenata obračuna dažbina koji odgovaraju toj robi u trenutku iz člana 207. ovog zakona.
2. Kada carinski dug za robu stavljenu u postupak privremenog uvoza s djelimičnim oslobađanjem od plaćanja uvoznih dažbina nastane iz drugih razloga, a ne zbog stavljanja robe u navedeni postupak, iznos tog duga jednak je razlici između iznosa dažbina obračunatog u skladu sa stavom 1. ovog člana i onog koji se plaća u skladu s članom 139. ovog zakona.

G. Vanjska obrada

I. Opće odredbe

Član 141.

1. Postupkom vanjske obrade dopušta se, bez odstupanja od propisa kojima se reguliraju posebne oblasti u vezi sa standardnim sistemom razmjene predviđenim u čl. 150. do 155., odnosno članu 120. ovog zakona, da se bh. roba privremeno izveze iz carinskog područja BiH kako bi prošla procese obrade, te da se proizvodi nastali iz tih procesa stave u slobodan promet uz potpuno ili djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.
2. Privremeni izvoz robe iz BiH uključuje naplatu izvoznih dažbina, primjenu mjera trgovinske politike i drugih radnji i postupaka za istup robe iz BiH iz carinskog područja BiH.
3. Sljedeći pojmovi imaju značenje:
 - (a) "roba za privremeni izvoz " znači robu koja je stavljena u postupak vanjske obrade;
 - (b) "proces obrade" znače procese iz člana 111. stav 2. tačka (c), alineje (i), (ii), (iii) ovog zakona;
 - (c) "kompenzacioni proizvodi" znače sve proizvode koji nastanu u takvim procesima obrade;
 - (d) "normativ proizvodnje" znači količinu ili procenat kompenzacionih proizvoda koji se dobiju obradom određene količine robe za privremeni izvoz.

Član 142.

1. Postupak vanjske obrade nije dozvoljen za robu iz BiH:
 - (a) čiji izvoz dovodi do vraćanja ili odustajanja od naplate uvoznih dažbina,

(b) koja je, prije izvoza, bila stavljena u slobodan promet uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina na osnovu krajnje upotrebe, onoliko dugo dok se uslovi za davanje takvog oslobađanja nastavlja primjenjivati.

2. Odstupanje od stava 1. tačka (b) ovog člana mogu se odrediti u provedbenim propisima ovog zakona.

II. Davanje odobrenja

Član 143.

Odobrenje za korištenje postupka vanjske obrade izdaje se na zahtjev lica koje organizira vršenje procesa obrade.

Član 144.

Odobrenje se daje samo:

- a) licima registriranim u BiH;
- b) kada se smatra da će biti moguće da se utvrdi da su kompenzacioni proizvodi nastali obradom robe za privremeni izvoz. Slučajevi u kojima se mogu primijenjivati odstupanja, te uslovi pod kojima se takva odstupanja primjenjuju utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona; i
- c) kada odobrenje za korištenje postupka vanjske obrade ne škodi ozbiljnije suštinskim interesima prerađivača iz BiH (ekonomski uslovi).

III. Tok postupka

Član 145.

1. Carinski organi određuju rok u kojem se kompenzacioni proizvodi moraju ponovo uvesti u carinsko područje BiH. Taj rok mogu produžiti nakon što imalac odobrenja podnese dobro obrazložen zahtjev.

2. Carinski organi određuju normativ proizvodnje ili, kada je to potrebno, metod njegovog određivanja.

Član 146.

1. Potpuno ili djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno članom 147. stav 1. ovog zakona odobrava se samo kada se kompenzacioni proizvodi prijavljuju za stavljanje u slobodan promet u ime ili za račun:

- (a) imao odobrenja, ili
- (b) drugog lica koje je registrirano u BiH, pod uslovom da je to lice dobilo saglasnost imao odobrenja, te da su ispunjeni uslovi iz odobrenja.

2. Potpuno ili djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno članom 147. ovog zakona ne odobrava se kada nije ispunjen jedan od uslova ili neka od obaveza koje se odnose na postupak vanjske obrade, osim ako se ne utvrdi da te manjkavosti bitno ne utječu na tok obrade.

Član 147.

1. Potpuno ili djelimično oslobađanje od uvoznih dažbina predviđeno članom 141. ovog zakona vrši se tako što se od iznosa uvoznih dažbina koje se primjenjuju na kompenzacione proizvode stavljene u slobodan promet oduzima iznos uvoznih dažbina koji bi se primjenjivao istog dana na robu za privremeni izvoz kad bi se uvozila u carinsko područje BiH iz zemlje u kojoj je prošla proces obrade ili posljednji proces obrade.

2. Iznos koji se oduzima u skladu sa stavom 1. ovog člana obračunava se na osnovu količine i karaktera predmetne robe na dan prihvatanja prijave kojom se stavlja u postupak vanjske obrade i na osnovu drugih elemenata za obračun dažbina koji se primjenjuju na tu robu na dan prihvatanja prijave za stavljanje kompenzacionih proizvoda u slobodan promet.

Vrijednost robe za privremeni izvoz bit će vrijednost koja se prihvati za tu robu prilikom utvrđivanja carinske vrijednosti kompenzacionih proizvoda u skladu s članom 29. stav 1. tačka (b) (i) ovog zakona ili, ako se vrijednost ne može utvrditi na taj način, onda razlika između carinske vrijednosti kompenzacionih proizvoda i troškova obrade utvrđenih pomoću prihvatljivih sredstava.

Međutim,

(a) određeni troškovi utvrđeni provedbenim propisima ovog zakona ne uzimaju se u obzir prilikom obračunavanja iznosa koji se treba oduzeti;

(b) kada je, prije stavljanja u postupak vanjske obrade, roba za privremeni izvoz bila stavljena u slobodan promet po sniženoj stopi na osnovu njene krajnje upotrebe, a onoliko dugo koliko se uslovi za odobravanje snižene stope nastavljaju primjenjivati,

iznos koji treba da se oduzme je iznos uvoznih dažbina koji je stvarno naplaćen prilikom stavljanja robe u slobodan promet.

3. Kada se prilikom stavljanja u slobodan promet roba za privremeni izvoz mogla kvalificirati za sniženu ili nultu stopu dažbine na osnovu njene krajnje upotrebe, ta stopa se uzima u obzir, pod uslovom da je roba prošla radnje koje su u skladu s tom krajnjom upotrebom u zemlji gdje je izvršen proces obrade ili posljednji takav proces.

4. Kada se kompenzacioni proizvodi kvalificiraju za preferencijalnu tarifnu mjeru u smislu člana 17. stav 4. tačka (c) ovog zakona, a ta mjera postoji za robu koja potpada pod istu tarifnu oznaku kao i roba koja se privremeno izvozi, stopa uvozne dažbine kojase treba uzeti u obzir prilikom utvrđivanja iznosa koji se oduzima u skladu sa stavom 1. ovog člana je ona koja bi se primjenjivala kada bi roba za privremeni izvoz ispunjavala uslove pod kojima se ta preferencijalna mjera može primijeniti.

5. Ovaj član ne odstupa od primjene propisa koji su usvojeni ili treba da se usvoje u kontekstu trgovine između BiH i drugih zemalja, a kojima se predviđa oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina za određene kompenzacione proizvode.

Član 148.

1. Kada je svrha procesa obrade popravak robe za privremeni izvoz, ona se stavlja u slobodan promet uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina kada se carinskim organima dokaže da je roba popravljena besplatno, bilo zbog ugovorne ili zakonske obaveze koja proizilazi iz garancije ili zbog greške u proizvodnji.

2. Stav 1. ovog člana ne primjenjuje se ako je greška bila uzeta u obzir u trenutku prvog stavljanja te robe u slobodan promet.

Član 149.

1. Kada je svrha procese obrade popravak robe za privremeni izvoz, a takav popravak vrši se uz naknadu, djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno članom 141. ovog zakona, odobrava se utvrđivanjem iznosa dažbina koji se primjenjuje na osnovu elemenata za obračun dažbina za kompenzacione proizvode na dan prihvatanja prijave za stavljanje u slobodan promet tih proizvoda, te uzimanjem u obzir iznosa koji je jednak troškovima

proizvodnje kao carinske vrijednosti, pod uslovom da ti troškovi predstavljaju jedinu naknadu koju imalac odobrenja plaća i da na njih ne utiče bilo kakva povezanost između imaoaca i lica koje je izvršilo popravak.

2. Odstupajući od člana 147. ovog zakona, provedbenim propisima ovog zakona mogu se utvrditi slučajevi kada se i uslovi pod kojima se roba može staviti u slobodan promet nakon postupka vanjske obrade, pri čemu se troškovi procesa obrade uzimaju kao osnov za vršenje procjene u svrhu primjene Carinske tarife BiH.

IV. Vanjska obrada uz upotrebu standardnog sistema razmjene

Član 150.

1. Pod uslovima utvrđenim u ovom odjeljku, a koji se primjenjuju uz prethodne odredbe, standardnim sistemom razmjene dopušta se da uvozni proizvod (u daljnjem tekstu: zamjenski proizvod) zamijeni kompenzacioni proizvod.

2. Carinski organi dopuštaju da se standardni sistem razmjene koristi kada proces obrade obuhvata popravku robe iz BiH.

3. Bez odstupanja od člana 155. ovog zakona, odredbe koje se primjenjuju na kompenzacione proizvode primjenjuju se i na zamjenske proizvode.

4. Carinski organi, pod uslovima koje odrede, dopuštaju da se zamjenski proizvodi uvezu prije izvoza robe za privremeni izvoz (prethodni uvoz). U slučaju prethodnog uvoza zamjenskih proizvoda, polaže se garancija za pokrivanje iznosa uvoznih dažbina.

Član 151.

1. Zamjenski proizvodi imaju istu tarifnu oznaku, isti komercijalni kvalitet i iste tehničke karakteristike kao roba za privremeni izvoz, da je prošla predviđenu popravku.

2. Kada je roba za privremeni izvoz bila upotrebljavana prije izvoza, zamjenski proizvodi moraju isto tako biti upotrebljavani i ne smiju biti novi. Međutim, carinski organi mogu dopustiti odstupanje od ovog pravila ako se zamjenski proizvod daje bez naknade bilo zbog ugovorne ili zakonske obaveze koja proizilazi iz garancije ili zbog greške u proizvodnji.

Član 152.

Standardna razmjena odobrava se samo kada je moguće da se provjeri da li se ispunjavaju uslovi propisani članom 151. ovog zakona.

Član 153.

1. U slučaju prethodnog uvoza, roba za privremeni izvoz bit će izvezena u roku od dva mjeseca od dana kada carinski organi prihvate prijavu za stavljanje zamjenskih proizvoda u slobodan promet.

2. Ako to nalažu posebne okolnosti carinski organi mogu, na zahtjev zainteresiranog lica, produžiti rok iz stava 1. ovog člana u razumnim granicama.

Član 154.

U slučaju prethodnog uvoza i kada se primjenjuje član 147. ovog zakona, iznos koji treba da se oduzme utvrđuje se na osnovu elemenata za obračun dažbina koji se primjenjuju na robu za privremeni izvoz u trenutku prihvatanja prijave za stavljanje robe u postupak.

Član 155.

Član 144. tačka b) ovog zakona ne primjenjuje se u kontekstu standardne razmjene.

V. Ostale odredbe

Član 156.

Postupci predviđeni u okviru vanjske obrade povlače primjenu mjera trgovinske politike.

Odjeljak 4 - Izvoz

Član 157.

1. Postupkom izvoza dopušta se da bh. roba napusti carinsko područje BiH.
Izvoz uključuje primjenu izvoznih radnji i postupaka uključujući i mjere trgovinske politike, a gdje je potrebno, i naplatu izvoznih dažbina.
2. S izuzetkom robe stavljene u postupak vanjske obrade, sva bh. roba namijenjena za izvoz stavlja se u postupak izvoza.
3. Izvozna prijava mora se podnijeti carinskom uredu koji je nadležan za nadzor nad mjestom u kojem je izvoznik registriran ili u kojem se roba pakuje i tovari za izvoznju otpremu. Odstupanja od ovoga utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona.
4. Slučajevi kada i uslovi pod kojima roba koja napušta carinsko područje BiH ne podliježe izvoznju prijavljivanju, određuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 158.

Puštanje robe za izvoz odobrava se pod uslovom da predmetna roba napušta carinsko područje BiH u istom stanju u kojem je bila prilikom prihvatanja izvozne prijave.

POGLAVLJE III - DRUGE VRSTE CARINSKI ODOBRENIH POSTUPANJA ILI UPOTREBA

Odjeljak 1- Slobodne zone i slobodna skladišta

A. Opće odredbe

Član 159.

Slobodne zone i slobodna skladišta su dijelovi carinskog područja BiH ili objekti smješteni u tom području i odvojeni od ostalog njegovoga dijela, a u kojima se:

- a) smatra da se roba koja nije bh. roba, u svrhu uvoznih dažbina ili uvoznih mjera trgovinske politike, ne nalazi u carinskom području BiH, pod uslovom da nije stavljena u slobodan promet ili stavljena u neki drugi carinski postupak ili korištena ili trošena pod nekim drugim uslovima od onih koji su predviđeni u carinskim propisima ;
- b) bh. roba, za koju se donese takav propis prema zakonima BiH kojima se reguliraju posebne oblasti, samim tim što su smještene u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, može se kvalificirati za mjere koje su obično vezane za izvoz robe.

Član 160.

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Upravnog odbora može odrediti dijelove carinskog područja BiH kao slobodne zone ili odobriti osnivanje slobodnih skladišta.

2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Upravnog odbora određuje područje koje obuhvata svaka od slobodnih zona. Objekte koji se određuju kao slobodna skladišta mora odobriti Upravni odbor.
3. Slobodne zone se, s izuzetkom onih koje su određene u skladu s članom 162. ovog zakona, ograđuju. Carinski organi određuju ulaze i izlaze za svaku slobodnu zonu ili slobodno skladište.
4. Izgradnja bilo kakve zgrade u slobodnoj zoni zahtijeva prethodno dobivanje odobrenja od carinskih organa.

Član 161.

1. Područja slobodnih zona, ulazi i izlazi slobodnih zona i slobodnih skladišta, s izuzetkom slobodnih zona određenih u skladu s članom 162. ovog zakona, podliježu nadzoru carinskih organa.
2. Lica i prijevozna sredstva koja ulaze ili izlaze iz slobodne zone ili slobodnog skladišta mogu biti podvrgnuta carinskom pregledu.
3. Pristup slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu može biti uskraćen licima koja ne pruže sve garancije potrebne za postupanje u skladu s propisima predviđenim u ovom zakonu i drugim propisima.
4. Carinski organi mogu izvršiti pregled robe koja ulazi, napušta ili ostaje u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu. Da bi se omogućilo obavljanje takvih pregleda, kopije dokumenata koji se odnose na i koji prate robu, koja ulazi ili izlazi, podnosi ili ih čuva radi stavljanja na uvid carinskom organu svako lice koje taj organ odredi za tu svrhu. Kada su takvi pregledi potrebni, roba se stavlja na uvid carinskim organima.

Član 162.

1. Carinski organi mogu odrediti slobodne zone u kojima se obavljaju carinski pregledi, radnje i postupci i primjenjivati odredbe koje se odnose na carinski dug u skladu sa uslovima postupka carinskog skladištenja.

Na tako određene slobodne zone ne primjenjuju se čl. 164., 169. i 172. ovog zakona.

2. Odredbe koje se odnose na slobodne zone iz čl. 34., 35. i 197. ovog zakona ne primjenjuju se na slobodne zone iz stava 1. ovog člana.

B. Smještaj robe u slobodne zone ili slobodna skladišta

Član 163.

1. I bh. roba i roba koja nije bh. roba može se smještati u slobodnu zonu ili slobodno skladište.
2. Carinski organi mogu zahtijevati da se roba koja predstavlja opasnost ili za koju postoji vjerovatnoća da će pokvariti ostalu robu ili koja iz drugih razloga zahtijeva posebne objekte, smjesti u prostorije koje su specijalno opremljene za njen prihvata.

Član 164.

1. Bez odstupanja od člana 161. stav 4. ovog zakona, roba koja ulazi u slobodnu zonu ili slobodno skladište ne mora se pokazati carinskim organima niti je potrebno da se podnese carinska prijava.
2. Roba se pokazuje carinskim organima i prolazi kroz propisane radnje i postupke samo:

- (a) kada je bila stavljena u carinski postupak koji se razdužuje prilikom njenog ulaska u slobodnu zonu ili slobodno skladište; međutim, kada taj carinski postupak dozvoljava oslobađanje od obaveze pokazivanja robe, takvo pokazivanje se ne zahtijeva;
 - (b) kada je bila smještena u slobodnoj zoni ili u slobodnom skladištu na osnovu rješenja za odobravanje povrata ili odustajanja od naplate uvoznih dažbina;
 - (c) kada se kvalificira za mjere iz člana 159. tačka b) ovog zakona.
3. Carinski organi mogu zahtijevati da budu obaviješteni o robi koja podliježe plaćanju izvoznih dažbina i/ili primjeni izvoznih propisa.
4. Na zahtjev zainteresiranog lica, carinski organi potvrđuju status robe smještene u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu kao bh. robe ili robe koja nije bh. roba.

C. Rad slobodnih zona i slobodnih skladišta

Član 165.

Ne postoji ograničenje u pogledu dužine vremena tokom kojeg roba može ostati u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu.

Član 166.

1. U slobodnim zonama ili slobodnim skladištima odobrava se obavljanje bilo kakve industrijske, komercijalne ili uslužne djelatnosti, prema uslovima koji su predviđeni ovim zakonom i drugim propisima. Carinski organi unaprijed se obavještavaju o obavljanju takvih djelatnosti.
2. Carinski organi mogu uvesti određene zabrane ili ograničenja za obavljanje djelatnosti iz stava 1. ovog člana imajući u vidu karakter predmetne robe ili zahtjeve carinskog nadzora.
3. Carinski organi mogu zabraniti obavljanje djelatnosti u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu licima koja ne pruže potrebne garancije da će postupati u skladu s odredbama predviđenim ovim zakonom i drugim propisima.

Član 167.

1. Roba koja nije bh. roba, smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, dok se nalazi u slobodnoj zoni ili slobodnim skladištima, može:
 - (a) da bude stavljena u slobodni promet prema uslovima predviđenim tim postupkom i članom 171. ovog zakona;
 - (b) da prođe kroz uobičajene oblike rukovanja iz člana 106. stav 1. ovog zakona bez odobrenja;
 - (c) da bude stavljena u postupak unutrašnje obrade prema uslovima predviđenim tim postupkom;
 - (d) da bude stavljena u postupak obrade pod carinskom kontrolom prema uslovima predviđenim tim postupkom;
 - (e) da bude stavljena u postupak privremenog uvoza prema uslovima predviđenim tim postupkom;
 - (f) da bude ustupljena u skladu s članom 174. ovog zakona;
 - (g) da bude uništena, pod uslovom da zainteresirano lice dostavi carinskim organima sve podatke za koje oni ocijene da su neophodni.

2. Kada je roba stavljena u neki od postupaka iz stava 1. tačka (c), (d) ili (e) ovog člana, carinski organi mogu, u mjeri u kojoj je potrebno da bi se opravdali uslovi rada i carinskog nadzora slobodnih zona ili slobodnih skladišta, prilagoditi propisane kontrolne mjere.

Član 168.

Kada se član 167. ovog zakona ne primjenjuje, roba koja nije bh. roba i bh. roba iz člana 159. tačka (b) ovog zakona ne smije se trošiti ili koristiti u slobodnim zonama ili slobodnim skladištima.

Član 169.

1. Sva lica koja obavljaju neku djelatnost, uključujući skladištenje, preradu ili obradu, prodaju ili kupovinu robe u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, vode evidenciju o zalihama na način koji odobre carinski organi. Roba se upisuje u evidenciju o zalihama čim se dopremi u prostorije takvog lica. Evidencija o zalihama omogućava carinskim organima da identificiraju robu i u njoj se mora bilježiti kretanje robe.

2. Kada se roba pretovara unutar slobodne zone, dokumenti koji se odnose na taj proces čuvaju se kako bi bili na raspolaganju carinskim organima. Kratkotrajno skladištenje robe u vezi s takvim pretovarom robe smatra se sastavnim dijelom te radnje.

D. Izuzimanje robe iz slobodnih zona ili slobodnih skladišta

Član 170.

1. Bez odstupanja od posebnih propisa usvojenih prema carinskim propisima kojima se reguliraju posebne oblasti, roba koja napušta slobodnu zonu ili slobodno skladište može biti:

- (a) izvezena ili ponovno izvezena iz carinskog područja BiH; ili
- (b) unesena u drugi dio carinskog područja BiH.

2. Odredbe Dijela tri, s izuzetkom čl. 45. do 50. ovog zakona, koji se odnose na bh. robu, primjenjuju se i na robu unesenu u druge dijelove tog područja izuzev u slučaju robe koja napušta tu zonu morskim ili zračnim putem bez stavljanja u postupak provoza ili neki drugi carinski postupak.

Član 171.

1. Kada carinski dug nastane u pogledu robe koja nije bh. roba, a carinska vrijednost takve robe zasniva se na stvarno plaćenju ili plativoj cijeni u koju su uračunati i troškovi skladištenja ili održavanja robe dok leži u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, takvi troškovi ne uključuju se u carinsku vrijednost ako se prikazuju odvojeno od stvarno plaćene ili plative cijene za robu.

2. Kada je navedena roba prošla, u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, jedan od uobičajenih oblika postupanja u smislu člana 106. stav 1. ovog zakona karakter robe, carinska vrijednost i količina koju treba uzeti u obzir prilikom utvrđivanja iznosa uvoznih dažbina, a na zahtjev deklaranta i pod uslovom da je takvo postupanje obuhvaćeno odobrenjem datim u skladu sa stavom 2. člana 106., je ona koja bi se uzela u obzir u vezi s takvom robom, u trenutku iz člana 207. ovog zakona, da nije prošla kroz takvo postupanje. Međutim, odstupanja od ove odredbe mogu se utvrditi u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 172.

1. Kada se roba unosi ili vraća u drugi dio carinskog područja BiH ili stavlja u carinski postupak, uvjerenje iz člana 164. stav 4. ovog zakona može se koristiti kao dokaz statusa te robe kao bh. robe ili robe koja nije bh. roba.
2. Kada se uvjerenjem ili nekim drugim sredstvom ne dokazuje status robe kao bh. robe ili robe koja nije bh. roba, roba se smatra:
 - (a) robom iz BiH s ciljem plaćanja izvoznih dažbina, primjene izvoznih dozvola drugih mjera izvozne trgovinske politike;
 - b) robom koja nije bh. roba u svim drugim slučajevima.

Član 173.

Carinski organi osiguravaju da se propisi kojima se regulira izvoz ili ponovni izvoz poštuju kada se roba izvozi ili ponovno izvozi iz slobodne zone ili slobodnog skladišta.

Odjeljak 2- Ponovni izvoz, uništenje i ustupanje robe

Član 174.

1. Roba koja nije bh. roba može se:
 - (a) ponovno izvesti iz carinskog područja BiH;
 - (b) uništiti;
 - (c) ustupiti nadležnom organu kada je takva mogućnost predviđena važećim propisima.
2. Ponovni izvoz, kada je to potrebno, uključuje primjenu radnji i postupaka predviđenih za robu koja napušta carinsko područje BiH, uključujući i mjere trgovinske politike.

Slučajevi u kojima se roba koja nije bh. roba može staviti u aranžman obustave plaćanja s ciljem neprimjenjivanja mjera trgovinske politike pri izvozu, mogu se odrediti u provedbenim propisima ovog zakona.
3. Osim u slučajevima utvrđenim u provedbenim propisima ovog zakona, ponovni izvoz ili uništenje robe unaprijed se najavljuje carinskim organima. Carinski organi zabranjuju ponovni izvoz ako je to predviđeno radnjama i postupcima ili mjerama iz stava 2. ovog člana. Kada je roba koja je stavljena u carinski postupak s ekonomskim učinkom dok se nalazi na carinskom području BiH namijenjena za ponovni izvoz, carinska prijava podnosi se u smislu čl. 56. do 75. ovog zakona. U takvim slučajevima, primjenjuje se član 157. st. 3. i 4. ovog zakona.

Ustupanje robe vrši se u skladu s važećim propisima.
4. Uništenje ili ustupanje robe ne povlači bilo kakve troškove za nadležni organ.
5. Otpadnom materijalu ili ostacima koji nastanu prilikom uništenja robe određuje se carinski odobreno postupanje ili upotreba propisana za robu koja nije bh. roba.

Otpadni materijal ili ostaci ostaju pod carinskim nadzorom do trenutka predviđenog članom 34. stav 2. ovog zakona.

DIO PETI

ROBA KOJA NAPUŠTA CARINSKO PODRUČJE BiH

Član 175.

Roba koja napušta carinsko područje BiH podliježe carinskom nadzoru. Ona može biti predmet pregleda carinskih organa u skladu s važećim propisima. Roba napušta navedeno carinsko

područje koristeći, kada je to potrebno, putni pravac koji odrede carinski organi i u skladu s procedurama koje oni propišu.

DIO ŠESTI

POVLAŠTENI POSTUPCI

POGLAVLJE I - OSLOBAĐANJA OD PLAĆANJA DADŽBINE

Član 176.

1. Opremi koja se stavlja u slobodan promet, a predstavlja ulog stranog lica, osim putničkih vozila, automata za zabavu i igru na sreću, odobrava se oslobađanje od plaćanja uvozne dažbine.
2. Roba koja se stavlja u slobodan promet za vojne i policijske snage i kazneno-popravne ustanove, a koju u potpunosti finansira donator i roba koja se stavlja u slobodan promet za deminiranje oslobađa se plaćanja uvozne dažbine.
3. Roba koja se stavlja u slobodan promet za projekte obnove i rekonstrukcije BiH oslobađa se od plaćanja uvozne dažbine, ako je projekat:
 - (a) usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine;
 - (b) u potpunosti finansiran od stranih donatora ili međunarodnih banaka za razvoj **ili**
 - (c) **većim dijelom finansiran od stranih donatora ili međunarodnih banaka za razvoj i manjim dijelom iz budžeta.**
4. **Oprema koja se stavlja u slobodan promet, a namijenjena je za obavljanje proizvodne djelatnosti u slobodnoj zoni, oslobađa se od plaćanja uvozne dažbine.**
5. *Oprema koja se stavlja u slobodan promet za organe civilne zaštite i vatrogastva namijenjena zaštiti i spašavanju civilnog stanovništva, a koju finansiraju donatori, kao i oprema za organe civilne zaštite i vatrogastva potrebna za zaštitu i spašavanje civilnog stanovništva koju odredi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine u saradnji s Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine oslobađa se plaćanja uvozne dažbine.*
6. Proizvodi i robe navedene u prilogu ovog zakona oslobađaju se od plaćanja uvozne dažbine.
7. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Upravnog odbora propisuje bliže odredbe za izdavanje odluka carinskih organa o odobravanju oslobađanja od plaćanja uvozne dažbine iz st. 1. do 6. ovog člana.

POGLAVLJE II - VRAĆANJE IZVEZENE ROBE

Član 177.

1. Za robu iz BiH koja se, nakon izvoza iz carinskog područja BiH, vraća u to područje i stavlja u slobodan promet u roku od tri godine, odobrava se, na zahtjev zainteresiranog lica, oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.
2. Izuzetno od odredbi stava 1. ovog člana:
 - (a) uzimajući u obzir posebne okolnosti, trogodišnji rok može se produžiti;
 - (b) u slučajevima gdje je, prije izvoza iz carinskog područja BiH, vraćena roba bila stavljena u slobodan promet po smanjenoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina zbog njenog korištenja u

posebne svrhe, oslobađanje od plaćanja dažbine prema stavu 1. ovog člana odobrava se samo ako treba da se ponovo uveze u istu svrhu.

U slučajevima gdje svrha uvoza predmetne robe nije više ista, iznos uvoznih dažbina koji se na nju plaća smanjuje se za svaki iznos koji je naplaćen na tu robu prilikom njenog prvog stavljanja u slobodan promet. Ako taj drugi iznos premašuje onaj koji je naplaćen prilikom prijavljivanja vraćene robe za stavljanje u slobodan promet, ne odobrava se nikakav povrat.

3. Oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno u stavu 1. ovog člana ne odobrava se u slučaju:

- (a) robe izvezene iz carinskog područja BiH prema postupku vanjske obrade osim ako ta roba ne ostane u stanju u kojem je izvezena;
- (b) robe koja je podlijegala mjerama propisanim u BiH, uključujući i njen izvoz u druge zemlje. Okolnosti u kojima i uslovi pod kojima se može odustati od ovih zahtjeva utvrđuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 178.

Oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina predviđeno u članu 177. ovog zakona odobrava se samo ako se roba ponovno uvozi u stanju u kojem je bila izvezena. Okolnosti u kojima i uslovi pod kojima se može odustati od ovih zahtjeva određuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 179.

1. Članovi 177. i 178. ovog zakona primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i na kompenzacione proizvode koji su izvezeni ili ponovno izvezeni nakon postupka unutrašnje obrade.
2. Visina uvoznih dažbina koje se zakonski potražuju utvrđuje se na osnovu propisa koji se primjenjuju kod postupka unutrašnje obrade, s tim da se datum ponovnog izvoza uzima kao datum stavljanja u slobodan promet.

POGLAVLJE III - PROIZVODI MORSKOG RIBOLOVA I DRUGI PROIZVODI IZVAĐENI IZ MORA

Član 180.

Bez odstupanja od člana 20. stav 2. tačka (f) ovog zakona, prilikom stavljanja u slobodan promet, sljedeći proizvodi oslobađaju se od plaćanja uvoznih dažbina:

- a) proizvodi morskog ribolova i drugi proizvodi izvađeni iz teritorijalnog mora strane zemlje plovnim objektima koji su registrirani ili evidentirani u BiH i koji plove pod zastavom BiH;
- b) proizvodi dobiveni iz proizvoda iz tačke a) ovog stava na brodovima tvornicama koji ispunjavaju uslove propisane u toj tački.

DIO SEDMI

CARINSKI DUG

POGLAVLJE I - GARANCIJA ZA POKRIĆE CARINSKOG DUGA

Član 181.

1. Kada, u skladu s carinskim propisima, carinski organi zahtijevaju polaganje garancije za osiguravanje plaćanja carinskog duga, takvu garanciju daje lice koje je odgovorno ili bi moglo postati odgovorno za taj dug.

2. Carinski organi zahtijevaju da se, u pogledu jednog carinskog duga, položi samo jedna garancija.
3. Carinski organi mogu odobriti da garanciju položi neko drugo lice, a ne ono od kojeg se to tražilo.
4. Kada je organ uprave, uključujući i lokalnu upravu, lice kod kojeg je dug nastao ili bi mogao nastati, nikakva garancija se ne zahtijeva.
5. Carinski organi mogu odustati od zahtjeva za polaganje garancije kada iznos koji se osigurava ne prelazi 1.000 KM.

Član 182.

1. Kada je carinskim propisima predviđeno da je polaganje garancije alternativno, carinski organi zahtijevaju polaganje takve garancije kada ocijene da nije sigurno da će nastali dug ili dug koji bi mogao nastati biti izmiren u propisanom roku.
2. Ako se garancija iz stava 1. ovog člana ne zahtijeva, carinski organi mogu zahtijevati od lica iz člana 181. stav 1. ovog zakona izjavu da će ispoštovati obaveze koje je to lice obavezno ispuniti prema ovom zakonu.
3. Garancija iz stava 1. ovog člana zahtijeva se:
 - (a) u trenutku primjene propisa kojima se zahtijeva polaganje takve garancije; ili
 - (b) u bilo kojem naknadnom trenutku kada carinski organi ustanove da nije sigurno da će nastali dug ili dug koji bi mogao nastati biti izmiren u propisanom roku.

Član 183.

Na zahtjev lica iz člana 181. stav 1. ili 3. ovog zakona, carinski organi dozvolit će polaganje sveobuhvatne garancije kojom se obuhvataju dva ili više postupaka u pogledu kojih je carinski dug nastao ili bi mogao nastati.

Član 184.

1. Kada je carinskim propisima predviđeno obavezno polaganje garancije, a uzimajući u obzir posebne odredbe predviđene za provoz u skladu s provedbenim propisima ovog zakona, carinski organi utvrđuju iznos garancije koji je jednak:
 - (a) tačnom iznosu carinskog duga ili dugova, kada se takav iznos može sa sigurnošću utvrditi u trenutku kada se garancija zahtijeva;
 - (b) u drugim slučajevima, maksimalnom iznosu carinskog duga koji je nastao ili bi mogao nastati, a koji procijene carinski organi.
2. Kada se sveobuhvatna garancija polaže za carinske dugove čiji iznos varira tokom vremena, iznos takve garancije utvrđuje se u nivou koji će omogućiti da carinski dugovi budu pokriveni u svakom trenutku.
3. Kada je carinskim zakonskim propisima predviđeno alternativno polaganje garancije, a carinski organi zahtijevaju njeno polaganje, ti organi utvrđuju iznos garancije tako da ne prelazi nivo iz stava 1. ovog člana.
4. Okolnosti u kojima i uslovi pod kojima se vaučer za pojedinačnu garanciju može koristiti određuju se u provedbenim propisima ovog zakona.

Član 185.

Garancija se može dati:

- a) u obliku gotovinskog depozita; ili

b) pomoću žiranata.

Član 186.

1. Gotovinski depozit daje se u valuti BiH ili u odgovarajućem iznosu strane valute prema važećem kursu koji objavljuje Centralna banka BiH.

Smatra se da je ekvivalentno gotovinskom depozitu sljedeće:

- (a) podnošenje čeka čiju naplativost garantira ustanova na koju glasi na bilo koji način koji je prihvatljiv carinskim organima;
 - (b) podnošenje bilo kojeg drugog instrumenta koji carinski organi priznaju kao platežno sredstvo.
2. Garancija u obliku gotovinskog depozita ili plaćanje za koje se smatra da je ekvivalentno gotovinskom depozitu daje se u skladu s važećim propisima u BiH.

Član 187.

- 1. DŽirant se u pisanoj formi obavezuje da će solidarno s dužnikom ili lično platiti garantirani iznos carinskog duga koji je dospio za plaćanje.
- 2. DŽirant mora biti treće lice registrirano u BiH.
- 3. Carinski organi mogu odbiti žiranta ili predloženu vrstu garancije kada nije sigurno da će žirant osigurati plaćanje carinskog duga u propisanom roku.

Član 188.

- 1. Lice od kojeg se zahtijeva da položi garanciju slobodno je izabrati između vrsta garancija predviđenih članom 185. ovog zakona
- 2. Carinski organi mogu odbiti da prihvate predloženu vrstu garancije kada je ona nespojiva s pravilnim funkcioniranjem određenog carinskog postupka. Isto se primjenjuje i u pogledu predložene garancije. Carinski organi mogu zahtijevati da se odabrana vrsta garancije zadrži tokom određenog perioda.

Član 189.

- 1. Kada je to predviđeno u okviru provedbenih propisa ovog zakona, carinski organi mogu prihvatiti i druge vrste garancije koje se razlikuju od onih iz člana 185. ovog zakona kada se njima osigurava da će carinski dug biti plaćen.
- 2. Carinski organi odbijaju garanciju ponuđenu od dužnika kada smatraju da se takvom garancijom neće osigurati plaćanje carinskog duga.
- 3. U skladu s istom rezervom izraženom u stavu 2. ovog člana, carinski organi mogu prihvatiti gotovinski depozit bez ispunjavanja uslova propisanih članom 186. stav 1. ovog zakona.

Član 190.

Kada carinski organi utvrde da položena garancija ne osigurava, ili više nije sigurno da će osigurati ili da više nije dovoljna da osigura plaćanje carinskog duga u propisanom roku, od lica iz člana 181. stav 1. ovog zakona zahtijevaju da po svom izboru položi dodatnu garanciju ili da prvobitnu garanciju zamijeni novom.

Član 191.

1. Garancija se ne razdužuje sve dok se carinski dug za koji je položena ne otpiše, odnosno do trenutka kada se više ne može pojaviti. Onog trenutka kada se carinski dug otpiše ili kada se više ne može pojaviti, garancija se odmah razdužuje.
2. Kada se carinski dug djelimično otpiše, odnosno kada se može pojaviti samo u pogledu dijela iznosa za koji je garancija položena, dio garancije se razdužuje na zahtjev zainteresiranog lica, osim ako iznos o kojem se radi ne opravdava takav postupak.

Član 192.

Odredbe koje odstupaju od onih koje su sadržane u ovom poglavlju, tamo gdje je to potrebno, usvajaju se u provedbenim propisima ovog zakona kako bi se uzele u obzir i međunarodne konvencije.

POGLAVLJE II - NASTANAK CARINSKOG DUGA

Član 193.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom:
 - (a) stavljanja u slobodan promet robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina, ili
 - (b) stavljanja takve robe u postupak privremenog uvoza uz djelimično oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina.
2. Carinski dug nastaje u trenutku prihvatanja predmetne carinske prijave.
3. Dužnik je deklarant. U slučaju indirektnog zastupanja, dužnik je lice u čije ime se podnosi carinska prijava.
4. Kada je carinska prijava u vezi s jednim od postupaka iz stava 1. ovog člana sačinjena na osnovu podataka koji upućuju na to da nije izvršena naplata svih dažbina ili dijela dažbina koje se zakonski potražuju, lica koja su pružila podatke potrebne za sačinjavanje prijave, a koja su znala ili su objektivno trebala znati da su takvi podaci netačni, također se mogu smatrati dužnicima u skladu s važećim propisima BiH.

Član 194.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom:
 - (a) nezakonitog unošenja u carinsko područje BiH robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina; ili
 - (b) nezakonitog unošenja takve robe, koja je smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, na neki drugi dio tog carinskog područja.

Pojam "nezakonito unošenje", koji se koristi u ovom članu, znači svako unošenje koje predstavlja kršenje odredbi čl. 35. do 38. i stava 1. tačka (b) člana 170. ovog zakona.

2. Carinski dug nastaje u trenutku kada se roba nezakonito unese.
3. Dužnici su:
 - (a) lice koje je nezakonito unijelo takvu robu;
 - (b) sva druga lica koja su učestvovala u nezakonitom unošenju robe a koja su znala ili su objektivno trebala znati da je takav unos robe bio nezakonit; i
 - (c) sva druga lica koja su stekla ili zadržala takvu robu, a koja su u trenutku sticanja ili primanja robe znala ili su objektivno trebala znati da je bila nezakonito unesena.

Član 195.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom nezakonitog izuzimanja ispod carinskog nadzora robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina.
2. Carinski dug nastaje u trenutku izuzimanja robe ispod carinskog nadzora.
3. Dužnici su:
 - (a) lice koje je izuzelo robu ispod carinskog nadzora;
 - (b) sva druga lica koja su učestvovala u takvom izuzimanju, a koja su znala ili su objektivno trebala znati da je roba bila izuzeta ispod carinskog nadzora;
 - (c) sva druga lica koja su stekla ili zadržala takvu robu, a koja su u trenutku njenog sticanja ili primanja znala ili su objektivno trebala znati da je roba bila izuzeta ispod carinskog nadzora;
 - i
 - (d) kada je to primjereno, lice koje je dužno ispuniti obaveze koje proizilaze iz privremenog smještaja robe ili upotrebe carinskog postupka u koji se ta roba stavlja.

Član 196.

1. Carinski dug pri uvozu, u slučajevima drukčijim od onih u članu 195. ovog zakona nastaje:
 - (a) zbog neispunjavanja jedne od obaveza koje, u pogledu robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina, proizilaze iz njenog privremenog smještaja ili upotrebe carinskog postupka u koji se stavlja; ili
 - (b) zbog nepostupanja u skladu sa uslovom kojim se regulira stavljanje robe u taj postupak ili odobravanje smanjene ili nulte stope uvoznih dažbina na osnovu krajnje upotrebe robe, osim ako se ne utvrdi da ti propusti nemaju značajan utjecaj na pravilan tok postupka privremenog smještaja ili određenog carinskog postupka.
2. Carinski dug nastaje u trenutku prestanka ispunjavanja obaveze čije neispunjavanje dovodi do nastanka carinskog duga ili u trenutku stavljanja robe u određeni carinski postupak kada se naknadno ustanovi da uslov kojim se regulira stavljanje robe u navedeni postupak ili odobravanje smanjene ili nulte stope uvoznih dažbina na osnovu krajnje upotrebe robe, u stvari, nije bio ispunjen.
3. Dužnik je lice koje je, prema datim okolnostima, dužno ili ispuniti obaveze koje, u pogledu robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina, proizilaze iz njenog privremenog smještaja ili iz korištenja carinskog postupka u koji je stavljena, ili postupati u skladu s uslovima kojima se regulira stavljanje robe u taj postupak.

Član 197.

1. Carinski dug pri uvozu nastaje prilikom potrošnje ili upotrebe u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu robe koja podliježe plaćanju uvoznih dažbina pod drugim uslovima od onih koji su propisani važećim propisima.

Kada roba nestane i kada se njen nestanak ne može objasniti carinskim organima na prihvatljiv način, ti organi mogu tu robu tretirati kao da je potrošena ili upotrijebljena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu.
2. Dug nastaje u trenutku kada se roba potroši ili kada se prvi put upotrijebi pod drugim uslovima od onih koji su propisani važećim propisima.
3. Dužnik je lice koje je potrošilo ili upotrijebilo robu i svako drugo lice koje je učestvovalo u takvoj potrošnji ili upotrebi, a koje je znalo ili je objektivno trebalo znati da je roba bila potrošena ili upotrijebljena pod drugim uslovima od onih koji su propisani važećim propisima.

4. Kada carinski organi tretiraju robu koja je nestala kao potrošenu ili upotrijebljenu u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu, a nije moguće da se primijeni stav 3. ovog člana, lice koje je odgovorno za plaćanje carinskog duga je ono lice za koje carinski organi znaju da je posljednje bilo u posjedu te robe.

Član 198.

1. Odstupajući od člana 194. i 196. stav 1. tačka (a) ovog zakona, smatra se da bilo kakav carinski dug nije nastao u pogledu određene robe kada zainteresirano lice dokaže da neispunjavanje obaveza koje proizilaze iz:

- (a) odredbi čl. 35. do 38. i stava 1. tačka (b) člana 170. ovog zakona; ili
- (b) držanja predmetne robe u privremenom smještaju; ili
- (c) korištenja carinskog postupka u koji je roba stavljena, nastaje zbog potpunog uništenja ili nepovratnog gubitka navedene robe zbog stvarnog karaktera robe ili nepredviđenih okolnosti ili više sile ili kao posljedica dobivanja odobrenja od carinskih organa.

2. U smislu stava 1. ovog člana roba je nepovratno izgubljena kada je bilo koje lice učini neupotrebljivom.

3. Smatra se da carinski dug pri uvozu nije nastao u pogledu robe koja je stavljena u slobodan promet po sniženoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina na osnovu njene krajnje upotrebe, kada se takva roba izvozi ili ponovno izvozi uz odobrenje carinskih organa.

Član 199.

Kada se, u skladu s članom 198. stav 1. ovog zakona, smatra da carinski dug nije nastao u pogledu robe koja je stavljena u slobodan promet po sniženoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina na račun njene krajnje upotrebe, svi otpaci i ostaci koji nastanu prilikom uništenja takve robe smatraju se robom koja nije bh. roba.

Član 200.

1. Kada u skladu s čl. 195. ili 196. ovog zakona carinski dug nastaje u pogledu robe koja je stavljena u slobodan promet po sniženoj ili nultoj stopi uvoznih dažbina na račun njene krajnje upotrebe, iznos koji je plaćen kada je roba stavljena u slobodan promet odbija se od iznosa carinskog duga.

2. Odredba iz stava 1. ovog člana primjenjuje se, *mutatis mutandis*, kada carinski dug nastaje u pogledu otpadaka i ostataka koji nastanu prilikom uništenja takve robe.

Član 201.

1. Carinski dug pri izvozu nastaje prilikom izvoza sa carinskog područja BiH, pod pokrićem carinske prijave, za robu koja podliježe plaćanju izvoznih dažbina.

2. Carinski dug nastaje u momentu prihvatanja takve carinske prijave.

3. Dužnikom se smatra deklarant. U slučaju indirektnog zastupanja, lice u čije ime je podnesena prijava, također se smatra dužnikom.

Član 202.

1. Carinski dug pri izvozu nastaje prilikom iznošenja sa carinskog područja BiH robe koja podliježe plaćanju izvoznih dažbina, bez carinske prijave.

2. Carinski dug nastaje u momentu kad takva roba napušta carinsko područje BiH.

3. Dužnikom se smatra:

- (a) lice koje iznosi robu; i
- (b) sva lica koja su učestvovala u iznošenju i koja su znala ili trebala znati da carinska prijava nije podnesena, iako je trebalo da bude podnesena.

Član 203.

1. Carinski dug pri izvozu nastaje prilikom nepoštivanja uslova pod kojim je roba dozvoljeno da napusti carinsko područje BiH uz potpuno ili djelimično oslobađanje od plaćanja izvoznih dažbina.
2. Carinski dug nastaje u momentu kad roba stigne na drugo odredište, a ne u odredište koje je određeno kada je dozvoljeno da napusti carinsko područje BiH uz potpuno ili djelimično oslobađanje od plaćanja izvoznih dažbina ili, ako carinski organi nisu u mogućnosti odrediti taj momenat, istekom roka koji je određen za podnošenje dokaza da su ispunjeni uslovi pod kojim je roba odobreno navedeno oslobađanje.
3. Dužnikom se smatra deklarant. U slučaju indirektnog zastupanja, lice u čije ime je podnesena prijava, također se smatra dužnikom.

Član 204.

1. Carinski dug iz čl. 193. do 197. i čl. 201. do 203. ovog zakona nastaje čak i ako se odnosi na robu koja podliježe mjerama zabrane ili ograničenja uvoza ili izvoza bilo koje vrste.
2. Nikakav carinski dug ne nastaje prilikom nezakonitog unosa u carinsko područje BiH krivotvorenog novca, narkotika i psihotropnih tvari koje ne ulaze u ekonomski krug koji striktno nadziru nadležni organi s ciljem njihove upotrebe u medicinske i naučne svrhe.
3. Radi primjene kaznenih propisa zbog povreda carinskih propisa, smatrat će se u svakom slučaju, da je carinski dug nastao, ako je kaznenim propisima predviđeno da carinske dažbine služe kao osnov za određivanje kazni, odnosno da postojanje carinskog duga predstavlja osnov za pokretanje kaznenog postupaka.

Član 205.

Kada se važećim propisima predviđa povoljno tarifno postupanje s robom zbog njenog karaktera ili krajnje upotrebe ili radi olakšica ili potpunog odnosno djelimičnog oslobađanja od plaćanja uvoznih ili izvoznih dažbina u skladu s čl. 18., 79. 141. ili 176. do 179. ovog zakona, takvo povoljno tarifno postupanje, olakšica ili oslobađanje primjenjuje se i u slučajevima u kojima carinski dug nastaje u skladu s čl. 194. do 197. ovog zakona, pod uslovom da ponašanje zainteresiranog lica ne uključuje zlonamjerno postupanje ili očigledni nemar i ako dokaže da su zadovoljeni drugi uslovi za primjenu povoljnog postupanja, olakšice ili oslobađanja.

Član 206.

Kada je nekoliko lica odgovorno za plaćanje carinskog duga, ona su solidarno ili lično odgovorna za plaćanje takvog duga.

Član 207.

1. Ako to nigdje nije drugačije predviđeno ovim zakonom i bez odstupanja od stava 2. ovog člana, iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji je primjenjiv na robu utvrđuje se na osnovu propisa za utvrđivanje vrijednosti koja odgovaraju toj robi u trenutku nastanka carinskog duga.

2. Kada nije moguće tačno odrediti momenat nastanka carinskog duga, za određivanje pravila za procjenu vrijednosti koji odgovaraju predmetnoj robi mjerodavan je onaj momenat kada carinski organi zaključče da se roba nalazi u situaciji u kojoj nastaje carinski dug.

Međutim, kada dostupni podaci omogućavaju carinskim organima da utvrde da je carinski dug nastao prije trenutka kada su došli do takvog zaključka, iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji se plaća na predmetnu robu utvrđuje se na osnovu propisa za utvrđivanje vrijednosti koji odgovaraju toj robi u najranijem trenutku kada se iz dostupnih podataka može utvrditi da je carinski dug nastao iz određene situacije.

3. Zatezna kamata obračunava se na iznos dažbina koje nisu plaćene u propisanom roku, a po stopi koju će utvrditi Upravni odbor za svaki dan zakašnjenja, kako bi se spriječilo nezakonito sticanje finansijske koristi pomjeranjem datuma kada je carinski dug nastao ili kada je zaveden u evidenciju.

Član 208.

1. Carinski dug nastaje:

(a) na mjestu gdje se obavljala radnja zbog koje je on nastao;

(b) kada nije moguće odrediti to mjesto, na mjestu gdje carinski organi zaključče da je roba u situaciji u kojoj nastaje carinski dug;

(c) ako je roba prijavljena za carinski postupak koji nije razdužen, a mjesto se ne može odrediti prema tački (a) i (b) ovog stava u određenom roku, na mjestu gdje je roba bila ili stavljena u taj postupak ili unesena u carinsko područje BiH po tom postupku.

2. Kada dostupni podaci omogućavaju carinskim organima da utvrde da je carinski dug već bio nastao kada je roba bila na drugom mjestu nekog ranijeg datuma, smatra se da je carinski dug nastao na mjestu koje se može odrediti kao lokacija robe u najranijem trenutku kada se može utvrditi nastanak carinskog duga.

Član 209.

1. U mjeri u kojoj sporazumi zaključeni između BiH i nekih drugih zemalja predviđaju da se prilikom uvoza u te zemlje robi porijeklom iz BiH odobri preferencijalno tarifno postupanje u smislu takvih sporazuma, a pod uslovom da je, kada se ta roba dobije prema postupku unutrašnje obrade, u nju ugrađena roba koja nije bh. roba i koja podliježe plaćanju odgovarajućih uvoznih dažbina, ovjeravanje dokumenata potrebnih za dobivanje takvog preferencijalnog tarifnog postupanja u drugim zemljama dovodi do nastanka carinskog duga pri uvozu.

2. Smatra se da je momenat kada takav carinski dug nastaje onaj kada carinski organi prihvate izvoznju prijavu koja se odnosi na dotičnu robu.

3. Dužnik je deklarant. U slučaju indirektnog zastupanja, dužnik je i lice u čije ime se podnosi carinska prijava.

4. Iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji odgovara ovom carinskom dugu određuje se prema istim uslovima kao i u slučaju carinskog duga nastalog usljed prihvatanja, tog istog dana, prijave za stavljanje predmetne robe u slobodan promet radi okončanja postupka unutrašnje obrade.

POGLAVLJE III - NAPLATA IZNOSA CARINSKOG DUGA

Odjeljak 1- Knjiženje i obavještanje dužnika o visini iznosa dažbine

Član 210.

1. Svaki pojedini iznos uvoznih ili izvoznih dažbina koji nastaje kao posljedica carinskog duga (u daljnjem tekstu: iznos dažbine), carinski organi obračunavaju čim dođu do potrebnih podataka i zavode ga u poslovne knjige ili u bilo koji drugi ekvivalentni medij (knjiženje).
2. Stav 1. ovog člana ne primjenjuje se kada je:
 - (a) uvedena privremena antidamping carina ili zaštita od umanjenih dažbina (kompenzacijska dažbina),
 - (b) iznos dažbine koji se zakonski potražuje viši od onoga koji je utvrđen na osnovu obavezne informacije,
 - (c) kada se propisima usvojenim u okviru provedbenih propisa ovog zakona odustaje od zahtjeva da carinski organi knjiže iznose dažbine niže od određenog iznosa.
3. Carinski organi određuju praktične postupke za knjiženje iznosa dažbine. Ovi postupci mogu se razlikovati u zavisnosti od toga da li su, u pogledu okolnosti u kojima je nastao carinski dug, carinski organi uvjereni da će se navedni iznos naplatiti.

Član 211.

1. Kada carinski dug nastaje zbog prihvatanja prijave robe za neki drugi carinski postupak osim za privremeni uvoz uz potpuno oslobađanje od plaćanja uvoznih dažbina ili neku drugu radnju koja ima isti zakonski učinak kao prihvatanje iznosa koji odgovara takvom carinskom dugu, on se knjiži čim se izvrši njegov obračun, a najkasnije drugog dana od dana puštanja robe.
2. Pod uslovom da je plaćanje osigurano, ukupni iznos dažbine za svu robu koja je puštena istom licu u roku koji odrede carinski organi, a koji ne može biti duži od 31 dan, može biti obuhvaćen jednim knjiženjem na kraju tog roka. Takvo knjiženje vrši se u roku od pet dana od isteka navedenog roka.
3. Kada je predviđeno da se roba može pustiti pod uslovom da zadovolji određene uslove kojima se regulira utvrđivanje iznosa duga ili njegova naplata, knjiženje se vrši najkasnije dva dana od dana određivanja ili utvrđivanja iznosa duga ili obaveze plaćanja dažbina koje proizilaze iz duga.
4. Kada se carinski dug odnosi na privremenu antidamping carinu ili zaštitu od umanjenih dažbina (kompenzacijska dažbina), ta dažbina se knjiži najkasnije dva mjeseca nakon objavljivanja odluke Upravnog odbora o uvođenju definitivne antidamping carine u "Službenom glasniku BiH".
5. Kada carinski dug nastane pod drugim uslovima od onih iz st. 1. i 2. ovog člana, odgovarajući iznos dažbine knjiži se u roku od dva dana od dana kada su carinski organi u mogućnosti da:
 - (a) obračunaju taj iznos dažbine; i
 - (b) utvrde ko je dužnik.

Član 212.

1. Rokovi za knjiženje predviđeni u članu 211. ovog zakona mogu se produžiti:

- (a) iz razloga koji se odnose na administrativnu organizaciju carinskih organa, a naročito kada je knjigovodstvo centralizirano; ili
- (b) kada posebne okolnosti sprečavaju carinske organe da ispoštuju navedene rokove.

Tako produženi rok ne prelazi 14 dana.

2. Rokovi predviđeni u stavu 1. ovog člana ne primjenjuju se u nepredviđenim okolnostima ili slučajevima više sile.

Član 213.

1. Kada iznos dažbine koji nastaje kao posljedica carinskog duga nije knjižen u skladu s čl. 211. i 212. ovog zakona ili je knjižen u iznosu manjem od onog koji se zakonski potražuje, iznos dažbine koji se treba naplatiti ili koji ostaje da se naplati, knjiži se u roku od dva dana od dana kada carinski organi saznaju o toj situaciji i kada su u mogućnosti obračunati iznos koji se zakonski potražuje i utvrditi dužnika (naknadno knjiženje). Taj rok može se produžiti u skladu s članom 212. ovog zakona.

2. Izuzev u slučajevima navedenim u članu 210. stav 2. tačka (b) i (c) ovog zakona, naknadno knjiženje ne vrši se kada:

(a) je prvobitna odluka da se dažbina ne knjiži ili da se knjiži ali u umanjenom iznosu od iznosa dažbine koji se zakonski potražuje, donijeta na osnovu općih propisa koji su naknadno poništeni sudskom odlukom;

(b) iznos dažbine koji se potražuje nije bio knjižen zbog greške carinskih organa koju iz objektivnih razloga lice, koje je dužno izvršiti plaćanje, nije moglo otkriti, pod uslovom da je to lice sa svoje strane postupalo u dobroj namjeri i u skladu sa svim važećim propisima u pogledu carinskih prijavi.

Kada se preferencijalni status robe utvrđuje na osnovu sistema administrativne saradnje u koji su uključeni organi druge zemlje, izdavanje uvjerenja od strane tih organa, ako se pokaže netačnim, predstavlja grešku koja se objektivno nije mogla otkriti.

Međutim, izdavanje netačnog uvjerenja ne predstavlja grešku kada se uvjerenje zasniva na netačnom prikazivanju činjenica od strane izvoznika, osim kada je očigledno da su organi koji su ga izdali znali ili su trebali znati da roba nije ispunila zahtjeve propisane za pravo na preferencijalno postupanje.

Lice koje podliježe obavezi plaćanja može se braniti time da je postupalo u dobroj namjeri kada može dokazati da je za vrijeme tih trgovinskih radnji vodilo računa o tome da svi uslovi za preferencijalno postupanje budu ispoštovani.

Međutim, lice koje podliježe obavezi plaćanja ne može se braniti time da je postupalo u dobroj namjeri ako je u službenom glasilu objavljeno da postoje osnovi sumnje u vezi s pravilnom primjenom preferencijalnih aranžmana od strane zemlje korisnice;

(c) provedbeni propis ovog zakona oslobađa carinski organ od naknadnog knjiženja iznosa dažbina koji su manji od određenog iznosa.

Član 214.

1. Čim se iznos dažbine proknjiži, dužnik se o njemu obavještava na odgovarajući način.

2. Kada je, kao napomena, iznos dažbine koji se plaća naveden u carinskoj prijavi, carinski organi mogu odrediti da se obavještenje o dugu ne dostavlja u skladu sa stavom 1. ovog člana, izuzev ako naznačeni iznos dažbine ne odgovara onom koji oni utvrde.

3. Bez odstupanja od primjene člana 211. stav 2. ovog zakona, kada je takva mogućnost predviđena stavom 2. ovog člana, puštanje robe od strane carinskih organa ima isti učinak kao obavještanje dužnika o iznosu proknjižene dažbine.
4. Obavještanje dužnika ne vrši se nakon isteka roka od tri godine od dana kada je nastao carinski dug.
5. Kada je carinski dug rezultat radnje koja je, u vrijeme kada je počinjena, podlijegala krivičnom postupku, trogodišnji period iz stava 4. ovog člana produžava se na period od deset godina.
6. Rok iz stava 4. ovog člana prekida se svakom službenom radnjom carinskih organa i drugih nadležnih organa usmjerenom na utvrđivanje ili naplatu duga, koja je dužniku stavljena na znanje, kao i svakom radnjom preduzetom radi utvrđivanja krivične i prekršajne odgovornosti, te u slučajevima kada je uložena žalba prema članu 236. ovog Zakona, tokom trajanja žalbenog postupka od dana ulaganja žalbe.

Odjeljak 2- Rok i postupci za plaćanje iznosa dažbine

Član 215.

1. Iznose dažbine o kojima su obaviješteni, u skladu s članom 214. ovog zakona, dužnici plaćaju u sljedećim rokovima:
 - (a) ako lice nema pravo ni na jednu od olakšica za plaćanje propisanih u čl. 217. do 222. ovog zakona, plaćanje se vrši u predviđenom roku.

Bez odstupanja od člana 237. stav 2. ovog zakona, taj rok ne prelazi 10 dana od dana obavještanja dužnika o iznosu dažbine koji se potražuje, a u slučaju objedinjavanja knjiženja pod uslovima propisanim u članu 211. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se tako da se dužniku ne dopusti dobivanje dužeg roka za plaćanje od onog kojeg bi dobio da mu je bilo odobreno odgođeno plaćanje.
 - Produžetak roka mogu odobriti i carinski organi na zahtjev dužnika kada je iznos dažbine koji treba da se plati nastao kao posljedica postupka naknadne naplate. Bez odstupanja od člana 222. stava 1. tačke (a) ovog zakona takva produženja ne prekoračuju rok koji je dužniku potreban da preduzme odgovarajuće radnje radi izmirivanja te obaveze;
 - (b) ko lice ima pravo na bilo koju od olakšica za plaćanje predviđenih u čl. 217. do 222. ovog zakona, plaćanje se vrši najkasnije do isteka roka ili rokova preciziranih u vezi s tim olakšicama.
2. Slučajevi kada se i uslovi pod kojima se obustavlja dužnikova obaveza da plati dažbine mogu propisati u provedbenim propisima ovog zakona:
 - (a) kada se zahtjev za odustajanje od naplate dažbine podnosi u skladu s čl. 229., 231. ili 232. ovog zakona; ili
 - (b) kada se roba oduzima s ciljem njene naknadne pljenidbe u skladu s tačkom (c) alineja (ii) stava 1. člana 226., ili tačkom (d) stava 1. člana 226. ovog zakona, ili
 - (c) kada je carinski dug nastao prema članu 195. ovog zakona, a ima više dužnika.

Član 216.

Plaćanje se vrši u gotovini ili na neki drugi način sa sličnim učinkom izmirivanja u skladu s važećim propisima. Ono se može izvršiti i poravnanjem potraživanja kada to važeći propisi dozvoljavaju.

Član 217.

Pod uslovom da se iznos dažbine koji određeno lice treba platiti odnosi na robu koja je prijavljena za carinski postupak koja za sobom povlači obavezu plaćanja takve dažbine, carinski organi, na zahtjev tog lica, odobravaju odgođeno plaćanje tog iznosa pod uslovima propisanim u čl. 218., 219. i 220. ovog zakona.

Član 218.

Odobrovanje odgođenog plaćanja zavisi od polaganja garancije od strane podnosioca zahtjeva.

Član 219.

Carinski organi odlučuju koji od sljedećih postupaka se mora koristiti prilikom odobravanja odgođenog plaćanja:

- a) pojedinačno za svaki iznos dažbine proknjižen pod uslovima propisanim u stavu 1. člana 211., ili u članu 213. stav 1. ovog zakona; ili
- b) uopćeno, za sve iznose dažbina proknjižene pod uslovima propisanim u stavu 1. člana 211. ovog zakona u roku koji utvrde carinski organi, a koji ne prelazi 31 dan; ili
- c) uopšteno, za sve iznose dažbina koji čine jedno knjiženje u skladu sa stavom 2. člana 211. ovog zakona.

Član 220.

1. Rok u kojem se plaćanje odgađaje 30 dana. Izračunava se na sljedeći način:
 - (a) kada se plaćanje odgađa u skladu s članom 219. tačka a) ovog zakona, taj rok se računa od dana knjiženja iznosa dažbine od strane carinskih organa. Kada se primjenjuje član 212. ovog zakona, rok od 30 dana, skraćuje se za broj dana koji prelaze rok od dva dana potrebna za knjiženje iznosa;
 - (b) kada se plaćanje odgađa u skladu s članom 219. tačka b) ovog zakona, taj rok se računa od dana kada ističe sveukupni rok. Skraćuje se za onaj broj dana koji odgovara polovini broja dana sveukupnog roka;
 - (c) kada se plaćanje odgađa u skladu s članom 219. tačka c) ovog zakona, taj rok se računa od dana isteka roka u kojem je dotična roba bila puštena. Skraćuje se za onaj broj dana koji odgovara polovini broja dana dotičnog roka.
2. Kada je broj dana rokova iz stava 1. tačka (b) i (c) ovog člana neparan, broj dana koji se treba oduzeti od roka od 30 dana u skladu sa stavom 1. tačka (b) i (c) ovog člana jednak je polovini sljedećeg najnižeg parnog broja.
3. Radi pojednostavljivanja, kada rokovi iz stava 1. tačka (b) i (c) ovog člana predstavljaju kalendarsku sedmicu ili kalendarski mjesec, carinski organi mogu propisati da se iznos dažbine u vezi s kojim je plaćanje odgođeno mora platiti:
 - (a) ako je rok kalendarska sedmica, u petak četvrte sedmice nakon te kalendarske sedmice;
 - (b) ako je rok kalendarski mjesec, do 16. u mjesecu nakon tog kalendarskog mjeseca.

Član 221.

1. Odgođeno plaćanje ne odobrava se u pogledu iznosa dažbine koji se, iako povezani s robom koja je prijavljena za carinski postupak koji za sobom povlači obavezu plaćanja takve dažbine, knjiže u skladu s važećim propisima, a koji se odnose na prihvatanje nepotpunih prijava, jer do isteka određenog roka deklarant nije dostavio potrebne podatke za konačno utvrđivanje vrijednosti robe za carinske svrhe ili nije dostavio pojedinosti ili dokument koji je nedostajao prilikom prihvatanja nepotpune prijave.

2. Međutim, odgođeno plaćanje može se odobriti u slučajevima iz stava 1. ovog člana kada se iznos dažbine koji treba da se naplati knjiži prije isteka roka od 30 dana od dana kada je bio knjižen prvobitni iznos za naplatu ili, ako nije bio proknjižen, od dana prihvatanja prijave koja se odnosi na dotičnu robu. Dužina odgađanja plaćanja odobrena u takvim okolnostima ne prelazi datum isteka roka koji je, u skladu s članom 220. ovog zakona, bio odobren u vezi s iznosom dažbine koji je bio prvobitno utvrđen ili koji bi bio odobren da je iznos zakonski potraživane dažbine bio knjižen prilikom prijavljivanja dotične robe.

Član 222.

1. Carinski organi mogu, osim odgođenog plaćanja, dužniku odobriti i druge olakšice za plaćanje. Odobravanje takvih olakšica za plaćanje:

(a) zavisi od polaganja garancije. Međutim, takva garancija ne mora se zahtijevati ako bi to, zbog situacije u kojoj se nalazi dužnik, prouzrokovalo ozbiljne ekonomske ili društvene neprilike;

(b) dovodi do obračuna i naplate kamate uz iznos dažbine. Iznos takve kamate obračunava se tako da bude jednak iznosu koji bi u tu svrhu bio zaračunat na berzi ili finansijskom tržištu BiH.

2. Carinski organi mogu odustati od naplate kamate kada bi to, zbog situacije u kojoj se nalazi dužnik, prouzrokovalo ozbiljne ekonomske i društvene neprilike.

3. Izuzeci u smislu polaganja garancije ili zahtijevanja kamate iz stava 1.tačka (a) i (b) ovog člana odobravaju se odlukom Upravnog odbora.

Član 223.

Bez obzira na olakšice za plaćanje koje su odobrene, dužnik u svakom slučaju može platiti puni ili djelimični iznos dažbine prije isteka roka za plaćanje koji mu je odobren.

Član 224.

Potraživani iznos dažbine može platiti treće lice umjesto dužnika.

Član 225.

1. Kada potraživani iznos dažbine nije plaćen u propisanom roku:

(a) carinski organi koriste sve mogućnosti koje im stoje na raspolaganju prema važećim propisima, uključujući i prinudu kako bi osigurali naplatu tog iznosa.

Posebne odredbe, koje se odnose na žiranta u okviru postupka provoza, mogu se propisati u provedbenim propisima ovog zakona;

(b) uz iznos dažbine naplaćuje se i zatezna kamata. Stopa zatezne kamate može biti veća od redovne kamatne stope koju utvrdi Centralna banka BiH. Međutim, ne može biti manja od te stope.

2. Carinski organi mogu odustati od naplate zatezne kamate:

(a) kada bi to, zbog situacije u kojoj se nalazi dužnik, prouzrokovalo ozbiljne ekonomske ili društvene neprilike;

(b) kada taj iznos ne prelazi visinu utvrđenu u provedbenim propisima ovog zakona; ili

(c) ako se dažbina plati u roku od pet dana od isteka roka propisanog za plaćanje.

Odustajanje od naplate zateznih kamata iz tačke (a) ovog stava odobrava se samo odlukom Upravnog odbora.

3. Carinski organi mogu utvrditi:

(a) minimalne rokove za obračunavanje kamata;

(b) minimalne iznose koji treba da se plate kao zatezne kamate.

POGLAVLJE IV - OTPIS CARINSKOG DUGA

Član 226.

1. Bez odstupanja od apsolutnog roka zastare plaćanja carinskog duga, koji iznosi šest godina od njegovog nastanka, sa izuzetkom za slučajeve iz člana 214. stav 5. ovog zakona neizmirivanje takvog duga u slučaju zakonski utvrđene platežne nesposobnosti dužnika, carinski dug se otpisuje:

(a) plaćanjem iznosa dažbine;

(b) odustajanjem od naplate iznosa dažbine;

(c) kada se, u pogledu robe prijavljene za postupak koji za sobom povlači obavezu plaćanja dažbina:

(i) carinska prijava poništava;

(ii) roba, prije puštanja, oduzme i istovremeno ili naknadno zaplijeni, uništi prema uputstvima carinskih organa, uništi ili prepusti u skladu s članom 174. ili uništi ili nepovratno izgubi zbog svog stvarnog karaktera ili nepredviđenih okolnosti ili više sile;

(d) kada se roba u pogledu koje nastaje carinski dug u skladu s članom 194. ovog zakona oduzima nakon njenog nezakonitog unošenja i istovremeno ili naknadno zaplijeni.

2. U slučaju oduzimanja i pljenidbe robe, smatra se da se carinski dug, nezavisno od svrhe krivičnog zakona koje su primjenjive na carinske prekršaje, ne otpisuje kada, prema kaznenim propisima u BiH, dažbine predstavljaju osnov za određivanje kazni ili kada postojanje carinskog duga predstavlja osnov za pokretanje krivičnog postupka.

Član 227.

Carinski dug, na kakav se poziva u članu 209. ovog zakona, otpisuje se i kada se poništavaju carinske radnje i postupci izvršeni kako bi se omogućilo odobravanje preferencijalnog tarifnog postupanja iz člana 209. ovog zakona.

POGLAVLJE V - POVRAT I ODUSTAJANJE OD NAPLATE DAŽBINE

Član 228.

Sljedeći pojmovi imaju značenje:

- a) "povrat" znači potpuno ili djelimično vraćanje uvoznih ili izvoznih dažbina koje su plaćene;
- b) "odustajanje od naplate" znači odluku o odustajanju od naplate cjelokupnog iznosa ili dijela iznosa carinskog duga ili odluku o poništavanju knjiženja cjelokupnog iznosa ili dijela iznosa uvozne ili izvozne dažbine koji nije plaćen.

Član 229.

1. Uvozne ili izvozne dažbine vraćaju se ako se utvrdi da, prilikom njihovog plaćanja, iznos takvih dažbina nije bio zakonski potraživan ili ako je taj iznos bio knjižen suprotno odredbama člana 213. stav 2. ovog zakona.

Od naplate uvoznih ili izvoznih dažbina odustaje se ako se utvrdi da prilikom njihovog knjiženja iznos tih dažbina nije bio zakonski potraživan ili ako je taj iznos bio knjižen suprotno odredbama člana 213. stav 2. ovog zakona.

Nikakav povrat ili odustajanje od naplate uvoznih ili izvoznih dažbina ne odobrava se kada su činjenice koje su dovele do plaćanja ili knjiženja iznosa koji nije bio zakonski potraživan nastale kao posljedica namjernog postupka zainteresiranog lica.

2. Uvozne ili izvozne dažbine vraćaju se ili se odustaje od njihove naplate nakon podnošenja zahtjeva odgovarajućem carinskom uredu u roku od tri godine od dana kada je dužnik bio obaviješten o iznosu tih dažbina.

Taj vremenski rok produžava se ako zainteresirano lice pruži dokaze da je bilo spriječeno da podnese svoj zahtjev u navedenom roku zbog nepredviđenih okolnosti ili više sile.

Kada u roku sami carinski organi otkriju da postoji jedna ili druga situacija koja je opisana u stavu 1. ovog člana, oni na svoju inicijativu vrše povrat i odustaju od naplate dažbine.

Član 230.

Uvozne ili izvozne dažbine vraćaju se kada se carinska prijava poništi, a dažbine plate. Povrat se odobrava nakon što zainteresirano lice podnese zahtjev u rokovima predviđenim za podnošenje zahtjeva za poništavanje carinske prijave.

Član 231.

1. Uvozne dažbine vraćaju se ili se od njihove naplate odustaje ako se utvrdi da se iznos tih dažbina koji je proknjižen odnosi na robu koja je stavljena u određeni carinski postupak, a koju uvoznik nije prihvatio, jer je u trenutku iz člana 64. ovog zakona bila s nedostacima ili nije ispunjavala uslove ugovora na osnovu kojeg je uvezena.

U smislu ovog stava, smatra se da "roba s nedostacima" obuhvata robu koja je bila oštećena prije puštanja.

2. Povrat ili odustajanje od naplate uvoznih dažbina odobrava se pod uslovom:

- (a) da roba nije upotrebljavana, osim takve početne upotrebe koja bi mogla biti potrebna da se utvrdi da je roba s nedostacima ili da nije u skladu s uslovima ugovora; i
- (b) da je roba izvezena iz carinskog područja BiH.

Na zahtjev zainteresiranog lica, carinski organi dopuštaju da roba bude izvezena ili uništena, ili da se s ciljem njenog ponovnog izvoza, stavi u postupak provoza ili postupak carinskog skladištenja ili da bude smještena u slobodnoj zoni ili slobodnom skladištu.

U svrhe određivanja jednog od ovih carinski odobrenih postupanja ili upotrebe, ta roba smatra se robom koja nije bh. roba.

3. Uvozne dažbine ne vraćaju se i od njihove naplate se ne odustaje u pogledu robe koja je, prije nego što je bila prijavljena carinskom prijavom, bila privremeno uvezena radi ispitivanja, izuzev ako činjenica da je roba bila s greškom ili da nije ispunila uslove ugovora nije mogla normalno da se otkrije tokom takvih ispitivanja.

4. Uvozne dažbine vraćaju se ili se odustaje od njihove naplate iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana nakon podnošenja zahtjeva odgovarajućem carinskom uredu u roku od 12 mjeseci od dana obavještavanja dužnika o iznosu tih dažbina. Međutim, u izuzetno opravdanim slučajevima, carinski organi mogu dopustiti da se taj rok prekorači.

Član 232.

1. Može se izvršiti povrat uvoznih ili izvoznih dažbina ili odustati od njihove naplate i u nekim drugim situacijama od onih iz čl. 229., 230. i 231. ovog zakona, a koje:

(a) se utvrde u provedbenim propisima ovog zakona;

(b) koje nastanu kao posljedica okolnosti u kojima nikakva prevara ili očiti nemar ne mogu da se pripišu tom licu. Situacije u kojima se ova odredba može primijeniti i postupci koje u tom cilju treba slijediti definiraju se u provedbenim propisima ovog zakona. Povrat ili odustajanje od naplate dažbine može podlijegati posebnim uslovima.

2. Povrat dažbina vrši se ili se od njihove naplate odustaje iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana nakon podnošenja zahtjeva odgovarajućem carinskom uredu u roku od 12 mjeseci od dana kada se dužnik obavijesti o iznosu tih dažbina. Međutim, u izuzetno opravdanim slučajevima, carinski organi mogu dopustiti da se taj rok prekorači.

Član 233.

Povrat uvoznih ili izvoznih dažbina vrši se ili se od njihove naplate odustaje pod uslovima predviđenim u ovom poglavlju samo ako iznos koji treba da se vrati ili od čije se naplate odustaje premašuje iznos koji je utvrđen u provedbenim propisima ovog zakona. Međutim, carinski organi mogu odobriti i zahtjev za povrat ili odustajanje od naplate koji se odnosi na niži iznos.

Član 234.

1. Povrat iznosa uvoznih ili izvoznih dažbina ili kamate ili zatezne kamate koja je naplaćena prilikom plaćanja takvih dažbina ne dovodi do isplaćivanja kamate od strane carinskih organa. Međutim, kamata se isplaćuje kada odluka za odobravanje zahtjeva za povrat nije izvršena u roku od tri mjeseca od dana donošenja te odluke.

2. Iznos kamate iz stava 1. ovog člana obračunava se tako da bude jednak iznosu koji bi se zaračunao u tu svrhu na berzi ili finansijskom tržištu BiH.

Član 235.

Kada se greškom odustane od naplate carinskog duga ili kada se greškom izvrši povrat odgovarajućeg iznosa dažbine, prvobitni dug ponovno postaje plativ. Svaka kamata plaćena prema članu 234. ovog zakona mora biti vraćena.

DIO OSMI DŽALBE

Član 236.

1. Svako lice ima pravo žalbe na odluke koje donesu carinski organi, koje se odnose na primjenu carinskih propisa, a koje ga se tiču.
2. Svako lice koje je podnijelo zahtjev carinskim organima za donošenje odluke u vezi s primjenom carinskih propisa, a nije dobilo odluku po tom zahtjevu u roku iz člana 6. stav 3. ovog zakona, također ima pravo žalbe.

Član 237.

1. Podnošenje žalbe ne odgađa primjenu sporne odluke.
2. Međutim, carinski organi odgađaju primjenu takve odluke u potpunosti ili djelimično kada imaju dobar razlog za vjerovanje da ta sporna odluka nije u skladu sa carinskim propisima ili kada se smatra da će nanijeti nepopravljiva šteta zainteresiranom licu.
3. Kada sporna odluka ima za posljedicu naplatu uvoznih ili izvoznih dažbina, odgađanje provođenja te odluke zavisi od toga da li garancija postoji ili treba da se položi.

Međutim, takva garancija ne mora se zahtijevati kada bi takav zahtjev, zbog okolnosti u kojima se dužnik nalazi, vjerovatno prouzrokovao ozbiljne ekonomske ili društvene neprilike.

DIO DEVETI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 238.

Sva carinska službena dokumenta u carinskom postupku popunjavat će se na bilo kom službenom jeziku u Bosni i Hercegovini.

Član 239.

1. Ovaj zakon, uključujući i njegov prilog, u potpunosti je obavezujući i direktno se primjenjuje na carinskom području BiH.
2. Ovaj zakon ima jaču pravnu snagu u odnosu na druge BiH propise, koji reguliraju oblast carinske politike.
3. Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od 1. januara 2005. godine.
4. Od dana primjene ovog zakona prestaje važiti Zakon o carinskoj politici Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 21/98 i 10/02).

PRILOG
ROBA OSLOBOĐENA PLAĆANJA UVOZNIH DADŽBINA

Član 1.

Okvir i osnovne definicije

1. Ovim prilogom, u skladu s članom 176. ovog zakona, propisuju se oni slučajevi u kojima se, pod posebnim uslovima, oslobađanje od plaćanja dažbine odobrava pojedinačno kada se roba stavlja u slobodan promet u BiH.

2. U smislu ovog aneksa:

(a) "**Količina i vrijednost robe koju putnik može unijeti**" znači količinu određene robe i ukupnu vrijednost robe koju putnik može unijeti u carinsko područje BiH jednom dnevno prilikom dolaska u carinsko područje BiH iz strane zemlje, pod uslovom da je roba nekomercijalnog karaktera.

(b) "**Lična imovina**" znači svu imovinu namijenjenu za ličnu upotrebu određenih lica ili za zadovoljavanje potreba njihovog domaćinstva.

"Ličnu imovinu" naročito čini sljedeće:

(i) predmeti domaćinstva;

(ii) bicikli i motocikli, privatna motorna vozila i njihove prikolice, kamp kućice, izletnički brodovi i privatni avioni.

Potrepštine za domaćinstvo koje odgovaraju normalnim porodičnim zahtjevima, kućni ljubimci i jahaće životinje, kao i portabl instrumenti za primijenjenu umjetnost ili humanističke nauke, potrebne određenom licu za obavljanje njegove djelatnosti ili zanimanja, također čine "ličnu imovinu".

(c) "**Predmeti domaćinstva**" znače lične predmete, kućnu posteljinu, namještaj i opremu namijenjenu za ličnu upotrebu tih lica ili za zadovoljavanje potreba njihovog domaćinstva. Međutim, karakter i količina "predmeta domaćinstva" ne smiju biti takvi da upućuju na to da se oni uvoze iz komercijalnih razloga.

(d) "**Lični prtljag**" znači sav prtljag koji je putnik u stanju prijaviti carinskim organima prilikom svog dolaska u BiH, kao i svaki drugi prtljag koji se naknadno predoči ovim istim organima, pod uslovom da se može pružiti dokaz da je prilikom polaska putnika zaveden kao prateći prtljag kod kompanije koja ga je prevezla u BiH iz zemlje polaska.

(e) "**Roba nekomercijalnog karaktera**" znači uvoze povremenog karaktera, a koji se sastoje isključivo od robe za ličnu upotrebu putnika ili njihovih porodica, ili od robe koja je namijenjena za darove; karakter i količina takve robe ne smiju biti takvi da upućuju na to da se uvoze iz komercijalnih razloga.

(f) "**Carinska olakšica**" znači da se stopa koja je precizirana u Tarifnom pregledu Zakona o carinskoj tarifi BiH ne primjenjuje.

(g) "**Uzorci robe**" znače svaki proizvod koji predstavlja vrstu robe čiji način prijavljivanja i količina, za robu iste vrste ili kvaliteta, isključuju njihovu upotrebu u bilo koje druge svrhe izuzev za pribavljanje narudžbi.

(h) "**Alkoholni proizvodi**" znače: proizvode (pivo, vino, aperitivi s vinskom ili alkoholnom bazom, konjaci, liker i alkoholni napici, itd.) koji potpadaju pod tarifnu oznaku br. 22 03 do 22 09 u Tarifnom pregledu Zakona o carinskoj tarifi Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Roba sadržana u ličnom prtljagu putnika

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba koja je sadržana u ličnom prtljagu putnika koji dolazi iz inozemstva, a koja ne podliježe bilo kakvim važećim ograničenjima ili zabranama, pod uslovom da takvi uvozi nisu komercijalnog karaktera.
2. Carinska olakšica navedena u stavu 1. ovog člana, a u vezi s dolje nabrojanom robom, primjenjuje se uz sljedeća količinska ograničenja po putniku i po danu:
 - (a) roba nekomercijalnog karaktera, uključujući darove i suvenire koji se nalaze u ličnom prtljagu putnika, a čija carinska vrijednost nije veća od 200 KM.
 - (b) proizvodi od duhana:
 - (i) 200 cigareta; ili
 - (ii) 100 cigarilosa; ili
 - (iii) 250 grama duhana.
 - (c) alkoholna pića:
 - (i) 2 litra stolnog vina;
 - (ii) 1 litra alkohola ili žestokog pića od preko 22% vol.; ili 2 litra desertnog vina, pjenušca ili drugih pića;
 - (d) parfemi i toaletne vode:
 - (i) 60 cc/ml parfema;
 - (ii) 250 cc/ml toaletne vode.
3. Putnici mlađi od 17 godina nemaju pravo uvoziti robu navedenu u stavu 2. tačka (b) i (c) ovog člana.

Član 3.

Lična imovina fizičkih lica koje svoje mjesto boravka premještaju iz strane zemlje u BiH

1. Od plaćanja uvoznih dažbina oslobađa se lična imovina uvezena od fizičkih lica koje svoje mjesto boravka premještaju iz strane zemlje u carinsko područje BiH.
2. Carinska olakšica je ograničena na ličnu imovinu koja je:
 - (a) bila u vlasništvu i, u slučaju nepotrošive robe, uključujući bicikla i motocikla, privatna motorna vozila i njihove prikolice, kamp kućice, izletničke brodove i privatne avione, koje je određeno lice koristilo u svom predašnjem mjestu boravka najmanje šest mjeseci do dana kada je prestalo imati mjesto boravka u stranoj zemlji iz koje je došlo;
 - (b) koja se namjerava koristiti u iste svrhe u mjestu prebivališta tog lica u BiH.
3. Na zahtjev carinskog organa, fizičko lice obavezno je priložiti dokaz o tome da je ispunjen vremenski period koji se pominje u stavu 2. tačka (a) ovog člana.
4. Carinska olakšica može se odobriti samo licima čije je mjesto boravka bilo van BiH u neprekidnom trajanju od najmanje 12 mjeseci, odnosno najmanje 12 mjeseci u vremenskom periodu od četiri godine boravka.
5. Carinska olakšica odobrava se isključivo za ličnu imovinu koja je prijavljena za stavljanje u slobodan promet u roku od 12 mjeseci od dana ustanovljenja prebivališta unutar carinskog područja BiH.
6. Izuzev za posebne odredbe precizirane u prethodnom odjeljku ovog priloga, nikakve carinske olakšice ne odobravaju se za:
 - (a) alkoholne proizvode;

- (b) duhan i proizvode od duhana;
- (c) komercijalna prijevozna sredstva;
- (d) proizvode koji se koriste za obavljanje djelatnosti ili zanimanja, izuzev portabl instrumenata za primijenjenu umjetnost ili humanističke nauke.

7. Lična imovina kojoj je dozvoljen uvoz bez plaćanja dažbine ne može se posuđivati, davati kao garancija, iznajmiti ili ustupiti, bilo za naknadu ili besplatno, u roku od 12 mjeseci od dana prihvatanja prijave za stavljanje robe u slobodan promet, bez prethodnog dobivanja saglasnosti carinskih organa.

8. Svaka pozajmica, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka vremenskog roka navedenog u stavu 7. ovog člana povlači za sobom plaćanje odgovarajuće dažbine na ime predmetne imovine po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan takve pozajmice, davanja u vidu garancije, iznajmljivanja ili ustupanja, a na bazi vrste imovine i carinske vrijednosti koja je utvrđena ili prihvaćena tog dana od nadležnih carinskih organa.

Član 4.

Lična imovina stečena nasljedstvom

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se lična imovina koju su državljani BiH i strani državljani stalno nastanjeni u BiH naslijedili u inozemstvu.
2. U svrhu stava 1. ovog člana, pojam "lična imovina" znači i predmete domaćinstva koji su činili imovinu pokojnika.
3. Izuzev za posebne odredbe koje se odnose na robu sadržanu u ličnom prtljagu putnika, carinske olakšice ne odobravaju se za:
 - (a) alkoholne proizvode;
 - (b) duhan i proizvode od duhana;
 - (c) komercijalna prijevozna sredstva;
 - (d) proizvode koji se koriste prilikom obavljanja djelatnosti ili zanimanja, izuzev portabl instrumenata za primijenjenu umjetnost ili humanističke nauke koji su bili potrebni za obavljanje djelatnosti ili zanimanja pokojnika;
 - (e) zalihe sirovina i gotovih ili polugotovih proizvoda;
 - (f) žive životinje i poljoprivredni proizvodi koji premašuju količine potrebne za normalne porodične potrebe.
4. Carinska olakšica odobrava se isključivo za ličnu imovinu stavljenju za slobodan promet najkasnije godinu dana od dana kada je određeno lice steklo pravo na tu imovinu. Međutim, carinski organi mogu produžiti ovaj vremenski rok na osnovu posebnih razloga.
5. Stavovi 1. do 4. ovog člana također se primjenjuju i na ličnu imovinu koju nasljedstvom steknu lica iz člana 4. tačka (1) (c) ovog zakona koja se bave neprofitnom djelatnošću i koja su registrirana u carinskom području BiH.

Član 5.

Predmeti domaćinstva za opremanje sekundarnog boravišta

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti domaćinstva koje uvozi fizičko lice s uobičajenim mjestom boravka van BiH s ciljem opremanja sekundarnog mjesta boravka u carinskom području BiH.
2. Oslobađanje se ograničava na sljedeće predmete domaćinstva koji su:

- (a) izuzev u posebnim slučajevima i pod opravdanim okolnostima, korišteni i pripadali dotičnom licu u periodu od najmanje šest mjeseci prije izvoza tih predmeta domaćinstva;
 - (b) i po prirodi i količini odgovaraju normalnom opremanju tog sekundarnog boravišta.
3. Oslobođanje se odobrava samo sljedećim licima:
- (a) koja imaju uobičajeno mjesto boravka van BiH neprekidno najmanje 12 mjeseci;
 - (b) koja su vlasnici sekundarnog boravišta ili su ga iznajmili na najmanje dvije godine; i
 - (c) koja se obavezuju da sekundarno boravište neće iznajmiti trećem licu dok oni ili njihove porodice budu odsutne.
4. Oslobođanje se može ograničiti na jednokratno korištenje za jedno te isto sekundarno boravište.
5. Dozvola za oslobođanje može podlijegati polaganju garancije kako bi se osiguralo plaćanje bilo kakvog carinskog duga koji bi mogao proizaći.
6. Iznajmljivanje ili prijenos sekundarnog boravišta na treće lice prije isteka perioda od dvije godine od dana prihvatanja uvoza predmeta za domaćinstvo povlači za sobom plaćanje odgovarajućeg iznosa dažbina, po stopi koja se primjenjuje u trenutku iznajmljivanja ili prijena a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti prihvaćene ili procijenjene tog dana od strane carinskih organa. Oslobođanje se nastavlja primjenjivati ako se ti predmeti koriste za opremanje novog sekundarnog boravišta pod uslovom da se poštuju odredbe stava 3. tačka (b) i (c) ovog člana.
7. Bilo kakvo posuđivanje, davanje u zalog, iznajmljivanje ili prijenos, bilo uz naknadu ili besplatno, tih predmeta domaćinstva trećem licu prije isteka perioda od dvije godine od dana odobravanja povlači za sobom plaćanje odgovarajućih dažbina pod istim uslovima pomenutim u stavu 6 ovog člana. Ovaj period može biti produžen do 10 godina za predmete domaćinstva s većom vrijednošću.

Član 6.

Osnovna sredstva i druga oprema uvezena u svrhu prijena poslova iz treće zemlje u BiH

1. Od plaćanja dažbine oslobođaju se osnovna sredstva i druga oprema koja pripada poduzetništvima koja su definitivno prekinula svoju djelatnost u stranoj zemlji i premjestila se u carinsko područje BiH, kako bi tu nastavila obavljati sličnu djelatnost.
- U slučajevima gdje je premješteno preduzeće poljoprivredno gazdinstvo, živa stoka koja mu pripada također se uvozi bez plaćanja dažbine.
2. U svrhe stava 1. ovog člana, "preduzeće" znači nezavisnu ekonomsku jedinicu proizvodne ili uslužne djelatnosti.
3. Oslobođanje od plaćanja dažbine ograničava se na osnovna sredstva i drugu opremu koja je:
- (a) korištena u poduzetništvu najmanje 12 mjeseci do dana kada je ono prestalo poslovati u stranoj zemlji iz koje je prenijelo svoje djelatnosti;
 - (b) koja se namjerava koristiti u iste svrhe nakon prijena;
 - (c) koja odgovara karakteru i obimu dotičnog poduzetništva.
4. Carinska olakšica ne odobrava se poduzetništvima čiji je premještaj u carinsko područje BiH uslijedio nakon ili u svrhu spajanja sa ili apsorpiranja od strane poduzetništva ustanovljenog u carinskom području BiH, osim u slučaju pokretanja nove djelatnosti u navedenom poduzetništvu.

5. Carinska olakšica ne odobrava se za:

- (a) prijevozna sredstva koja po svom karakteru ne predstavljaju sredstva za proizvodnju ili uslužnu djelatnost;
- (b) namirnice svih vrsta namijenjene za prehranu ljudi ili životinja;
- (c) gorivo i zalihe sirovina, gotovih ili polugotovih proizvoda;
- (d) žive životinje koje su u posjedu trgovaca.

6. Carinska olakšica koja se odobrava prema odredbama ovog člana odobrava se isključivo za osnovna sredstva i opremu koja se unosi u pogledu stavljanja u slobodan promet prije isteka roka od 12 mjeseci od dana kada preduzeće prestane sa svojom djelatnošću u stranoj zemlji iz koje dolazi.

7. Dok ne istekne rok od 12 mjeseci od dana kada je prihvaćena prijava za stavljanje u slobodan promet, osnovna sredstva i oprema koja je uvezena bez plaćanja dažbine ne smije se pozajmljivati, davati kao garancija, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, bez prethodne saglasnosti carinskih organa.

8. Svaka pozajmica, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka vremenskog roka navedenog u stavu 7. ovog člana, povlači za sobom plaćanje odgovarajućih dažbina na određenu robu, po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan kada je izvršeno pozajmljivanje, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje, a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane carinskih organa.

9. Stavovi 1. do 8. ovog člana također se primjenjuju i na osnovna sredstva i opremu koja pripada licima koja se bave slobodnom djelatnošću, te licima iz člana 4. tačka (1) (c) ovog zakona koja se bave neprofitnom djelatnošću, a koja ove djelatnosti prebacuju iz strane zemlje u carinsko područje BiH.

Član 7.

Proizvodi koje poljoprivrednici iz BiH dobiju na posjedima smještenim u stranoj zemlji

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se poljoprivredni, stočarski, pčelarski, hortikulturni i šumski proizvodi koje s imanja smještenih u zemlji koja graniči s carinskim područjem BiH dobiju poljoprivrednici koji svoje preduzeće imaju u navedenom carinskom području koje graniči sa stranom zemljom.

2. Da bi imali koristi od odredbi stava 1. ovog člana, stočarski proizvodi moraju biti dobiveni od stoke koja potiče iz BiH, odnosno koja je stavljena u slobodan promet.

3. Oslobađanje se ograničava na proizvode koji nisu bili podvrgnuti bilo kakvom drugom tretmanu osim onog koji obično slijedi nakon žetve ili proizvodnje.

4. Oslobađanje se odobrava samo za one proizvode koje poljoprivrednici unose u carinsko područje BiH, odnosno koji se unesu u njihovo ime.

5. Stavovi 1. do 4. ovog člana također se primjenjuju i na proizvode koje ribarenjem ili uzgojem ribe na jezerima ili vodenim tokovima koji se nalaze na granici između BiH i neke druge zemlje dobivaju ribari iz BiH, a isto tako i na proizvode koje lovom na takvim jezerima ili vodenim tokovima dobivaju sportisti iz BiH.

Član 8.

Sjemeni, đubriiva i proizvodi za obradu zemljišta koje uvoze poljoprivrednici u stranim zemljama za korištenje na posjedima koja graniče s tim zemljama

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se sjemeni, đubriiva, proizvodi za obradu zemljišta i usjevi namijenjeni za korištenje na posjedu smještenom u carinskom području BiH koje se graniči sa stranom zemljom i koje obrađuju poljoprivrednici koje svoje glavno gazdinstvo imaju unutar navedene strane zemlje, a koje se graniči s carinskim područjem BiH.
2. Oslobađanje se ograničava na količine sjemeni, đubriiva i drugih proizvoda potrebnih za obradu posjeda.
3. Oslobađanje se dozvoljava samo za sjemeni, đubriiva ili druge proizvode koje direktno uvozi na carinsko područje BiH poljoprivredni proizvođač ili u njegovo ime.
4. Bosna i Hercegovina može usloviti ovo oslobađanje dobivanjem reciprocitetnog tretmana.

Član 9.

Roba za žrtve nesreća

1. Roba uvezena od javnih organa u BiH ili dobrotvornih, odnosno humanitarnih organizacija odobrenih od nadležnih organa, oslobađa se plaćanja dažbine kada je namijenjena:
 - (a) za besplatnu raspodjelu žrtvama nesreća koje su pogodile područje BiH;
 - (b) za stavljanje na besplatno raspolaganje žrtvama takvih nesreća dok ostaju u vlasništvu dotičnih organizacija.
2. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba uvezena za slobodan promet od strane agencija za pružanje pomoći u nesreći s ciljem zadovoljavanja njihovih potreba za vrijeme dok obavljaju svoju djelatnost pod istim uslovima iz stava 1. ovog člana.
3. Oslobađanje se ne odobrava za materijale i opremu namijenjenu za obnovu područja pogođenih nezgodom.
4. Oslobađanje se odobrava samo organizacijama čiji računovodstveni postupci omogućavaju nadležnim organima da nadgledaju njihovo poslovanje i koje pružaju sve garancije koje se smatraju neophodnim.
5. Organizacije koje uživaju olakšice ne mogu posuditi, iznajmiti ili ustupiti, bilo uz naknadu ili besplatno, robu iz stava 1. ovog člana pod drugačijim uslovima od onih predviđenih u ovom članu, bez dobivanja prethodnog odobrenja u vezi s tim od nadležnih organa. Ako se roba posudi, iznajmi ili ustupi organizaciji koja je i sama ovlaštena da koristi olakšicu, ona se nastavlja odobravati, pod uslovom da je ta druga organizacija koristi u svrhe kojima se stiče pravo na takvu olakšicu. U ostalim slučajevima, posuđivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan posudbe, iznajmljivanja ili ustupanja, na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane nadležnih organa.
6. Roba iz stava 1. tačka (b) ovog člana, nakon što je žrtve nesreće prestanu koristiti, ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, osim ako to ne odobri nadležni organ.
7. Ako se roba posudi, iznajmi ili ustupi organizaciji koja i sama ima pravo na olakšicu u skladu sa stavom 1. ovog člana ili, ako to odgovara, olakšica nastavlja da se odobrava pod uslovom da je takve organizacije koriste u svrhe kojima se stiče pravo na takvu olakšicu. U ostalim slučajevima, posudba, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju

dažbine po stopi koja se primjenjivala na dan posudbe, iznajmljivanja ili ustupanja, na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane carinskih organa.

Član 10.

Roba za dobrotvorne ili humanitarne organizacije

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se sljedeća uvezena roba u mjeri u kojoj to neće dovesti do zloupotrebe ili većih poremećaja u konkurenciji:
 - (a) osnovne potrepštine koje uvezu javne organizacije ili dobrotvorne organizacije, a koje nadležni organi ovlaste za njihovu raspodjelu u humanitarne svrhe;
 - (b) roba koju lice ili organizacija registrirana u stranoj zemlji šalje besplatno, a bez ikakve komercijalne namjere pošiljaoca, javnim organizacijama ili drugim dobrotvornim ili humanitarnim organizacijama odobrenim od strane nadležnih organa za prikupljanje priloga na dobrotvornim manifestacijama u korist siromašnih lica;
 - (c) oprema i kancelarijski materijali koje lica ili organizacije registrirane van carinskog područja BiH, bez ikakve komercijalne namjere pošiljaoca, besplatno šalju javnim organizacijama ili drugim dobrotvornim ili humanitarnim organizacijama odobrenim od nadležnih organa, a isključivo za zadovoljenje operativnih potreba ili za ostvarivanje njihovih dobrotvornih ili humanitarnih ciljeva.
2. U smislu stava 1. tačka (a) ovog člana, "osnovne potrepštine" znače robu koja je potrebna da zadovolji neposredne potrebe ljudi, npr. hrana, lijekovi, odjeća i posteljina.
3. Nikakva carinska olakšica ne odobrava se za:
 - (a) alkoholne proizvode;
 - (b) duhan i duhanske proizvode;
 - (c) kafu;
 - (d) motorna vozila izuzev ambulantnih kola i specijalnih vozila za prijevoz invalidnih lica.
4. Carinska olakšica odobrava se samo organizacijama čije računovodstvene procedure omogućuju nadležnim organima da nadgledaju njihovo poslovanje, odnosno koje nude sve garancije koje se smatraju neophodnim.
5. Organizacije koje uživaju olakšice ne smiju posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, robu i opremu preciziranu u stavu 1. u druge svrhe od onih koje su precizirane u stavu 1. tačka (a) i (b) ovog člana bez prethodne saglasnosti carinskih organa.
6. Ako se roba i oprema pozajmljuje, izdaje ili ustupa organizaciji koja i sama ima pravo na carinsku olakšicu u skladu s stavom 1. ovog člana, carinska olakšica se i dalje odobrava pod uslovom da takva organizacija koristi robu u one svrhe za koje se daje pravo na takvu olakšicu.
7. U drugim slučajevima, pozajmljivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju dažbine, po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan pozajmljivanja, iznajmljivanja ili ustupanja, a na osnovu vrste robe ili opreme i carinske vrijednosti ustanovljene ili prihvaćene tog dana od carinskih organa.
8. Organizacije navedene u stavu 1. ovog člana, koje prestanu ispunjavati uslove po kojima imaju pravo na carinsku olakšicu, ili koje namjeravaju koristiti robu i opremu primljenu bez plaćanja dažbine u druge svrhe od onih koje su precizirane tim stavom, moraju o tome obavijestiti nadležne organe.
9. Roba i oprema koja ostane u vlasništvu organizacija koje prestanu ispunjavati uslove po kojima imaju pravo na carinsku olakšicu podliježu plaćanju odgovarajućih dažbina po stopi

koja se primjenjivala na dan prestanka ispunjavanja ovih uslova a na osnovu vrste robe i opreme, odnosno carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od carinskih organa.

10. Roba i oprema koju organizacije koje uživaju carinsku olakšicu koriste u druge svrhe od onih preciziranih u stavu 1. ovog člana podliježu plaćanju odgovarajućih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan prestanka ispunjavanja ovih uslova, a na osnovu vrste robe i opreme, odnosno carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od carinskih organa.

Član 11.

Roba namijenjena za potrebe slijepih lica

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovno, naučno ili kulturno usavršavanje slijepih lica, a koji su navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor.

2. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovno, naučno ili kulturno usavršavanje slijepih lica, koji su navedeni u listi koju sačinjava Upravni odbor, pod uslovom da ih uvoze:

(a) slijepa lica za svoju ličnu upotrebu;

(b) institucije ili organizacije koje se brinu za obrazovanje ili pružanje pomoći slijepim licima, a koje su odobrene od nadležnih organa u BiH u svrhu ulaska ovih artikala bez plaćanja dažbine.

3. Olakšica iz stava 2. ovog člana primjenjuje se na rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su konkretno namijenjeni za dotične artikle, kao i na alat koji se koristi za održavanje, provjeravanje, kalibraciju ili popravku navedenih artikala, pod uslovom da se takvi rezervni dijelovi, komponente, pribor ili alat uvoze istovremeno kad i navedeni artikli ili, ako se uvoze naknadno, da se može utvrditi da su namijenjeni za artikle koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, odnosno koji bi imali pravo na oslobađanje u vrijeme kada je oslobađanje zatraženo za konkretne dotične rezervne dijelove, komponente ili pribor i alat.

Član 12.

Roba namijenjena za potrebe drugih hendikepiranih lica

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovanje, zapošljavanje ili društveno napredovanje fizički ili mentalno hendikepiranih lica, pod uslovom da ih uvoze:

(a) hendikepirana lica za svoju ličnu upotrebu;

(b) institucije ili organizacije koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili pružanjem pomoći hendikepiranim licima, a koje imaju odobrenje nadležnih organa da uvezu takve artikle bez plaćanja dažbine.

2. Predmeti iz stava 1. ovog člana oslobađaju se od plaćanja dažbine pod uslovom da se ne proizvode u BiH.

3. Oslobađanje iz stava 1. ovog člana primjenjuje se na rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su konkretno namijenjeni za dotične artikle, kao i na alat koji se koristi za održavanje, provjeravanje, kalibraciju ili popravku navedenih artikala, pod uslovom da se takvi rezervni dijelovi, komponente, pribor ili alat uvoze istovremeno kad i navedeni artikli ili, ako se uvoze naknadno, da se može utvrditi da su namijenjeni za artikle koji su bili prethodno

uvezeni bez plaćanja dažbine, odnosno koji bi imali pravo na oslobađanje u vrijeme kada je oslobađanje zatraženo za konkretne dotične rezervne dijelove, komponente ili pribor i alat.

Član 13.

Putnički automobili koje uvoze invalidna lica

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se invalidna lica na putnički automobil koji uvezu iz inozemstva jednom u periodu od pet godina, a koji će koristiti kao ortopedsko ili drugo pomagalo.
2. U smislu stava 1. ovog člana, sljedeća lica smatraju se invalidnim licima koja mogu ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine pri uvozu putničkog automobila kao ortopedskog ili drugog pomagala:
 - (a) ratni vojni invalidi, ako je rješenjem nadležne komisije za utvrđivanje stepena invalidnosti prema propisima o invalidskom osiguranju utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 70%, kao i za utvrđeni stepen invalidnosti od 50% i više, ako se radi o amputacijama i težim oštećenjima ekstremiteta koja uslovljavaju upotrebu vozila prilagođenih invalidnim licima;
 - (b) ostala invalidna lica, ako je rješenjem nadležne komisije za utvrđivanje stepena invalidnosti prema propisima o invalidskom osiguranju utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 80%, posebno organa za kretanje (donji ekstremiteti, karlica, kralježnica) kao i drugih organa koji dovode do deformacije funkcije donjih ekstremiteta; potpuni gubitak ili oštećenje vida; teži oblik retardiranosti ili paralize.
3. Invalidno lice može uvesti putnički automobil do vrijednosti od 30.000 KM, odnosno putnički automobil posebno prilagođen za prijevoz invalidnih lica, bez ograničenja vrijednosti.

Član 14.

Predmeti neznatne vrijednosti koji se povremeno primaju u pismima i poštanskim paketima

1. Državljeni BiH i strani državljani oslobađaju se plaćanja dažbine za predmete neznatne vrijednosti koje prime iz inozemstva u pismima i poštanskim paketima, u vrijednosti do 50 KM.
2. Oslobađanje se ne primenjuje na:
 - (a) alkoholne proizvode;
 - (b) parfeme i toaletne vode;
 - (c) duhan i duhanske prerađevine.
3. Uobičajeno primanje paketa u smislu ovog stava podrazumijeva primanje paketa iz inozemstva jednom u toku sedmice.

Član 15.

Razna dokumenta i predmeti

Sljedeća dokumenta i predmeti oslobađaju se od plaćanja dažbine:

- (a) dokumenta koja se besplatno šalju javnim službama u BiH i entitetima;
- (b) publikacije stranih vlada i publikacije zvaničnih međunarodnih organa namijenjene za besplatnu raspodjelu;
- (c) glasački listići za izbore u organizaciji organa u trećim zemljama;

- (d) predmeti koji se kao dokazi ili u slične svrhe podnose sudovima ili drugim zvaničnim institucijama u BiH i entitetima;
- (e) primjerci potpisa i cirkularna pisma koja se dostavljaju kao dio uobičajene razmjene informacija između javnih službi ili bankarskih institucija;
- (f) službeni štampani materijali koje prima Centralna banka BiH i agencije za bankarstvo u entitetima;
- (g) izvještaji, izjave, note, prospekti, obrasci zahtjeva i ostala dokumenta koja sačinjavaju poduzetništva ustanovljena u trećoj zemlji i dostavljena vlasnicima ili upisnicima vrijednosnih papira koje izdaju ta poduzetništva;
- (h) snimljeni materijali (bušene kartice, tonski zapisi, mikro filmovi, itd.) za prijenos informacija koje se besplatno šalju određenom primaocu, u mjeri u kojoj uvoz bez plaćanja dažbine ne dovodi do zloupotrebe ili većih poremećaja konkurencije;
- (i) spisi, arhive, štampani obrasci i druga dokumenta koja se koriste na međunarodnim sastancima, konferencijama ili kongresima, te izvještaji o takvim skupovima;
- (j) planovi, tehnički crteži, tlocrti, opisi i druga slična dokumenta uvezena s ciljem dobivanja ili ispunjavanja narudžbi u trećim zemljama ili učešća na takmičenju koje se održava na carinskom području BiH;
- (k) dokumenta koja se koriste prilikom ispitivanja koja institucije iz trećih zemalja obavljaju u carinskom području BiH;
- (l) štampani obrasci koji se koriste kao zvanična dokumenta u međunarodnom prometu vozila ili roba prema međunarodnim konvencijama;
- (m) štampani obrasci, naljepnice, karte i slična dokumenta koje prijevozna ili hotelijerska poduzetništva u trećoj zemlji dostavljaju putničkim agencijama u carinskom području BiH;
- (n) korišteni štampani obrasci i karte, otpremnice, konosmani, tovarni listovi i druga komercijalna ili kancelarijska dokumenta;
- (o) zvanični štampani obrasci iz treće zemlje ili od međunarodnih organa i štampani materijali koji su u skladu s međunarodnim standardima, a koje udruženja trećih zemalja dostavljaju za raspodjelu odgovarajućim udruženjima smještenim u carinskom području BiH;
- (p) fotografije, slajdovi i stereotipne podloge za fotografije, s tekstom ili bez teksta, koje se dostavljaju novinskim agencijama ili izdavačima novina ili časopisa.

Član 16.

Roba koja se uvozi u trgovačko-promotivne svrhe

Uzorci robe zanemarljive vrijednosti

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se uzorci robe koji su zanemarljive vrijednosti, a koji se mogu koristiti samo za narudžbu one vrste robe koju predstavljaju s ciljem njihovog uvoza u carinsko područje BiH.
2. Nadležni carinski organ može zahtijevati da određeni proizvodi, da bi koristili carinsku olakšicu iz stava 1. ovog člana, moraju biti učinjeni trajno neupotrebljivim tako što će se pocijepati, perforirati ili jasno i neizbrisivo označiti, ili nekim drugim procesom, pod uslovom da takav postupak ne uništi njihov karakter uzorka.

Štampani i reklamni materijal

3. Od plaćanja dažbine oslobađaju se štampani i reklamni materijali kao što su katalogi, cjenovnici, uputstva za upotrebu ili brošure, pod uslovom da se odnose na:

- (a) robu namijenjenu za prodaju ili iznajmljivanje, ili
- (b) prijevoz, komercijalno osiguranje ili bankarske usluge koje pruža pravno lice ustanovljeno van carinskog područja BiH.

4. Carinska olakšica iz stava 3. ovog člana ograničena je na štampani i reklamni materijal koji ispunjava sljedeće uslove:

- (a) na štampanom materijalu mora jasno biti naznačeno ime poduzetništva koje proizvodi, prodaje ili iznajmljuje robu ili koje pruža usluge na koje se taj materijal odnosi;
- (b) svaka pošiljka ne smije sadržavati više od jednog dokumenta ili jedne kopije svakog dokumenta ako je sačinjena od nekoliko dokumenata. Pošiljke koje se sastoje od više kopija istog dokumenta mogu biti oslobođene od plaćanja dažbine pod uslovom da njihova ukupna bruto težina ne premašuje jedan kilogram;
- (c) štampani materijali ne smiju biti predmetom zbirnih pošiljki od istog pošiljaoca istom primaocu;
- (d) artikli za reklamne svrhe koji su bez stvarne komercijalne vrijednosti, a koje snabdjevači besplatno dostavljaju svojim kupcima i koji se, osim njihove reklamne funkcije, ne mogu koristiti u druge svrhe.

Proizvodi koji se koriste ili konzumiraju na trgovačkim sajmovima ili sličnim manifestacijama

5. Sljedeći predmeti oslobađaju se od plaćanja dažbine:

- (a) mali reprezentativni uzorci robe koja je proizvedena van BiH, a koji su namijenjeni za trgovačke sajmove ili slične manifestacije;
- (b) roba koja je uvezena isključivo za demonstraciju mašina i aparata koji su proizvedeni van carinskog područja BiH i izloženi na trgovačkom sajmu ili sličnoj manifestaciji;
- (c) različiti materijali male vrijednosti poput boja, lakova, tapeta, itd. koji se koriste prilikom podizanja, opremanja i dekoracije privremenih štandova za predstavnike stranih zemalja na trgovačkom sajmu ili sličnim manifestacijama, a koji se upotrebom uništavaju;
- (d) štampani materijal, katalogi, prospekti, cjenovnici, reklamni poster, kalendari, bilo da su ilustrirani ili ne, neuokvirene fotografije i drugi proizvodi koji se daju besplatno da bi se reklamirala roba koja je proizvedena van carinskog područja BiH i izložena na trgovačkom sajmu ili sličnoj manifestaciji.

6. U smislu stava 5. ovog člana, "trgovački sajam ili slična manifestacija" znači:

- (a) izložbe, sajmovi, predstave i slične manifestacije u vezi s trgovinom, industrijom, poljoprivredom ili zanatstvom;
- (b) izložbe ili manifestacije koje se održavaju uglavnom u dobrotvorne svrhe;
- (c) izložbe i manifestacije koje se održavaju uglavnom u naučne, tehničke, zanatske, umjetničke, obrazovne ili kulturne svrhe, sportske svrhe, vjerske svrhe ili radi vršenja vjerske službe, sindikalnih aktivnosti ili turizma, odnosno radi promoviranja međunarodnog razumijevanja;
- (d) sastanci predstavnika međunarodnih organizacija ili kolektivnih tijela;
- (e) službene ili komemorativne ceremonije ili okupljanja;

ali ne i izložbe postavljene u privatne svrhe u komercijalnim trgovinama ili prostorijama radi prodaje robe iz stranih zemalja.

7. Carinska olakšica navedena u stavu 5. ovog člana ograničava se na uzorke koji su:

- (a) uvezeni bez plaćanja dažbine jer potiču iz trećih zemalja ili su dobiveni na izložbama od robe uvezene u rasutom stanju iz tih zemalja;
 - (b) ekskluzivno podijeljeni posjetiocima na izložbi besplatno za upotrebu ili konzumiranje licima kojima su ponuđeni;
 - (c) prepoznatljivi kao reklamni uzorci niske jedinične vrijednosti;
 - (d) koji mogu lako da se prodaju i tamo gdje je to prikladno, upakuju na takav način da je količina određenog proizvoda manja od najmanje količine istog proizvoda koja se stvarno prodaje na tržištu;
 - (e) u slučaju prehrambenih proizvoda i pića koja nisu upakovana na način pomenut u tački (d), to su uzorci koji se konzumiraju na licu mjesta za vrijeme samog održavanja izložbe;
 - (f) koji, u svojoj ukupnoj vrijednosti i količini, odgovaraju karakteru izložbe, broju posjetilaca i obimu učešća određenog izlagača.
8. Carinska olakšica navedena u stavu 7. tačka (b) ovog člana ograničava se na robu koja je:
- (a) konzumirana ili uništena na izložbama; i
 - (b) koja, po svojoj ukupnoj vrijednosti i količini, odgovara svrsi i karakteru izložbe, broju posjetilaca i obimu učešća određenog izlagača.
9. Carinska olakšica navedena u stavu 8. tačka (a) i (b) ovog člana ne odobrava se za:
- (a) alkoholne proizvode;
 - (b) duhan i proizvode od duhana;
 - (c) goriva, bilo čvrsta, tečna ili plinovita.

Član 17.

Pošiljke koje se šalju organizacijama i koje štite autorska prava ili prava industrijskog i komercijalnog patenta

Od plaćanja dažbine oslobađaju se trgovački znaci, modeli ili dizajni i njihovi prateći dokumenti, kao i prijave za priznanje patenata, izuma i slično, koji se podnose organima nadležnim za bavljenje zaštitom autorskih prava ili prava na industrijske ili komercijalne patente.

Član 18.

Roba koja se uvozi u svrhu pretraga analize ili testiranja

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba koja treba biti podvrgnuta pretragama, analizi, ili testovima kako bi se utvrdio sastav, kvalitet i druge tehničke karakteristike u svrhu informiranja ili industrijskog ili komercijalnog istraživanja.
2. Oslobađanje se odobrava samo pod uslovom da se robe za pretragu, analizu ili test kompletno iskoriste, ili unište u toku pretraga, analize ili testiranja.
3. Robe koje se koriste u pretragama, analizi ili testovima koje same po sebi predstavljaju trgovačke promotivne svrhe, ne mogu biti oslobođene od dažbina.
4. Oslobađanje se odobrava samo u odnosu na količinu roba koje su striktno neophodne u svrhu u koju se uvoze i te količine za svaki pojedini slučaj određuju nadležni organi.
5. Oslobađanje iz stava 1. ovog člana odnosi se na robe koje nisu u potpunosti iskorištene ili uništene tokom pretraga, analiza ili testova, pod uslovom da se preostali proizvodi u dogovoru i pod nadzorom nadležnih organa:
 - (a) u potpunosti unište ili po završetku pretraga, analiza ili testova pretvore u trgovački bezvrijednu robu;

(b) ustupaju entitetima ili Brčko Distriktu bez ikakvih troškova, kada je to moguće prema domaćim zakonima;

(c) u propisno obrazloženim okolnostima izvezu van carinskog područja BiH.

6. U svrhu stava 5. ovog člana "preostali proizvodi" znače proizvode koji su proizašli iz pretraga analiza ili testova ili proizvodi koji nisu stvarno korišteni.

7. Kada se primjenjuje stav 5. ovog člana proizvodi koji preostanu na kraju pretraga, analiza ili testova iz stava 1. ovog člana postaju predmetom odgovarajućih uvoznih dažbina po carinskoj stopi koja se primjenjuje na dan završetka pretraga, analiza ili testova, a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti koju nadležni carinski organ utvrdi ili prihvati na taj dan. Međutim, zainteresirana stranka može, u dogovoru i pod nadzorom nadležnih carinskih organa, pretvoriti preostali proizvod u otpad, u kom slučaju se na taj otpad primjenjuju uvozne dažbine u vrijeme pretvaranja.

8. Carinski organi određuju rok u kojem se pretrage, analize ili testovi moraju izvršiti i administrativne radnje i postupaci završiti kako bi se osigurala upotreba robe u namijenjene svrhe.

Član 19.

Počasna odlikovanja, nagrade i darovi

Od plaćanja dažbine oslobađaju se počasna odlikovanja, nagrade, darovi, pehari, medalje i slični predmeti dodijeljeni u okviru međunarodnih događaja i međunarodnih odnosa, i to:

- a) sva počasna odlikovanja koja strana vlada u trećoj zemlji dodijeli određenom licu; ili
- b) svi pehari, medalje ili slični predmeti koji su u osnovi simboličnog karaktera, a koji se određenom licu dodjeljuju u trećoj zemlji kao nagrada za aktivnosti tog lica na polju umjetnosti, nauke, sporta ili javne službe ili kao priznanje za zasluge ostvarene na određenoj manifestaciji.

Član 20.

Obrazovni, naučni i kulturološki materijali, naučni instrumenti i aparati

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se obrazovni, naučni i kulturološki materijali navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor bez obzira ko je primalac i kakva može biti namjena takvih materijala.

2. Od plaćanja dažbine oslobađaju se obrazovni, naučni i kulturološki materijali navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor pod uslovom da su namijenjeni:

- (a) javnim obrazovnim, naučnim ili kulturološkim ustanovama ili organizacijama;
- (b) za ustanove ili organizacije koje su navedene u gore navedenoj listi, pod uslovom da su nadležni organi u BiH odobrili prijem takvih proizvoda bez plaćanja dažbine.

3. Naučni instrumenti i aparati koji nisu uvršteni u stav 2. ovog člana uvoze se bez plaćanja uvoznih dažbina kada se uvoze isključivo u nekomercijalne svrhe.

4. Olakšica iz stava 3. ovog člana ograničava se na sljedeće naučne instrumente i aparate:

(a) koji su namijenjeni:

(i) javnim ustanovama koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem i onim dijelovima javnih ustanova koji se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem;

(ii) privatnim ustanovama koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem, a kojima su nadležni organi u BiH odobrili da uvezu takve proizvode bez plaćanja dažbine; i

(b) u mjeri u kojoj se ti instrumenti ili aparati ekvivalentne naučne vrijednosti ne proizvode u BiH.

5. Olakšica se također primjenjuje i na:

(a) rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su posebno podesni za naučne instrumente ili aparate, pod uslovom da su ti rezervni dijelovi, komponente ili pribor uvezeni u isto vrijeme kad i takvi instrumenti i aparati, ili ako su naknadno uvezeni, da se mogu identificirati kao takvi koji su namijenjeni za instrumente ili aparate:

(i) koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, pod uslovom da su takvi instrumenti i aparati još uvijek naučnog karaktera u trenutku kada se zatraži olakšica za određene rezervne dijelove, komponente ili pribor;

(ii) koji bi imali pravo na olakšicu u trenutku kada se ta olakšica zatraži za posebne rezervne dijelove, komponente ili pribor.

(b) alati koji se koriste za održavanje, provjeru, kalibraciju ili popravku naučnih instrumenata ili aparata, pod uslovom da su:

(i) ti alati uvezeni u isto vrijeme kad i takvi instrumenti i aparati ili, ako su uvezeni naknadno, da se mogu identificirati kao takvi koji su namijenjeni za posebne instrumente i aparate;

(ii) koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, pod uslovom da su takvi instrumenti i aparati još uvijek naučnog karaktera u vrijeme kada se zatraži olakšica za alate; ili

(iii) koji bi imali pravo na olakšicu u trenutku kada se ta olakšica zatraži za alate; i da se

(iv) ekvivalentni alati ne proizvode u BiH.

6. Odobravanje olakšica za naučne instrumente ili aparate i alate, koje pravno lice registrirano van BiH šalje kao poklon ustanovama iz stava 4. tačka (a) ovog člana, ne podliježu uslovima predviđenim u stavu 4. tačka (b) i 5. tačka (b) ovog člana. Međutim, mora se utvrditi da poklanjanje dotičnih naučnih instrumenata ili aparata nije potaknuto bilo kakvim komercijalnim razlozima od strane donatora.

7. Predmeti iz stava 2. ovog člana i naučni instrumenti ili aparati koji su uvezeni bez plaćanja dažbine u skladu sa uslovima predviđenim u st. 2. do 6. ovog člana ne smiju se posuđivati, iznajmljivati ni ustupati, uz naknadu ili besplatno, bez prethodnog obavještanja nadležnih carinskih organa.

Ako se neki artikal pozajmi, iznajmi ili ustupi poduzetništvu ili organizaciji koja ima pravo na olakšice u skladu sa stavom 1. ili 4. tačka (a) ovog člana, olakšica se nastavlja davati pod uslovom da preduzeće ili organizacija koristi artikal, instrument ili aparat u svrhe kojima se stiče pravo na takvu olakšicu.

U drugim slučajevima, posuđivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan posuđivanja, iznajmljivanja ili ustupanja na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane nadležnih carinskih organa.

8. Preduzeće ili organizacije iz st. 1. i 2. ovog člana, koje prestanu ispunjavati uslove za sticanje prava na olakšicu, odnosno koje predlažu da koriste artikle uvezene bez plaćanja dažbine u druge svrhe od onih koje su predviđene tim stavovima, o tome obavještaavaju nadležne carinske organe.

Artikli koji ostanu u posjedu preduzeća ili organizacija koje prestanu ispunjavati uslove za sticanje prava na olakšicu, podliježu plaćanju odgovarajućih uvoznih dažbina po stopi koja se

primjenjivala na dan kada su se ti uslovi prestali ispunjavati, a na osnovu vrste artikla i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od nadležnih carinskih organa.

Artikli koje preduzeće ili organizacije koje uživaju olakšicu koriste u druge svrhe osim onih koje su predviđene u st. 1. i 2. ovog člana podliježu plaćanju određenih uvoznih dažbina obračunatih na način koji se primjenjivao na dan kada su stavljeni u drugu upotrebu, a na osnovu vrste artikla i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od nadležnih carinskih organa.

9. Stav 6., 7. i 8. ovog člana primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i na proizvode iz stava 5. ovog člana.

Član 21.

Laboratorijske životinje i biološke i hemijske materije namijenjene za istraživanje

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se životinje koje su posebno pripremljene za laboratorijsku upotrebu, te biološke ili hemijske materije za koje ne postoji ekvivalentna proizvodnja na carinskom području BiH i koje se uvoze isključivo u nekomercijalne svrhe.

2. Olakšica iz stava 1. ovog člana ograničava se na životinje i biološke i hemijske materije koje su namijenjene za:

(a) javne ustanove koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem, kao i one dijelove javnih ustanova koji se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem; ili

(b) privatne ustanove koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem, a koje su nadležni organi ovlastili da primaju takvu robu bez plaćanja dažbine.

Član 22.

Terapeutske supstance ljudskog porijekla i reagensi za određivanje krvnih grupa i tipova tkiva

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se terapeutske supstance ljudskog porijekla, reagensi za određivanje krvnih grupa i reagensi za određivanje tipova tkiva.

2. U svrhe stava 1. ovog člana:

(a) "terapeutske supstance ljudskog porijekla" znače ljudsku krv i njene derivate (cjelokupna ljudska krv, osušena ljudska plazma, ljudski albumin i fiksni rastvori ljudskog plazmičkog proteina, ljudski imunoglobulin i ljudski fibrinogen);

(b) "reagensi za određivanje krvnih grupa" znače sve reagense bilo ljudskog, životinjskog, biljnog ili nekog drugog porijekla za određivanje tipova krvnih grupa i za otkrivanje inkompatibilnosti krvi;

(c) "reagensi za određivanje tipova tkiva" znače sve reagense bilo ljudskog, životinjskog, biljnog ili nekog drugog porijekla za određivanje tipova ljudskog tkiva.

3. Olakšica se ograničava na proizvode koji su:

(a) namijenjeni institucijama ili laboratorijama odobrenim od nadležnih organa za korištenje isključivo u nekomercijalne medicinske ili naučne svrhe;

(b) popraćeni potvrdom o podudarnosti koju izdaje odgovarajući nadležni organ u trećoj zemlji polaska;

(c) smješteni u kontejnerima s posebnom oznakom koja ih identificira.

4. Olakšicom se obuhvata i poseban materijal za pakovanje koji je od bitne važnosti za prijevoz terapeutskih supstanci ljudskog porijekla ili reagenasa za određivanje krvnih grupa ili

tipova tkiva, kao i svi rastvori i pribor koji je potreban za njihovu upotrebu, a koji mogu biti uključeni u pošiljku.

Član 23.

Farmaceutski proizvodi koji se koriste na međunarodnim sportskim manifestacijama

Od plaćanja dažbine oslobađaju se farmaceutski proizvodi za ljudsku ili veterinarsku medicinsku upotrebu koji pripadaju licima ili životinjama koje stižu iz trećih zemalja da bi učestvovali na međunarodnim sportskim manifestacijama organiziranim u BiH u granicama neophodnim da bi se ispunili njihovi zahtjevi u toku cjelokupnog perioda njihovog boravka.

Član 24.

Lijekovi za ličnu upotrebu

1. Državljeni BiH i strani državljani oslobađaju se od plaćanja dažbine za lijekove za ličnu upotrebu koje donose sa sobom ili primaju u pošiljkama iz inozemstva.
2. Radi korištenja olakšice potrebno je prezentirati ljekarski recept.

Član 25.

Roba koja se uvozi povodom vjenčanja

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se djevojačka sprema i predmeti domaćinstva (novi ili korišteni) koji pripadaju licu koje svoje uobičajeno mjesto boravka premješta iz strane zemlje u BiH povodom vjenčanja, kao i pokloni koje tim povodom daju lica iz inozemstva, s tim da vrijednost svakog poklona ne prelazi 2.000 KM.
2. Olakšica se odobrava samo sljedećim licima:
 - (a) čije je uobičajeno mjesto boravka bilo van carinskog područja BiH u neprekidnom periodu od najmanje 12 mjeseci;
 - (b) koje pruže dokaz o svom vjenčanju.
3. Olakšica se ne odobrava za alkoholne proizvode, duhan i proizvode od duhana.
4. Olakšica se odobrava samo u pogledu robe koja je stavljena za slobodan promet:
 - (a) ne ranije od dva mjeseca od dana određenog za vjenčanje (u ovom slučaju olakšica se uslovljava podnošenjem odgovarajuće garancije, čiji oblik i iznos određuju carinski organi); i
 - (b) ne kasnije od četiri mjeseca od dana vjenčanja.
5. Roba se može staviti u slobodan promet u nekoliko odvojenih pošiljki.
6. Dok ne istekne period od 12 mjeseci od dana kada je prihvaćeno njeno stavljanje u slobodan promet, roba koja je uvezena bez plaćanja dažbine povodom vjenčanja ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, bez dobivanja prethodne saglasnosti od nadležnih carinskih organa.
7. Svako posuđivanje, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka roka navedenog u stavu 6. ovog člana povlači za sobom plaćanje odgovarajuće dažbine na dotičnu robu po stopi koja se primjenjuje na osnovu vrste robe ili carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od nadležnog carinskog organa.

Član 26.

Školski materijal

1. Oslobođeni su od plaćanja dažbine školska oprema, školski materijal i drugi predmeti domaćinstva koji predstavljaju uobičajene predmete namještaja za učeničku sobu, a koji

pripadaju učenicima ili studentima koji dolaze da borave u carinskom područje BiH u svrhu njihovog školovanja u tom području i koji su namijenjeni za njihovu ličnu upotrebu za vrijeme njihovog školovanja.

2. U svrhu stava 1. ovog člana:

(a) "učenik ili student" znači svako lice koje je upisano u školsku ustanovu na području BiH da bi redovno pohađalo nastavu koja se u njoj nudi;

(b) "oprema" znači donje rublje ili posteljinu, kao i odjeću, bilo novu ili ne, uključujući i obuću;

(c) "školski materijal" znači predmete i instrumente (uključujući kalkulatore i pisaće mašine) koje učenici ili studenti obično koriste u svrhu njihovih studija.

3. Oslobođanje se odobrava najmanje jednom tokom školske godine.

Član 27.

Kovčezi sa tijelima i urne s pepelom preminulih lica i ukrasni predmeti koji ih prate

Od plaćanja dažbine oslobađaju se kovčezi s tijelima i urne s pepelom preminulih lica, te cvijeće, pogrebni vijenci i drugi ukrasni predmeti koji ih obično prate, kao i cvijeće, vijenci i drugi ukrasni predmeti koje unose lica iz inozemstva za pogreb u BiH, a da se pritom ne radi o komercijalnom unosu.

Član 28.

Međunarodne konvencije i ugovori

Ništa što je navedeno u ovom zakonu ne sprečava odobravanje:

1) carinskih olakšica u skladu s Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima od 18. aprila 1961. god.; Bečkom konvencijom o konzularnim odnosima od 24. aprila 1963. god. ili drugim konzularnim konvencijama, odnosno Njujorškom konvencijom od 16. decembra 1969. god. o specijalnim misijama;

2) carinskih olakšica po uobičajenim privilegijama dogovorenim međunarodnim sporazumima ili sporazumima o sjedištima ustanova čiji je potpisnik ili neka strana zemlja ili međunarodna organizacija, uključujući i carinsku olakšicu koja se odobrava u povodom održavanja međunarodnih sastanaka;

3) carinskih olakšica po uobičajenim privilegijama i imunitetima dogovorenim u kontekstu međunarodnih sporazuma koje je BiH zaključila, a kojima se uspostavljaju kulturni ili naučni instituti ili organizacije po međunarodnom zakonu;

4) carinskih olakšica prema uobičajenim privilegijama i imunitetima dogovorenim u kontekstu sporazuma o kulturnoj, naučnoj ili tehničkoj suradnji zaključenim sa stranim zemljama;

5) posebnih carinskih olakšica uvedenih prema sporazumima koje je BiH zaključila s trećim zemljama, a kojima se preciziraju zajedničke mjere za zaštitu lica ili okoline;

6) posebnih carinskih olakšica uvedenih prema sporazumima zaključenim sa susjednim trećim zemljama, a koje se opravdavaju karakterom trgovine u pograničnoj zoni s tim zemljama;

7) carinskih olakšica u kontekstu sporazuma u koje se ušlo na osnovu reciprociteta sa stranim zemljama koje su potpisnice Konvencije o međunarodnom civilnom vazдушnom prometu (Chicago 1944.) u svrhu primjene Preporučenih postupaka 4.42 i 4.44 iz Aneksa 9. te Konvencije (osmo izdanje, juli 1980. god.).

Član 29.

1. Roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine na osnovu čl. 5. i 13. ovog priloga ne smije se prodavati, posuđivati, davati drugom na upotrebu, davati u vidu garancije, iznajmljivati ili prijenositi kao osiguranje za druge obaveze bez prethodnog obavještanja nadležnih carinskih organa i plaćanja dažbine do isteka roka i to roka od 12 mjeseci od dana stavljanja u slobodan promet za robu iz člana 5. ovog priloga, a 36 mjeseci od dana stavljanja u slobodan promet za robu iz člana 13. ovog priloga.
2. Roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine, a koja je navedena u čl. 11. i 12. ovog priloga, ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati uz naknadu ili besplatno bez prethodnog obavještanja carinskih organa o tome.
3. Ako se roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine iz čl. 11. i 12. ovog priloga posuđuje, iznajmljuje ili prijenosi na organizaciju, koja i sama ima pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine iz čl. 11. i 12. ovog priloga, oslobađanje se nastavlja odobravati pod uslovom da ta organizacija koristi robu u svrhe kojima se stiče pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine.
4. Svako postupanje s robom suprotno st.1., 2. i 3. ovog člana povlači za sobom plaćanje dažbine po stopi koja se primjenjuje na dan takve radnje, a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti koju je na taj dan utvrdio ili prihvatio carinski organ.

*

("Službeni glasnik BiH" broj 51/06)

Član 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

**

("Službeni glasnik BiH" broj 93/08)

Član 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

("Službeni glasnik BiH" broj 54/10)

Član 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

~~("Službeni glasnik BiH" broj 76/11)~~

~~Član 2.~~

~~Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".~~